

Verantwoordelijke uitgever:
P 708545
Luc Chalmet
Gouden Leeuwstraat 2
9111 Belsele
Tel. 03-772 25 76
Email luc.chalmet@telenet.be

PB-PP|B-3/5053
BELGIE(N)-BELGIQUE

46ste jaargang - nr.1 - tweemaandelijks
januari-februari 2018

Kroniek van het Land van Waas

In memoriam Jean-Pierre Vaneygen (1952-2018)
Voornaamste conclusies van de Bevraging 2018
FV - Land van Waas
Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix.
Een rechtsgeding te Waasmunster: Pieter van Hese
voor de vierschaar

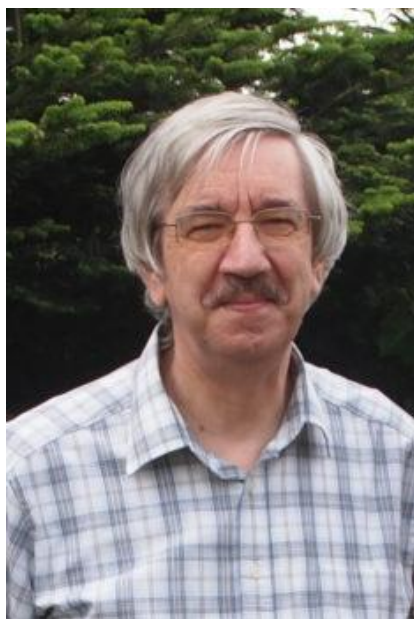
**Familiekunde
Vlaanderen**

Vlaanderen
verbeelding werkt

Jean-Pierre Vaneygen (1952-2018)

In Memoriam door Luc Chalmet bij de uitvaartplechtigheid op vrijdag 23 januari 2018 te Sint-Niklaas.

Onwezenlijk.

Op donderdag 18 januari bezochten Jean-Pierre en ik onze erevoorzitter. We hadden er een goed en warm gesprek. We lachten en hadden het over al onze plannen. Zo hadden we elkaar gevonden enkele jaren geleden. Samen iets uniek opbouwen door de online ontsluiting van genealogische bronnen van het Waasland.

Minder dan drie dagen later, vroeg in de ochtend op zondag, sloeg totaal onverwachts het noodlot toe: Jean-Pierre werd naar het Middelheim ziekenhuis overgebracht en het zag er niet goed uit. Wekenlang zweven tussen hoop en vrees. Harde feiten, harde noot om te kraken. Het zou toch niet waar zijn.

Jean-Pierre zou nooit meer terug ontwaken...

En nu staan we hier, het dringt langzaam door, maar is geen ontkomen aan. De realiteit van leven en dood. De realiteit van familiekunde: geboren worden, leven, liefhebben, trouwen, kinderen krijgen en opvoeden, werken, op pensioen gaan, en doodgaan. En bij Jean-Pierre duurde het pensioen amper 6 maand. Harder kan het niet klinken, vooral vandaag niet.

In 2006 werd Jean-Pierre secretaris van de afdeling Land van Waas van Familiekunde Vlaanderen. Als genealoog was Jean-Pierre zijn tijd vooruit in het digitaliseren van burgerlijke standen, parochieregisters, staten van goed, bevolkingsregisters en hoofdcijnsboeken voor het Waasland. Toen vriend erevoorzitter Luc (De Bakker) het niet meer kon begon Jean-Pierre ook met het inscannen van bidprentjes en rouwbrieven. Hij schaarde een groep indexeerders-vrijwilligers rond zich, stuurde hen aan, hielp hen, en was een soul-mate voor velen onder hen. Vrijgeven van genealogische informatie aan iedereen. En als het al eens tegensloeg, dan pakte Jean-Pierre het aan op zijn manier: “dan doen we het zelf wel!” lachte hij dan. Belangeloze en grenzeloze inzet. Gedreven en behulpzaam. Altijd verder zoeken naar meer en betere dienstverlening.

Jean-Pierre realiseerde in 2015 een eerste totaalpublicatie van geïndexeerde bronnen voor heel het Land van Waas in de vorm van een USB-stick. In 2017 kwam die totaalpublicatie online: zijn levenswerk voor alle genealogen dag en nacht beschikbaar, 24 uur op 24 uur. En voortdurend aanvullen met nog meer ontsloten archieven. Met hoeveel fierheid, en met een brede glimlach kon hij nog enkele maanden geleden melden dat er ondertussen 622.387 akten burgerlijke stand, 587.298 akten van parochieregisters, en 620.902 bidprentjes zijn geïndexeerd. En hij had nog zoveel plannen. De laatste maanden versnelde zijn werk opvallend, alsof hij al vreesde niet genoeg tijd meer te hebben?

We staan hier nu, afscheidnemend van goede vriend Jean-Pierre. We voelen heel erg mee met echtgenote Georgette en met heel de familie. Hoe genoot ook zijn Georgette van zijn ijver en vreugde in zijn hobbywerk. En samen met hen denken we: hoe moet het nu verder?

Onwezenlijk.

Maar één ding is zeker: Jean-Pierre's werk zal niet verloren gaan. We zullen zijn werk verderzetten. Daar staan de groep vrijwilligers van Familiekunde Vlaanderen borg voor.

“Jean-Pierre, goede maat”, met een krop in de keel: “rust in vrede!”

Wij nodigen lezers van onze Kroniek die dit wensen uit om hun gevoelens bij dit onverwacht en plots overlijden neer te schrijven en door te sturen. Dan maken we daar in de volgende kroniek een bloemlezing van als herinnering aan Jean-Pierre, een groot genealoog.

Onze website www.familiekunde-landvanwaas.be

Nieuwigheden december 2017-februari 2018

- Onze website werd bijgewerkt naar de laatste versie van Joomla (3.8.5).
- Onze website werd beveiligd met een SSL-certificaat. U wordt automatisch naar het https-protocol verwezen.

Aanvulling website www.publicatie-landvanwaas.be per 31 december 2017

Hierna volgen de laatste aanvullingen van Jean-Pierre Vaneygen, secretaris en coördinator vrijwilligers-indexeerders. Door zijn plots overlijden zullen volgende updates een tijd op zich laten wachten. Onze vereniging zal er alles aan doen om zo spoedig mogelijk aanpassingen opnieuw regelmatig online te brengen. We vragen begrip en geduld voor deze vertragingen in onze plannen.

Gemeente overzicht

In dit overzicht hebben we alle bewerkingen van deze publicatie per gemeente samengebracht. In de eerste fase hebben we ons beperkt tot een vijftal thema's: 1. parochieregisters: dopen, trouwen en begraven 2. burgerlijke stand: geboorten, huwelijken en overlijden 3. staten van goed 4. militie (voorlopig enkel Beveren) 5. een beetje geschiedenis (link naar wikipedia) Dit gaan we langzaam aan uitbreiden zodat je op een plaats alle bewerkingen per gemeente kan vinden.

Buitenbeentjes

Waaslanders gehuwd te Roubaix, door Pascal Janssens Aangepast 31/12/2017

Waaslanders overleden te Roubaix, door Pascal Janssens Aangepast 31/12/2017

Topografische afbeeldingen Waasland, door Willy Trog Nieuw 31/12/2017

Kroniek

De Kroniek van 2017 werd toegevoegd aan de lijst.

Voornaamste conclusies van de Bevraging 2018

FV - Land van Waas

door Luc Chalmet

Vooraf

Doel van de bevraging:

De graad van tevredenheid en de verwachtingen van de doelgroep van FV-regio Land van Waas beter begrijpen zodat we daarop meer direct kunnen inspelen en onze dienstverlening op een hoger niveau kunnen brengen.

Mogelijks geïnteresseerden identificeren voor vrijwilligerswerk, indexeringswerk, voor het schrijven van artikels voor de Kroniek of voor het opnemen van bestuurlijke functies

Bevraagden:

Alle abonnees van onze online-publicatie en alle geregistreerde gebruikers op de website van onze regionale vereniging met gekende e-mailadressen. Er werden ca. 600 e-mails verstuurd.

Bevraging:

Vier onderdelen worden bevroegd:

1. Algemeen: lidmaatschap FV, publicatie 'Kroniek van het Land van Waas' en documentatiecentrum Land van Waas in Sint-Niklaas
2. Online publicatie www.publicatie-landvanwaas.be
3. Ontmoetingsmomenten georganiseerd door FV Land van Waas
4. Vrijwilligerswerk

Respons:

De respons is ca. 30%. Dat is hoog. Het meerendeel van de respondenten zijn abonnees van de online publicatie-website. De resultaten zijn daardoor zeer betrouwbaar en bruikbaar voor meer klantgericht bestuur van onze regionale vereniging inclusief het mogelijks uitbreiden van vrijwilligers, indexeerders, auteurs en bestuurders. Een aantal antwoorden zijn zeker ook nuttig voor de koepelvereniging Familiekunde Vlaanderen.

Resultaten Deel 1 :

FV algemeen, kroniek Land van Waas, documentatiecentrum Land van Waas

10% van de respondenten zijn momenteel geen lid van Familiekunde Vlaanderen. Een greep uit de commentaren over Familiekunde Vlaanderen en het tijdschrift "De Stam" springen in het oog:

- FV is een instelling die bijdraagt tot de ontwikkeling en ontsluiting van het erfgoed van de persoonlijke geschiedenis van iedere individu, kortom een zeer waardevolle en interessante vereniging. Als ik toch een werkpunt zou moeten geven dan is dat uiteraard de digitalisering van de gegevens van heel Vlaanderen. In het Waasland loopt er een prachtig digitalisatie project, dit is een voorbeeld voor de rest van Vlaanderen, want het brengt de geschiedenis van iedere individu rechtstreeks tot in de huiskamer.
- Imago blijft, ondanks lichte verbetering, veel te ouwbollig. We zouden veel meer mensen kunnen aanspreken met onze fantastische vrijetijdsbesteding, die eigenlijk veel meer is dan een hobby.

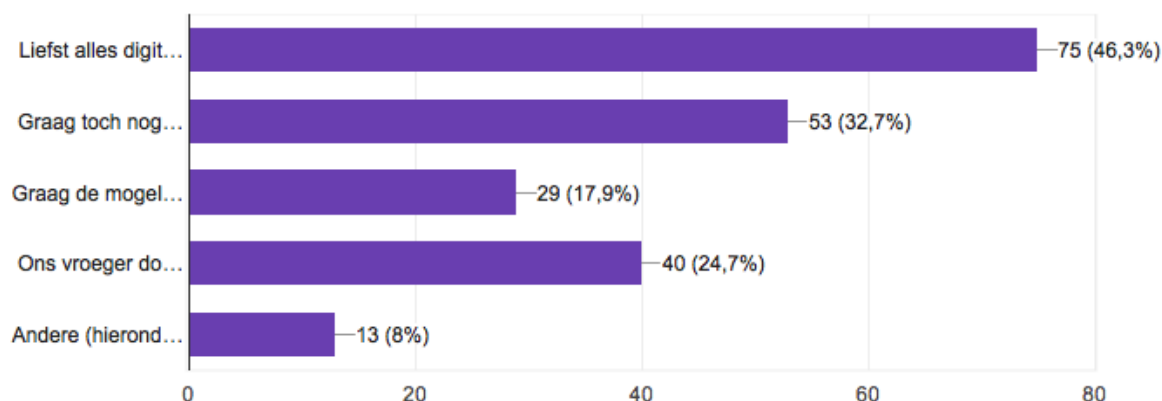
- Het lijkt mij belangrijk dat er een overkoepelend orgaan is boven de lokale verenigingen. Ook Vlaamse Stam is een interessant tijdschrift.
- Het ideale platform voor de Genealogen
- Het Waasland komt in Vlaamse Stam weinig aanbod wat betreft families of kwartierstaten
- Onmisbaar bij genealogisch onderzoek. Ik heb begrepen dat het aantal publicaties binnen de koepel groeiende is. Bravo!
- De vertegenwoordiging van de amateur-genealoog en de verdediging van zijn/haar belangen bij de overheden en archieven is belangrijk. Daarom steun ik de koepel. Het tijdschrift heeft in de loop der jaren ook interessante publicaties opgeleverd.
- Nieuwe vormgeving en inhoud is schot in de roos
- Ik ben nog maar een jaar lid van Familiekunde Vlaanderen. Vriendelijke mensen in Merksem, zeer behulpzaam om nieuwe leden te helpen en bijstaan.
- Ik ben over de ganse lijn tevreden over mijn lidmaatschap bij Familiekunde Vlaanderen
- Vlaamse Stam is een zeer waardevol tijdschrift - Graag een diepgaande cursus Oud schrift op een tijdstip dat werkende mensen die kunnen volgen (dus 's avonds)

Over onze regionale publicatie: 'Kroniek van het Land van Waas' is een belangrijk communicatiemiddel naar de doelgroep.

Het aantal respondenten dat de publicatie niet kent en/of niet ontvangt is gering. Een zeer klein aantal respondenten leest de Kroniek niet. Een greep uit de reacties op de Kroniek:

- Ik lees ze steeds en vind ze van grote waarde, je weet nooit wat je tegenkomt
- Kroniek bevat veel interessante informatie - digitale beschikbaarheid op de website is ideaal !
- Zou leuk zijn mochten we ooit kunnen "zoeken" of "filteren" in de uitgave. Binnenkort is het waarschijnlijk niet meer overzichtelijk van het aantal namen en is zoeken in de publicatie al even moeilijk als zoeken in de BS zelf. Zouden we ook ooit niet de bidprentjes/doodsbrieven kunnen koppelen (verwijzen naar) aan personen in BS?
- Te weinig genealogische artikelen.
- het beste in vergelijking met anderen regio's
- Is prima, misschien meer tips over nuttige hulpjes bij genealogie bv site republikeinse kalender enzo.
- Ik lees deze altijd helemaal en vind er altijd wel iets interessants in
- Kan niet wachten telkens er een nieuwe Kroniek in mijn e-mail terecht komt. Ze zijn de laatste jaren steeds interessanter geworden.
- Ik neem de publicatie steeds geheel door.
- Erg thematisch opgezet. Voor mij mogen de publicaties best wat breder zijn.
- Ik lees altijd volledig deze publicaties
- Gewoon goed voor een breed genealogen-publiek (sommige artikelen sluiten niet altijd aan met mijn interesses, maar dat is vrij normaal denk ik)
- Zou wel eens iets algemeen willen zien over naamgeving aan kinderen, peter- en meterschap (waren daar regels of gewoonten bij?), de waarde van getuigen, etc., en dat door de eeuwen heen. Loop daar wel eens tegenaan bij het lezen van akten.
- Lezers kunnen uitgenodigd worden te vertellen waar zij onverwacht nieuwe informatie gevonden hebben, of waar zij in hun familie iets bijzonders vinden (bvb. een 80-jarige wordt opnieuw vader) of waar genealogische informatie gelijk loopt met de lokale geschiedenis. Wat heeft men gevonden over Wase families in hun oorsprong ? De redactie moet dan maar een selectie maken en publiceren wat relevant/interessant lijkt voor meerdere leden.
- Alhoewel ik afkomstig ben uit het Meetjesland vind ik toch soms nuttige informatie in de Kroniek van het Land van Waas.
- Doe zo voort

Momenteel is ons documentatiecentrum gesloten wegens verbouwingen en dat gaat nog zeker een tijd blijven duren. Daarom bezinnen we ons over de toekomst van een documentatiecentrum. Graag uw mening.

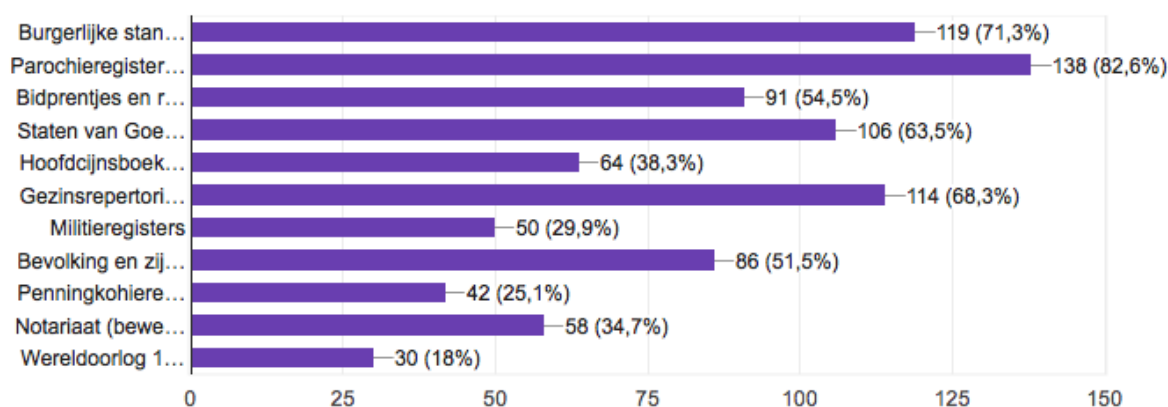
Bijna de helft van alle respondenten wil zoveel mogelijk alle documenten digitaal beschikbaar via internet (een virtueel documentatiecentrum). Ongeveer een derde wil graag toch nog van een fysiek documentatiecentrum gebruik maken. Een kwart van de respondenten steunt het opnemen van dit fysiek documentatiecentrum in KOKW. Minder dan een vijfde van de respondenten vindt het nuttig om een PC met toegang tot de publicatie-website ter beschikking te stellen in het fysieke documentatiecentrum. Nog een greep uit de commentaren:

- Digitaal kan je zeer veel zoekwerk verrichten, maar boeken raadplegen blijft ook nog nodig, het digitale voordeel is thuis werken + je goed kunnen voorbereiden om je tijd in de leeszaal optimaal te kunnen gebruiken
- Echte boeken moeten beschikbaar blijven, hetzij in een documentatiecentrum, hetzij via de Stedelijke Bibliothe(e)k(en). De dingen die digitaal kunnen, moeten echter digitaal beschikbaar zijn van thuis uit. Ik denk hierbij aan parochieregisters, staten van goed, gezinssamenstellingen, bidprentjes,...
- Graag een volledige en constant geüpdate online inventaris van alle beschikbare bronnen
- Uitleendienst en dienstverlening (mensen helpen met zoeken) zouden moeten blijven bestaan. menselijk contact soms toch wenselijk.
- Ik wil hier geen standpunt innemen als buitenstaander, maar ik denk dat er overal een achteruitgang is (als men eerlijk is) en dat digitaal de overheid zal nemen, maar wij moeten toch minimale bijeenkomsten en contacten stimuleren.
- Een of 2 keer per jaar samenkomen in een "werkvergadering"
- Alles digitaal is onmogelijk, courante dingen moeten uiteraard digitaal én online. Samenwerken met andere organisaties is onvermijdelijk want daardoor kunnen bv openingsuren vermeerderen.
- Vermits ik op een hele afstand zit, is het voor mij persoonlijk ideaal om alles digitaal te kunnen raadplegen. Ik neem aan dat dit met de bibliotheek moeilijker zal zijn. Natuurlijk is persoonlijk contact wél interessant voor wie in het Waasland woont, daarom lijkt het idee om te fuseren met KOKW niet zo slecht.
- Gezien er onder de Amateur genealogen een groep 60+ ers zijn vind ik het sociaal contact belangrijk voor een babbel en voor het uitwisselen van info
- Liefst alles digitaal, maar met toch nog mogelijkheid tot fysiek documentatiecentrum voor mensen die digitaal niet zo goed onderlegd zijn. Digitaal is makkelijk want is overal en op ieder ogenblik te raadplegen, maar mensen die niet zo goed met computers kunnen werken, moeten ook de gelegenheid krijgen om opzoeken te doen.

Resultaten Deel 2 : de online publicatie-website www.publicatie-landvanwaas.be ?

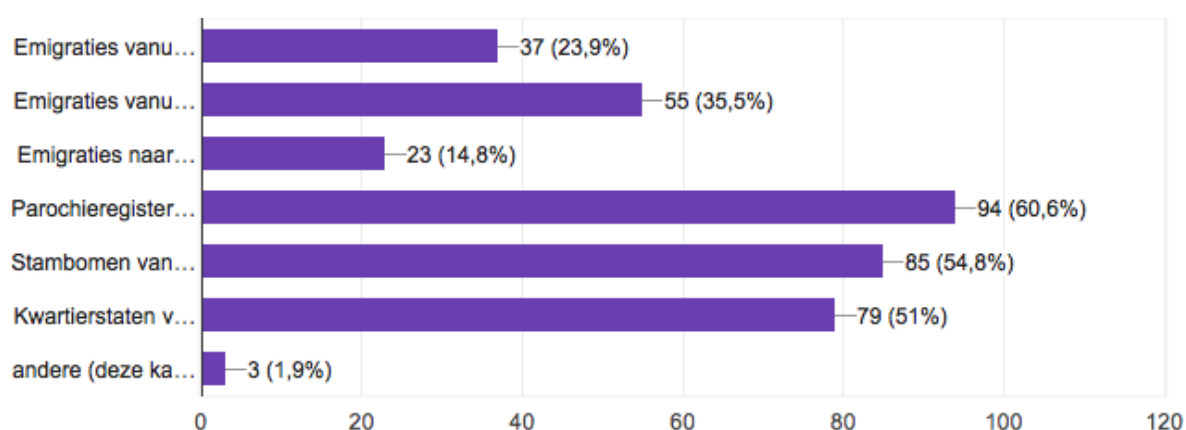
Twee derden van de respondenten heeft een abonnement op de publicatie-website. Dat betekent dat bijna iedere abonnee deze bevraging heeft beantwoord. Het betekent in elk geval ook dat er veel interesse is in deze wijze van genealogieonderzoek. Het betekent ook dat de gebruikte tarieven dikwijls geen hinderpaal zijn geweest. Sommigen vinden dat alles in het FV lidgeld moet kunnen zonder bijkomend abonnement. Maar, “koken kost geld”, we moeten zowel ontwikkelkosten, onderhoudskosten en registratiekosten betalen aan onze webservice provider en softwarespecialisten die ons helpen als we problemen met de website moeten oplossen. De mogelijke prijsdrempel voor een abonnement werd vanaf begin 2018 wel sterk verlaagd zodat de online verwerkte bronnen nog meer toegankelijk worden, gekoppeld aan de stimulans om FV lid te worden.

Graag aanduiden welke van onze indexeringsprojecten u het meest interesseren (meer dan 1 antwoord mogelijk)

Bewerkingen van parochieregisters (Ancien Régime), Burgerlijke stand, staten van goed, bevolkingsregisters en bidprentjes scoren zeer hoog en zijn zeer gewenst. Complexere bewerkingen van deze bronnen naar gezinsrepertoria scoren ook uitzonderlijk hoog.

We zouden ook andere projecten kunnen opstarten. Geef aan waarnaar uw persoonlijk interesse uitgaat (meerdere keuzes mogelijk).

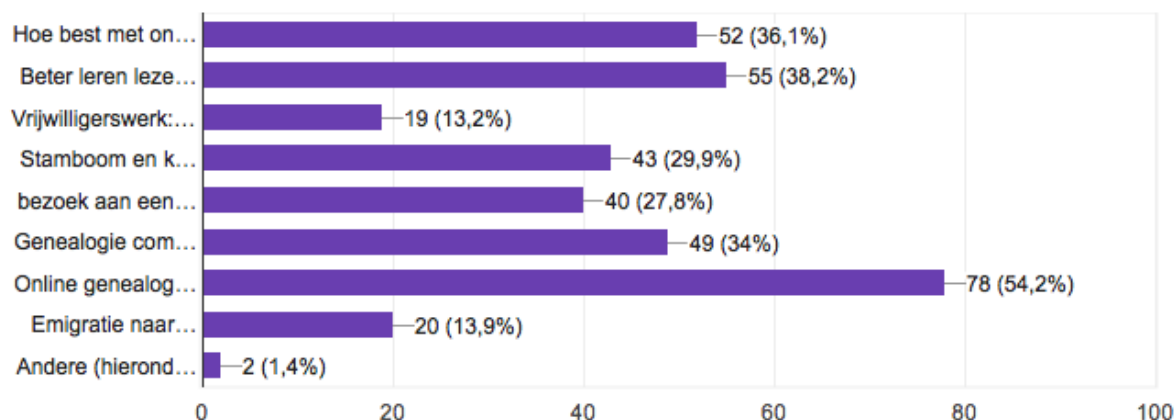

Er is een zeer aanzienlijke interesse om geïndexeerde parochieregisters van de moderne tijden (1796 - 1917) beschikbaar te stellen. Ook geïndexeerde parentelen/stambomen en kwartierstaten van abonnees en anderen ter beschikking stellen scoort zeer hoog. Dit zijn zonder twijfel zeer interessante mogelijke uitbreidingen van de bestaande rubrieken op de publicatie website. Wat migraties betreft zijn bewerkingen van vooral emigraties naar Noord-Amerika (USA en Canada) het meest gewenst.

Het zoeken scoort vrij hoog. Een kleine 10% is minder enthousiast. De snelheid van de website scoort vrij hoog. Een kleine 10% is minder enthousiast. De beelden van de website scoort vrij hoog. Een kleine 10% is minder enthousiast. Zowel alfabetisch als chronologisch zoeken wordt gewaardeerd, met voorkeur naar alfabetisch zoeken.

Resultaten Deel 3 : Ledenactiviteiten van regio Land van Waas

We zouden enkele ontmoetingsmomenten voor leden FV willen organiseren in 2018. Welke onderwerpen zijn interessant?

Onder de aangeboden onderwerpen scoort “Online genealogie webservices” zeer hoog. Meer dan de helft van alle respondenten willen hierover een ontmoetingsmoment. Genealogie computerprogramma’s (applicaties) scoren merkelijk later maar toch nog meer dan één derde van alle respondenten willen hier meer over weten. Efficiënt werken met onze publicatie-website scoort erg hoog, samen met de populaire opleiding over beter oud schrift lezen. Werksessies waarin deelnemers problemen met hun kwartierstaten en stambomen met elkaar bespreken scoren ook aanzienlijk. Hetzelfde kan gezegd worden over geleide bezoeken aan fysieke archieven.

Resultaten Deel 4 : Organisatie van FV regio Land van Waas

Meewerken aan indexeringsprojecten. Dit is een zeer positief en verrassend resultaat. Heel wat genealogen - leden FV en of abonnees van onze publicatie - zijn bereid om mee te helpen bij het immense indexeringswerk waarmee we genealogische bronnen digitaal kunnen ontsluiten. We hebben met deze bevraging een aanzienlijk aantal potentiële nieuwe indexeringsvrijwilligers geïdentificeerd.

Publiceren in de Kroniek. Heel wat genealogen - leden FV en of abonnees van onze publicatie - zijn bereid om de resultaten van hun opzoeken te delen aan andere FV leden via artikels in ons tweemaandelijks tijdschrift Kroniek van het Land van Waas. We hebben met deze bevraging dan ook een aanzienlijk aantal potentiële nieuwe auteurs geïdentificeerd.

Bestuur en verantwoordelijkheid nemen. Vrijwilligersverenigingen kampen met bereidwilligen om bestuurlijke functies op te nemen. Dat wordt ook in onze bevraging bevestigd. Het zal een uitdaging blijven om bestuurders voor FV regio Land van Waas te blijven vinden. Toch werden enkele kandidaten geïdentificeerd dankzij de bevraging. Nog enkele reacties:

- Ik zou zeggen doe zo verder, jullie zijn prima bezig!
- Geen suggesties, jullie doen het goed, pluim ook voor alle vrijwilligers

- Zoeken naar een ander systeem om bij het openen van de online publicatie-website na te gaan of je een robot bent, werkt enorm frustrerend, vaak moet je meerdere pogingen ondernemen!!!
- Heel goed werk, interesse om dit ook uit te rollen binnen onze regionale afdeling Tielt
- Prima idee en efficiënte bevraging.
- Ik merk een nieuwe dynamiek en dat stemt me zeer tevreden! Zo zullen de werkingsresultaten wel volgen, proficiat alvast.
- Sorry maar ik woon te ver van het Waasland om aan indexeringsprojecten mee te werken.
- Veel succes in 2018.!
- Ik werk nog steeds 100% waardoor extra taken opnemen niet haalbaar is.

Artikelreeks: Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix Waaslanders overleden te Roubaix in 1886

door Liliane Lenssens.

NUYTS Jean François, † Roubaix 08-01-1886 om 20:15 (54)

51 jaar, uitklopper, ° Waasmunster, echtg. Mathilde Van Namen, huishoudster
zv. Pierre († Waasmunster) en Rosalie Dhont († Waasmunster)

GELEYN Paul, † Roubaix 13-01-1886 om 10:00 (83)

60 jaar 5 maanden 12 dagen, schoenmaker, ° Beveren, wed. Julie Thys († Tournai)
Ouders onbekend.

ALGOET Jean François, † Roubaix 14-01-1886 om 03:30 (97)

36 jaar 10 maanden 14 dagen, uitklopper, ° Temse, echtg. Hortense Clemence De Neve,
huishoudster
zv. Brunon (wt. Roubaix) en Françoise Martens (wt. Roubaix)

VAN GHELE Colette Josephine, † Roubaix 23-01-1886 om 09:00 (158)

49 jaar, huishoudster, ° Sint-Niklaas, echtg. Jean François Vergeylen, kuiper, wt. Antwerpen
dv. Louis en Rosalie Bouchot

VAN DRIESSCHE Marie Colette, † Roubaix 12-02-1886 01:00 (305)

68 jaar, huishoudster, ° Waasmunster, wed. Dominique Fierens († Lokeren)
dv. Jacob († Waasmunster) en ...

NEIRINCKX Thérèse Jacqueline, † Roubaix 25-02-1886 01:00 (406)

67 jaar, huishoudster, ° Sint-Niklaas, wed. Jean Baptiste Meul († Roubaix)
Ouders onbekend.

VAN DEN EYNDE Jean Joseph, † Roubaix 25-02-1886 om 07:00 (425)

33 jaar 3 maanden, wever, ° Sint-Niklaas, echtg. Rosalie Marie De Buyser, kamster
zv. Donat († Sint-Niklaas) en Marie Anne Van der Auwera († Sint-Niklaas)

PIESSENS Désiré, † Roubaix 02-03-1886 om 00:00 (466)

39 jaar 10 maanden, wever, ° Waasmunster, echtg. Marie Louise De Vyllder, huishoudster
zv. Pierre Judocus en Julienne Todts

BEIRLEIR Jeanne Thérèse, † Roubaix 05-03-1886 om 08:00 (482)

44 jaar, naaister, ° Sint-Niklaas, echtg. Joseph Alphonse Colpaert, wever
dv. François († Sint-Niklaas) en Julie Pauwels († Sint-Niklaas)

LOOSSENS Martin, † Roubaix 15-03-1886 om 17:00 (548)

40 jaar, wolsorteerder, ° Sint-Niklaas, echtg. Camille Julie Dumortier, huishoudster
zv. Jean († Sint-Niklaas) en Pauline Jeanne Thoen (wt. Roubaix)

VAN GOETHEM Constantin Antoine, † Roubaix 15-03-1886 om 09:00 (549)

41 jaar 3 maanden, wever, ° Sint-Niklaas, wed. Virginie De Geyter, huishoudster
zv. Jean Silvestre († Gent) en Florentine Van Beneden († Gent)

TRONCKOE Nathalie, † Roubaix 19-03-1886 om 02:00 (573)

72 jaar 6 maanden, huishoudster, ° Temse, echtg. François Duerinck, stoker
Ouders onbekend.

TOURNÉ Jean François, † Roubaix 30-03-1886 om 20:00 (664)

58 jaar 10 maanden, blauwverver, ° Sint-Niklaas, wed. Marie Séraphine De Wit († Roubaix)
zv. François Emmanuel en Christine De Hooghe

D'HOOGHE Rosalie, † Roubaix 11-04-1886 om 06:00 (736)

36 jaar 7 maanden 4 dagen, huishoudster, ° Sint-Niklaas, echtg. Henri Vanderpaelt, wever
dv. Constantin († Roubaix) en Françoise Maes († Gent)

THOEN Pauline Jeanne, † Roubaix 30-05-1886 om 16:00 (1071)

72 jaar 6 maanden 26 dagen, huishoudster, ° Sint-Niklaas, wed. Jean Loossens († Sint-Niklaas)
dv. Mathieu († Sint-Niklaas) en Marie Colette Van den Broeck († Sint-Niklaas)

VLAMINCK Pierre, † Roubaix 31-05-1886 om 05:00 (1072)

84 jaar, dagloner, ° Sint-Gillis-Waas, wed. Françoise Albrecht
zv. Justin en Coralie Vermoesen

FERET Jean François, † Roubaix 21-06-1886 om 23:00 (1197)

75 jaar 10 maanden, wever, ° Lokeren, wed. Seraphine De Mol († Lokeren),
echtg. Seraphine Baetens, huishoudster
Ouders onbekend.

VAN DER VELDEN Stéphanie, † Roubaix 10-07-1886 om 12:00 (1314)

44 jaar 2 maanden, weefster, ° Sint-Niklaas, echtg. Leonard Verolleman, dienstbode, wt. Paris
dv. André († Gent) en Leocadie Vandenbrande (wt. Roubaix)

VAN MEERVENNE Marie Thérèse, † Roubaix 01-10-1886 om 09:00 (1888)

41 jaar, huishoudster, ° Temse, echtg. Augustin Carelbergh, wever
dv. Jean François († Temse) en Thérèse Laevaerts († Temse)

VAN DER VELDEN Marie Alphonsine, † Roubaix 30-10-1886 om 16:00 (2064)

18 jaar 6 maanden, dagloonster, ° Sint-Niklaas, ongehuwd
dv. Louis (wt. Roubaix) en Maria Albertine Van Boven (wt. Roubaix)

VAN DEN ENDE Charles, † Roubaix 29-12-1886 om 23:00 (2420)

25 jaar, wever, ° Sint-Niklaas, ongehuwd
zv. Donat en Marie Vanderolhorat

GOOSSENS Marie Louise, † Roubaix 30-12-1886 om 14:00 (2428)

27 jaar 5 maanden, verzorgster, ° Belsele, echtg. Alphonse Frédéric Baert, dagloner
dv. Frédéric († Belsele) en Marie Clarisse Van Havermaet (wt. Sint-Pauwels)

Bron: Archives Départementales du Nord, Roubaix, D 1886 [1 Mi EC 512 R 050 & 1Mi EC 512 R 051]

Toevalsvondst in Wiers: huwelijk Bury-Van Maercke

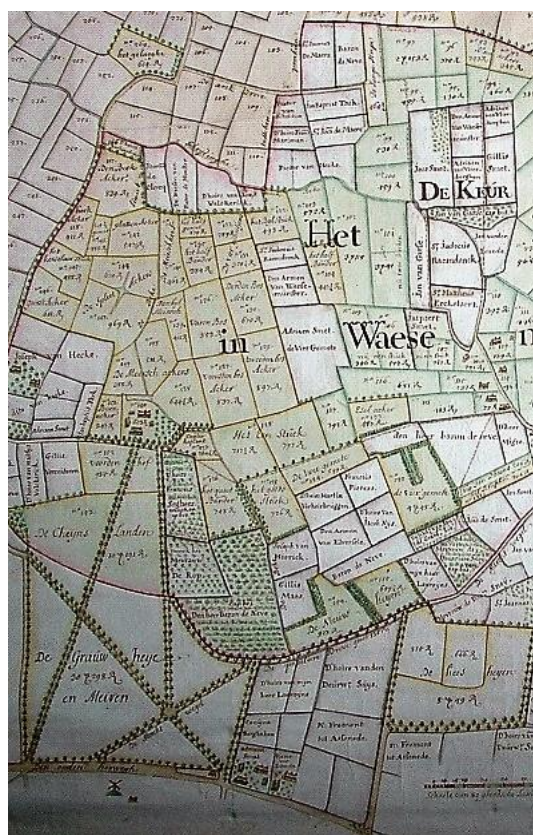
Op 7 februari 1920 (akte 6) wordt te Wiers (Henegouwen) het huwelijk voltrokken van Leon BURY, douanier, geboren te Wiers op 29 juli 1891, zoon van Omer en Augustine DE MARS, met Marie Cecile VAN MAERCKE, geboren te Stekene op 20 januari 1897, dochter van Franciscus († Stekene 7 juli 1916) en Jeanne VAN OSSELAER († Stekene 15-12-1916).

Een rechtsgeding te Waasmunster: Pieter van Hese voor de vierschaar

door Walter Van Hese.

Oorsprong en betekenis van de familienaam Van Hese

De familie Van Hese is van oorsprong Waasmunsters. Zij ontleende haar naam aan de wijk Hese in het noordoosten van Waasmunster.

Het goed ten Hese anno 1742. Van aan “Den ouden herwegh” leidde “de dreve naer ons goet ten Hese” naar het pachthof. (Kaart archief abdij Roosenberg).

Het woord “hese” komt uit het Germaans. Het evolueerde van haisjö over hasi, häsi, hesi tot hese. Het betekent “jong beukenbos”, struikgewas, kreupelhout, kaphout. Vgl. heester, een boomachtige struik.

Door de eeuwen heen verwierf de abdij van Roosenberg in de wijk Hese een indrukwekkend goed. Het werd doorkruist met mooie dreven die leidden naar het centraal gelegen pachthof. Het geheel werd door de kloosterlingen “ons goet ten hese” genoemd.

Al van in de 13de eeuw komen er in Waasmunster tal van naamgenoten voor. Twee van hen spreken tot de verbeelding:

- Egidius dictus de Hese, clericus, die in 1267 een gift aan Roosenberg, betrekking hebbend op land in de wijk Hese, mede ondertekent;
- Gerrot de Heise - Geeraert van Hese - die blijkens een document uit 1271 14 bunder land in de wijk Hese verkoopt aan de abdij.

Tussen de 13de en de 17de eeuw komen er in diverse archieven meerdere naamgenoten voor en van in de 16de eeuw kan een heuse stamboom worden samengesteld.

Van toen tot nu oefenden leden van de familie(s) Van Hese (ook Vanhese, van Hese, en van Heese) een diversiteit aan beroepen uit, gaande van boeren tot ambtenaren en van bedelaars tot bankiers-kasteelheren.

De meeste naamgenoten die worden aangetroffen in de 13de tot 16de eeuw kunnen niet in een bepaalde stam worden ingepast, wat niet wil zeggen dat zij over het hoofd moeten worden gezien.

Een van hen wil ik in luik drie voorstellen: Pieter van Hese.

De Waasmunsterse dries of Vierschaar

In het lintbebouwde centrum ligt op een zachthellend terrein langs de Romeinse lage of neder heerweg - heirweg - het dorpspleintje van Waasmunster. Rond deze driesprong van wegen of dries - wat op een Frankische oorsprong zou kunnen wijzen - ontwikkelde zich de dorpskern.

Alhoewel deze dries, Vierschaar geheten, heel wat oude gebouwen telt, zijn er - op een uitzondering na - geen architectonisch of historisch waardevolle gevels overgebleven. De meeste werden in de loop van de twintigste eeuw zodanig “aangepast” of “verfraaid”, dat het pittoreske van weleer verdween.

Niettegenstaande dit en het feit dat het plein in 1998 een eigentijdse opsmuk kreeg, heeft het toch een zekere charme bewaard, die vooral voelbaar is op de eerder zeldzame momenten dat alle voertuigen uit het beeld zijn verdwenen. Dan straalt het van rust en eenvoud midden de verstedelijkte kern.

Ondanks de niet bijster gelukkige compositie is het gemeentehuis, deels door zijn omvang en deels door zijn ligging, een van de meest imposante gebouwen van de Vierschaar. Vermoedelijk stond in het “ancien régime” op dezelfde plaats het “prochiehuis” waarin ook de schepenbank of vierschaar was gevestigd. In 1841 werd het gebouw grondig veranderd en kreeg een neoklassiek uiterlijk. Verschillende keren nog werden aan de constructie wijzigingen aangebracht om tenslotte aan de in 1963 uitgevoerde werken zijn huidig voorkomen over te houden.

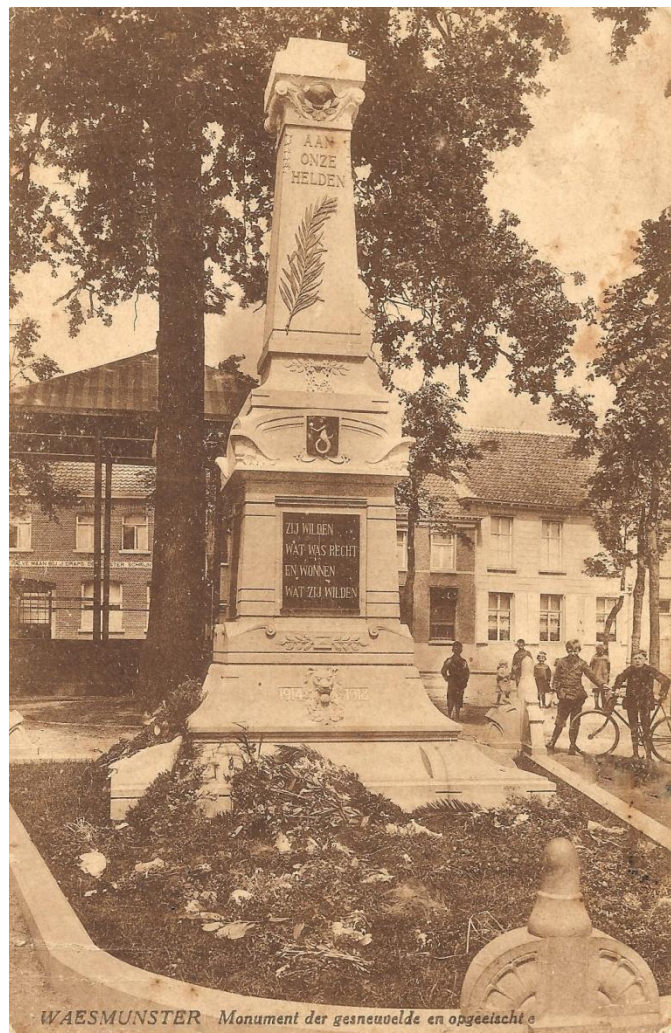

De Vierschaar begin vorige eeuw. Midden het plein de vrijheidsboom en het mijnhuisje tegenover het gemeentehuis.

Tot in de jaren 1920 werd de Vierschaar gesierd met een mijnhuisje. Het ontstaan van de openbare vismijn gaat terug tot 1768. Bovenop het mijnhuisje werd in 1819, tijdens de Hollandse periode, een

gebeeldhouwde leeuw geplaatst die met de rechterklauw een zwaard vasthield en met de linker een schild versierd met het wapen van Waasmunster, een zeemeermin met raap, en het opschrift “Waesmonstre”.

Na het teloorgaan van de mijn werd het beeldhouwwerk overgebracht naar het park van het stedelijk museum in de Zamanstraat te Sint-Niklaas. Daar is de “Waasmunsterse leeuw” door erosie en bij gebrek aan zorgen roemloos vergaan.

Het monument voor de gesneuvelden van wereldoorlog I. Achter het monument staat de vrijheidsboom en de houten demonteerbare kiosk.

Na de wereldoorlog 1914-1918 werd er dan een monument opgericht ter ere van de gesneuvelden van de Grote Oorlog. Hun namen staan er in graniet gebeiteld. Toen W.O. II voorbij was werden de namen van de slachtoffers van Nazi-Duitsland op het monument bijgeplaatst.

In 1938 kwam er een kiosk. Voordien gaf de Koninklijke Harmonie Sinte-Cecilia o.m. bij gelegenheid van kermis regelmatig concerten ten beste op een houten demonteerbaar gevaarte dat telkens het nodig was werd opgetrokken. In de jaren 1930 wilden de muzikanten daar niet meer op plaatsnemen. Er werd dan besloten zich de kiosk van Eeklo, die te koop kwam, aan te schaffen. Die muziektent had te Eeklo ruim 30 jaar dienst gedaan want ze stond tot 1905 op de “beestenhof” te Gent. Te Eeklo werd zij ontmanteld en op de Waasmunsterse Vierschaar weer opgebouwd. Daarvoor diende de vrijheidsboom, een grote eik, geveld te worden. Inmiddels is het “schoon theater”, zoals de koop toen werd genoemd, er alweer verdwenen en werd er op 14 november 1998 door Z.K.H. Prins Laurent, ter gelegenheid van de inhuldiging van de vernieuwde Vierschaar, terug een vrijheidsboom geplant.

Marktdag op vrijdag. De kiosk is inmiddels verdwenen en de markt verplaatst naar de aanpalende Gentstraat.

De Vierschaar is in de loop van de geschiedenis het toneel geweest van een waaier van activiteiten. De meest voor de hand liggende waren de wekelijkse markt, die vanaf 5 december 1947 plaatsgreep op vrijdag, kermissen en aanverwanten. Nu is dat niet meer zo, aangezien haast alle manifestaties werden verplaatst naar het parkeerterrein langs de aanpalende Gentstraat. Vermeldenswaard zijn nog de jaarmarkt, die sinds 1871 op tweede Paasdag doorgaat en duizenden bezoekers trekt, alsook de steeds populairder wordende Vierschaarfeesten tijdens het laatste weekend van juni.

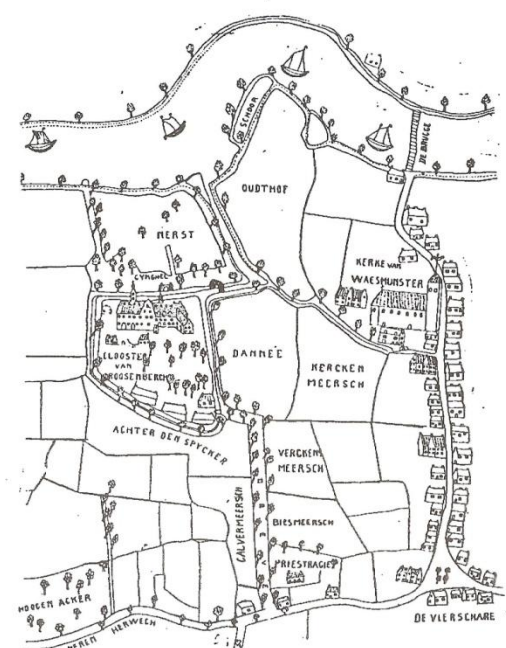
Het meest boeiende wat er zich vroeger op de Vierschaar moet hebben afgespeeld zullen wel de taferelen zijn geweest voor de schepenbank of vierschaar.

De vierschaar was in het “ancien régime” wat nu de rechtbank is. De naam vindt zijn oorsprong in de vierkante opstelling van de scharen of banken.

Elk van de betrokken partijen, nl. de verdachte, het slachtoffer (of benadeelde), de schepenen (of rechters) en de baljuw (of schout), beschikte over een kant of bank. Aanvankelijk werd ook hier in openlucht recht gesproken.

Zoals elders zal dit ook wel onder beschutting van een of meerdere bomen zijn geweest. Later werden de rechtszaken omwille van de weersomstandigheden soms afgehandeld in de “prochiehuizen” (op veel plaatsen het latere gemeentehuis).

Voortgaande op het plan van Andries van Meerssche zal de Waasmunsterse vierschaar in 1639 nog steeds in openlucht zitting hebben gehouden. Vier bomen op een vierkant geplant zijn immers duidelijk zichtbaar.

DE ABDIJ IN 1639
volgens het plan van Andries van Meerssche. 1

1. Carte figurative ende metinghe van clooster van Roosenberghe mette goedinghen rondomme gelegen, liggende tusschen de Durme en de strate, Ghedaen ten versoucke van Eerw. vr. mevr. Regina de Croesere abbesse des cloosters voort bij my als geworen lantmar Andries van Meersche Anno 1639. -- A. R. Oorspronkelijke teekening en schets -- V. R. 6. Bovenstaande plaat is maar een fragment; het gansche plan, in kleurendruk, is uitgegeven door Van Raemdonck en komt voor in de A. O. K. W. T. IV, 4^e ad.

Naar de kaart van Andries van Meerssche uit 1639. Uit Maurice De Meulemeester, *De Abdij van Roosenberg te Waasmunster*, in AOKW, deel 36, blz. 21.

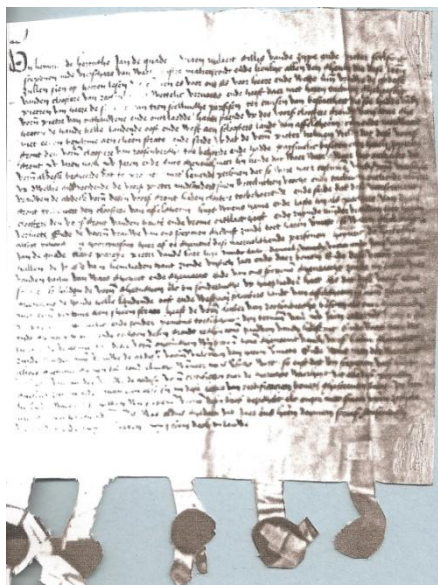
Pieter van Hese verschijnt voor de vierschaar

Samen met de andere keurdorpen van het Waasland behoorde Waasmunster aan de graaf van Vlaanderen. Het bestuur, administratie en recht, was opgedragen aan schepenen die door het hoofdcollege van Waas werden verkozen uit een lijst van personen die daartoe geschikt werden bevonden. Zij deden dan ook uitspraak over de zaken die aanhangig werden gemaakt. Aanvankelijk telde Waasmunster vijf schepenen maar toen Elversele onder de vierschaar van Waasmunster werd geplaatst kwamen er twee van die gemeente bij en werd er ook een griffier aangesteld.

Het hoofdcollege, te Sint-Niklaas gevestigd, fungeerde ook als beroepsrechtbank voor de plaatselijke vierscharen.

De baljuw was de hoogste ambtenaar. In het hoofdcollege werd hij hoog- of hoofdbaljuw genoemd. Als vertegenwoordiger van de heer waakte hij over diens belangen, zo ook over de uitvoering van de vonnissen.

Vanzelfsprekend waren er voor de bevolking ook wetten en rechten. Bij ons lagen die vervat in de "Keure" van Waas, gegeven in 1241 door Johanna van Konstantinopel, gravin van Vlaanderen, en haar echtgenoot Thomas van Savooie. Die "Keure" werd door hun opvolgers bevestigd en soms uitgebreid, maar ook al eens afgenomen. Zij bleef in voege tot het einde van de 18de eeuw. Ook het aloude gewoonterecht - de "costumen" -, dat niet voorkwam in de Keure, werd in de eerste helft van de jaren 1500 op schrift gesteld.

Wij hadden het geluk, in de archieven van de abdij van Roosenberg een perkament aan te treffen aangaande een zaak die voor de vierschaar van Waasmunster kwam. Zij is ten laste van Pieter van Hese die door de Abdis van het klooster van Roosenberg werd aangeklaagd. Het stuk telt 33 regels en is voorzien van vijf aanhangende zegels.

De tekst staat ook in de slaper van Roosenberg (1548-1557), folio clxxxi, waarin het - ongeveer - van woord tot woord is weergegeven.

Wij heynric de hertoghe Jan de quade Adriaen malaert Gillis vande zijpe en pieter scelfhout scepenen inde vierschare van waesmon maken condit en kenneelich allen den ghenen die dese lren sullen sien of horen lesen dat comen es voor ons als voor heere en wet me vrouwe Abdesse vande cloostere van Roosenberghe wettelich vernoucht en heeft daer met haren taelman gheheescht pieter van hese de somme van tien scellinghe parisen ter causen van bescaetheit die sou hadde van voren pieter van onthauwene en ontblaedde haute staende up des voors cloosters grondt van erfue gheheeten de oude helle landende oost en west an scoosters landt van Affelgheem commende noortwaert met eenen bechene an sheere strate

Fragment uit de Slaper van Roosenberg 1548-1557.

Wij geven hier lezing van het originele gezegelde document:

- 01 Wij heynric de hertoghe Jan de quade adriaen malaert gillis vande zijpe ende pieter scelfhout
- 02 scepenen inde vierschare van waesmonstre maken condit ende kenlyk allen den ghenen die dese lren
- 03 zullen sien oft horen lesen dat comen es voor ons als voor heere ende wette mij vrouwe de abdesse
- 04 vanden cloostere van roosenberghe wettelich vernoecht ende heeft daer met haren taelman gheheescht
- 05 pietren van heeze de somme van tien scellinghe parisen ter causen van bescaetheit die see hadde vanden
- 06 vorn pietre van onthauwene ende ontblaedde haute staende up des voors cloostere grondt van erfue ghe
- 07 heeten de haute helle landende oost ende west aen scoosters landt van affelgheem commende noortwaert

- 08 met eenen bexkine aen sheen strate ende seide up dat de vorn pieter kennen wilde dat dese voors
- 09 gront den vorn cloostere van roosenberghe toe behoerde ende hadde paysivelic beseten ener haren pperen
- 10 gront xv jaren noch xv jaren ende tijts ghenouch meer hij kende dat waer ware waerhijt ontkende de
- 11 vorn abdesse begheerde dat te proeuene met leuende personen dat so weze naer costume vande vorn vierschae
- 12 up dwelke andwoordende de voors pieter midsgaders sinnen wettelijcken voocht ende taelman ontkende mij der
- 13 vrouwen de abdesse vorn desen voors gront haren cloostere toebehoerende ende seide dat dese voorscrevenen
- 14 gront toebehoert den cloostere van affelgheem huyt wyens name ende laste hij als pachtere van dien
- 15 cloostere den voors gront vanden haute ende vrome ontblaet heeft ende ruymde mijder vrouwe toet haren
- 16 vermete Ende de voorn vrouwe van ons scepenen ghewijst zijnde toet haren vmete so waeren ghedaecht
- 17 alsoot behoort om heercontscap hier af te ghevene dese naervolghende personen heynric de hertoghe
- 18 jan de quade clays pareye pieter van de lare luyc van de lare daneel vander veere ende jan vander
- 19 hallen de jongste van hemlieden haut zijnde vijftich jaer ende daer boven Ende dese voorn personen
- 20 vanden bailiu van waes gheheet ende ghemaent ende van ons scepene ghenoecht zijnde in vulle vier
- 21 schare so hilden de vorn ghetughen elc bij sonderlinghe up haerlieder heet als dat dese voors erve
- 22 ghehaemt de haude helle landende oost ende west aen scoosters landt van affelgheem comende noortwaert
- 23 met eene bexkine aens sheen strate heeft de vorn clooster van roosenberghe beseten als over haerlieden
- 24 proper erve paysivelic ende sonder yemans toeseegghen den termen van xv jaren ende xv jaren ende
- 25 tijds ghenoech meer ende cochten desen grondt ieghen eene bouwen vanden heesdonc Ende voort naer dat
- 26 lyden ende verkennen van deser vorn ghetughen wij scepenen bovene ghehoemt vanden voors bailiu ghemaent
- 27 zijnde wijsden mij vrouwe de abdesse vorn vulcomen van haren vmete Ende want men der waerheyd

28 altoes ghetughe gheven sal sonderlinghe wanneer mens versocht wort so erst dat wij scepenen vors huyt

29 versoucke van mij der vrouwe de abdesse vorn certificeren over de gherechte waerheyt dat alle dese poynten

30 ghesiet zijn in alder manieren also sij in dese lettere van certificacien boven ghescreven staen In ken

31 hessen der waerhijs so hebben wij scepenen vorn desen brief bezeghelt elc onzer met sijnen ppen zeghele

32 hier aen huythanghende Dit was aldus ghedaen int jaer ons heen doemen screef Dusentich

33 vierhondert ende lxxix upten xxj sten dach in lauwe

Verklaringen op regel:

02 condit ende kenlic = bekend; lren = letteren = geschriften;

04 vernoecht = voldaan, tevreden; taelman = advocaat; gheheescht = eisen, vorderen;

05 ter causen = uit oorzaak; bescaetheit = nadeel, verlies;

06 vorn = voornoemde; onthauwene = afhakken van hout; voors = voorseide = voorzegde;

07 haude helle = oude helle of, met dezelfde betekenis, hoge helle, vgl. eveneens te Waasmunster Oude of Hoge Heirweg. Helle kan verwijzen naar de hel, de onderwereld, maar het ligt meer voor de hand dat het een afleiding is van hellen (helling); landende = palende; scoosters landt van affelgheem = het land van het klooster van Affligem;

08 bexkine = bekje? of beekje?; sheen = 's heren = van de heer;

09 paysivelic = ongestoord; ppen = propren, proper = eigen(dom);

10 xv jaren noch xv jaren ende tijts genouch meer = 15 jaren, nog 15 jaren en nog veel langer = sedert mensenheugenis;

11 proeueene = proevene = bewijzen; leuende = levende; costume = gebruik(en), gewoonte(n);

15 vrome = opbrengst; ruymde = van ruimte, opruimen; toet = doet, van "doen";

16 vermete (ook vmete) = rechtsvordering, eisen, klacht; ghewijst = vonnis, uitspraak; ghedaecht = voor de rechter geroepen, gedaagd;

17 heercontscap = bewijs van herkomst;

19 vijftich jaer ende daer boven = 50 jaar en ouder;

20 bailiu = baljuw = ambtenaar; gheheet = gebod, bevel; ghemaent = ontbieden; ghenoecht = recht om genoegdoening te krijgen;

21 bij sonderlinghe = bijzonder;

25 ieghen = jegens;

26 lyden ende verkennen = bekennen, erkennen, verklaren;

27 vulcomen = garant, borg;

28 altoes = altijd;

30 gesciet = van “geschieden”;

32 heen = heren; doemen = toen men; Dusentich = duizend;

33 lxxiv upten xxj sten dach in lauwe = 79 op de 21 ste dag in januari.

Wat het uiteindelijke verdict is geweest vertellen de bronnen ons niet. Wel weten wij wat volgens de reeds vernoemde “Keure” uit 1241, die in 1453 herbevestigd werd, de strafmaat was. De Middelnederlandse tekst van rond 1450, een vertaling van de originele Latijnse Keure uit 1241, luidt als volgt:

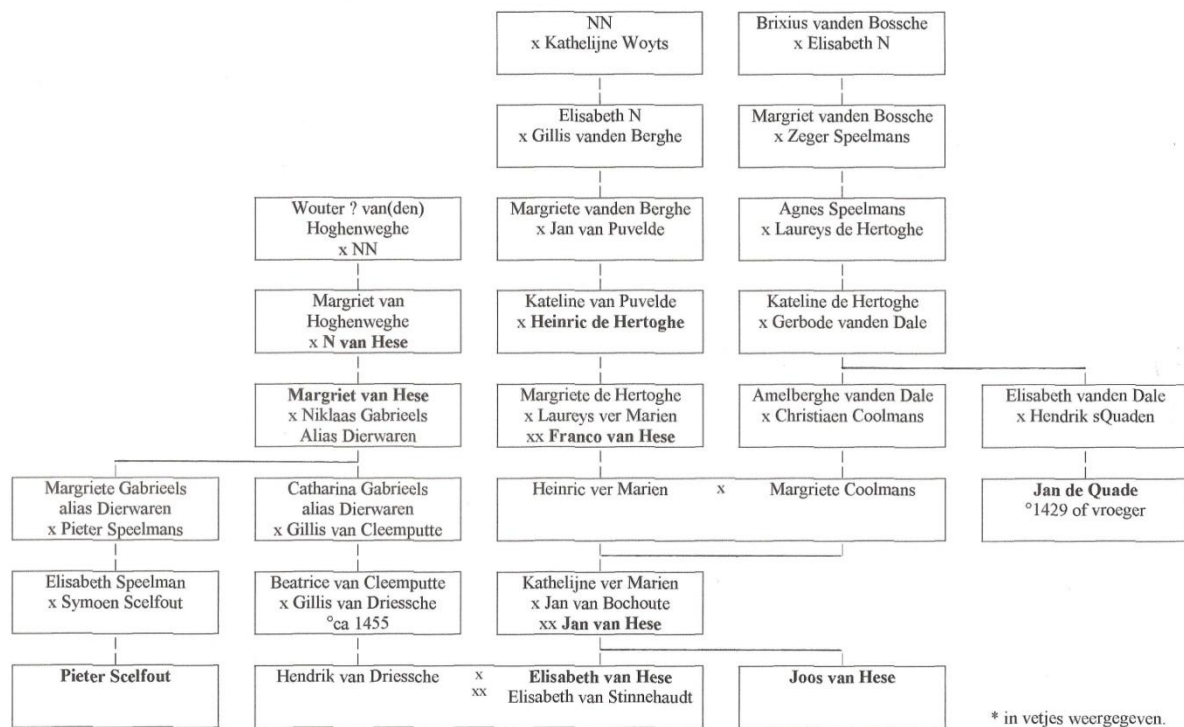
“Diet anders houdt houdet sonder des gheens orlof dies het es of dune breket of eeneghe vrucht hebbe ghenomen of coren in den acker of hoy of ghers hi sal gheven de grave x S(chellingen) ende hi moet den daghere sine scade twee vout ghelden ...”. M.a.w.: Wie het hout van iemand anders houwt (hakt) zonder diens toelating, of in iemands tuin dringt, of vruchten neemt, of koren op de akker, of hooi, of gras, zal aan de graaf 10 schellingen geven en de benadeelde tweemaal vergoeden

Of mevrouw de abdis en de graaf schellingen hebben gezien weten wij uiteraard niet.

Van alle betrokken partijen is de “abdesse” gemakkelijkst te identificeren. Het gaat om jonkvrouw Amelberga 's Bots of de Boot, XVde abdis van Roosenberg. Zij regeerde van 19 september 1474 tot haar overlijden op 14 september 1504.

Ook de schepenen, in huidige zaak de rechters, blijven niet totaal onbekend. Sommigen komen voor in het leenboek van de graven van Vlaanderen. Heinric de Hertoghe en Adriaen Malaert hielden een leen, gelegen “in de prochie van Waesmonstre”, van Adriaen Schoutheeten, heer van Erpe, die het op zijn beurt hield van de graaf; Jan de Qua(de) hield drie gemeten, afhangende van “’thof te Mosbrouc” in Waasmunster, van ridder Jan van Herzele, die het op zijn beurt eveneens hield van de graaf van Vlaanderen. Van enkele schepenen kan, aan de hand van de hoofdcijnsboeken van de Gentse Sint-Baafsabdij, met enig voorbehoud want er is wel meer dan één koe die Blaar heet, een merkwaardige verwantschapstafel worden samengesteld. Niet zonder enige ironie, omwille van de relaties tot de familie Van Hese, wordt die hierna weergegeven.

Verwantschapstafel met betrekking tot de familienaam Van Hese* en enkele mogelijke actoren* in de zaak lastens Pieter van Hese.

Van de getuigen wordt in hetzelfde leenboek enkel Pieter van de Lare aangetroffen. Hij houdt van “minen heere”, de graaf, 14 gemeten in leen te Waasmunster.

Omtrent de persoon van Pieter van Hese kunnen uit voorgaand stuk een eerder karig aantal gegevens worden geput.

Hij moet in 1479 nog vrij jong zijn geweest. Er is immers sprake van “sinnen wettelijcken voocht”, m.a.w. hij stond onder voogdij. Dit betekent dat op zijn minst één van zijn ouders was overleden. Hij kan dan ook niet ouder zijn geweest dan 25 jaar, leeftijd waarop men meerderjarig werd en de voogdij verviel.

Jammer genoeg geeft het stuk niets prijs over de vader of moeder van Pieter.

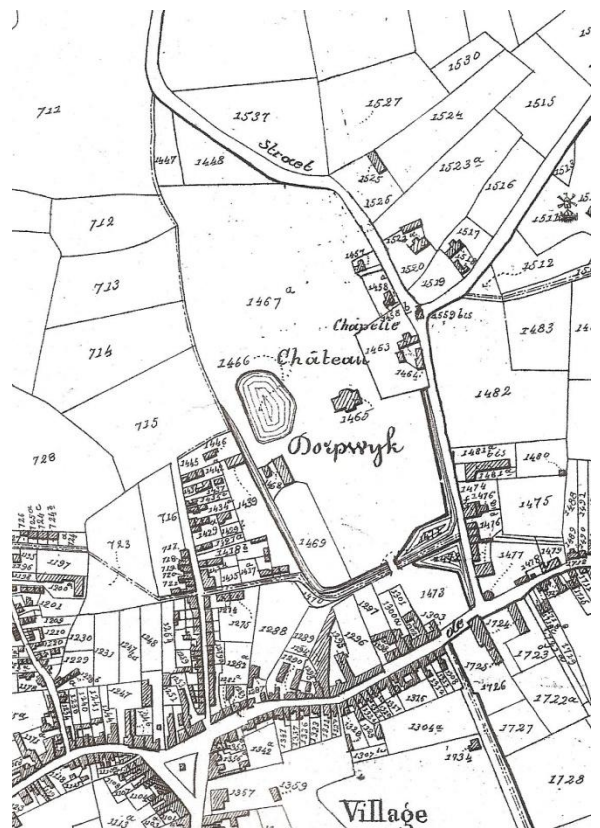
Het feit waarom Pieter van Hese voor de vierschaar werd gedaagd kan als volgt worden samengevat:

Op de “hoog helle” had Pieter zich onrechtmatig van een voorraad brandhout voorzien. In naam van zijn vader of moeder - als pachter - zal hij op de kanten van het land dat hij bewerkte kappingen hebben mogen doen. Aangezien hij - of het gezin waartoe hij behoorde - land hield van de abdij van Affligem zal hij normaliter wel geweten hebben dat hij zich van brandhout voorzag op eigendom van Roosenberg.

De omgeving van de Hoog Helle. Uiterst links de Engelse Hof (hoving kasteel Ortegat) aan de Schietakkerstraat. Rechts de zandwegel die aansluit op de Rivierstraat in de volksmond "Petetstroatjen". In de verte, beneden de helling, de kerk van Waasmunster.

De plaats van het delict is niet meer te herkennen. Het is opgegaan in de hovingen van kasteel Ortegat. De "hoog helle", "haude helle" of "oude helle" ligt achteraan in de "Engelse Hof", de kant van de Schietakkerstraat. Het was een langwerpig stuk grond van 157 roeden (0,23 ha), oost en west palende aan eigendom van de abdij van Affligem en in het noorden aan de straat ('s Heeren strate). De kloosterlingen noteerden in de Slaper 1548-1557 (folios x en clxxxi) dat het perceel een naamsverandering onderging en van dan af "het trisselmanneken" - het Ryselmanneken - werd geheten. Spijts dat overleefde de benaming "hoog helle" de eeuwen want op het einde van de 20ste eeuw was die nog door meerdere mensen gekend, evenwel zonder precieze plaatsbepaling.

De Engelse Hof en het kasteel Ortegat op een Popp-kaart. Het nummer 1447 is de Hoog Helle. Het wegtracé en sommige perceelsgrenzen stemmen niet meer overeen met de actuele toestand.

Of Pieter van Hese een spuitser was, een pechvogel of iemand van geen kleintje vervaard, zullen we wel nooit weten. In ieder geval trok hij zich handig - maar niet mooi - uit de slag door te beweren dat de grond waarop hij had gekapt bezit was van Affligem. Door die uitspraak veroorzaakte hij - gewild of ongewild - moeilijkheden tussen de kloosters van Roosenberg en Affligem. Beiden gingen nu immers

aanspraak maken op het bewuste terrein. De details van dát dispuut zijn ons onbekend maar mevrouw de abdis diende verscheidene reizen te ondernemen om de rechten van haar community te vrijwaren. Uit wat wij onder ogen kregen blijkt in elk geval dat Roosenberg wel de eigenaar was en dat ook is gebleven.

Tot slot van dit verhaal kan eens te meer worden vastgesteld dat hebbelijkheid van alle tijden en standen is.

Index FV-Kroniek van het Land van Waas 2017

jg. XLV - 2017

p. 4-5	Lief en Leed op weg naar Canada Deel 1: Clothilde De Clercq sterft in rampjaar 1907.
p. 6-7	Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix: Waaslanders overleden te Roubaix in 1888.
p. 7-11	Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix: Waaslanders gehuwd te Roubaix in 1888.
p. 17-21	Lief en Leed op weg naar Canada Deel 2: Edmond Van Moorhem komt aan in Québec.
p. 21-24	Eregraven gesneuvelden en oud-strijders op de begraafplaats van Melsele.
p. 24	Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix: Waaslanders gehuwd te Roubaix in 1888 (erratum).
p. 26-29	Inhoud website publicatie-landvanwaas.be per 1 mei 2017.
p. 29	Aanvulling website publicatie-landvanwaas.be per 1 juni 2017.
p. 30-32	Eregraven gesneuvelden en oud-strijders op de begraafplaats van Melsele.
p. 33-36	Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix: Waaslanders gehuwd te Roubaix in 1887.
p. 38	Aanvulling website publicatie-landvanwaas.be per 1 juli 2017.
p. 38-39	Aanvulling website publicatie-landvanwaas.be per 1 september 2017.
p. 39-42	Eregraven gesneuvelden en oud-strijders op de begraafplaats van Melsele.
p. 42-44	Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix: Waaslanders overleden te Roubaix in 1887.
p. 50	Aanvulling website publicatie-landvanwaas.be per 1 oktober 2017.
p. 51-55	Eregraven gesneuvelden en oud-strijders op de begraafplaats van Melsele.
p. 56-60	Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix: Waaslanders gehuwd te Roubaix in 1886.
p. 63	Aanvulling website publicatie-landvanwaas.be per 1 november 2017.
p. 64-65	Eregraven gesneuvelden en oud-strijders op de begraafplaats van Melsele.
p. 65	Toevalsvondst in Douai (Nord, F): huwelijk Verhelst-Van Gaeve.
p. 66-72	Lief en leed op weg naar Canada Deel 3: Edmond Van Moorhem werkt aan een perpetuum mobile.

SVerantwoordelijke uitgever:
P 708545
Luc Chalmet
Gouden Leeuwstraat 2
9111 Belsele
Tel. 03-772 25 76
Email luc.chalmet@telenet.be

PB-PP|B-3/5053
BELGIE(N)-BELGIQUE

46ste jaargang - nr.2 - tweemaandelijks
maart-april 2018

Kroniek van het Land van Waas

Woordje van de voorzitter
Erfgoeddag 2018: kwartierstaten van burgemeesters
Reacties op het overlijden van Jean-Pierre Vaneygen
Dit is het verhaal van Jan Verelst

**Familiekunde
Vlaanderen**

Vlaanderen
verbeelding werkt

Woordje van de voorzitter

Het plotse heengaan van Jean-Pierre Vaneygen dwingt ons om met z'n allen te ijveren aan de voortzetting van zijn werk. Het heeft onze groep vrijwilligers in beweging gezet en daardoor heb ik er goede hoop in dat we ergens in de zomer een nieuwe upgrade gaan kunnen realiseren van onze online publicatie www.publicatie-landvanwaas.be. Daar komen heel wat technische vragen bij aan bod en het is met heel wat genoeg dat ik kan bevestigen dat we in onze groep heel wat ICT-expertise beschikbaar hebben. Bedankt aan allen die in deze fase meehelpen.

We hebben met succes meegewerkt aan de Erfgoeddag, met een tentoonstelling over kwartierstaten van burgemeesters in het Mercatormuseum te Sint-Niklaas. Lees hierover meer in een apart artikeltje.

Voor het najaar plannen we zeker nog een lessenreeks 'Oud schrift lezen voor genealogen'.

Veel leesgenot!

Luc Chalmet, 29 april 2018.

Erfgoeddag 2018: kwartierstaten van burgemeesters

Op zondag 22 april deed Familiekunde Vlaanderen- Land van Waas mee aan de Erfgoeddag, onder het thema 'Kiezen' in het kader van de nakende gemeenteverkiezingen later dit jaar.

We opteerden voor het opmaken en tentoonstellen van kwartierstaten van alle burgemeesters van het Land van Waas. De burgemeesters verleenden graag hun medewerking.

Het uitwerken van de kwartierstaten had wel wat meer voeten in de aarde dan oorspronkelijk verwacht, maar onder andere dankzij onze online publicatie www.publicatie-landvanwaas.be konden we toch al snel zeker minimaal 6 generaties opklimmen in elke kwartierstaat. Voor een aantal burgemeesters werden zelfs (gedeeltelijk) tot 12 generaties opgebouwd.

Een speciale dank aan de hele groep vrijwilligers die daaraan hebben meegeholpen. We vonden het allen een uitdagende en leuke ervaring. En terwijl we de kwartierstaten ontwikkelden vonden we natuurlijk wel wat interessante weetjes. We pikken er eentje uit, gevonden door Willy Trog bij het opmaken van de kwartierstaten van André Van de Vyver, burgemeester van Zwijndrecht en Marc Van de Vijver, burgemeester van Beveren. In zijn euforie schrijft hij:

"Groot nieuws! Zoals ik al verhoopte zijn de 2 burgemeesters Van de Vy(ij)ver, rechtstreeks familie! Daar kunnen we goed mee uitpakken om reclame te maken!"

(8ste generatie kwartierstaat André Van de Vyver):

7607 VYVER (Van De Vyver) Josephus, geboren te Kruibeke op 19-03-1727, gedoopt te Kruibeke op 19-03-1727 (Bron: Parochieregister: Kruibeke)

(PUB-2015), zoon van Van Den Vijvere Petrus en Cap Anna.

Getuigen: Michael Van Hooweghen en Elizabetha Cap.

(7de generatie kwartierstaat Marc Van de Vijver):

6854 VYVER (Van Vyver) Joannes Baptista, geboren te Kruibeke op 25-09-1715, gedoopt te Kruibeke op 26-09-1715 (Bron: Parochieregister: Kruibeke)

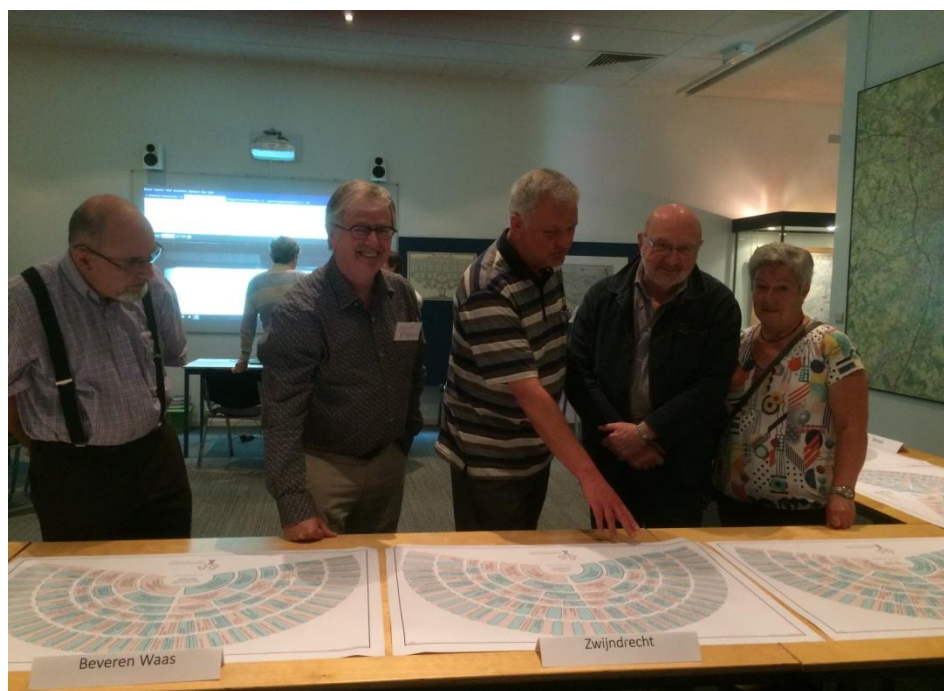
(PUB-2015), zoon van Van Den Vijvere Petrus en Cap Anna.

Getuigen: Joannes Cap en Anna Van Vyver.

Opvallend is ook de kwartierstaat van burgemeester Jos Stassen van Kruike; zijn voorouders komen allen uit Zuidoost Limburg. Dankzij de schitterende “Genealogie uit Limburg” (versie 2018 op USB-stick uitgegeven door de PRO-GEN gebruikersgroep Limburg vzw) konden zijn voorouders tot 8 generaties opgezocht worden.

De kwartierstaten van deze 10 burgemeesters worden nu nog verder verfijnd en uitgewerkt en het is onze bedoeling om ze in een volgende Kroniek te publiceren. Later zullen ze ook op onze online website gepubliceerd worden.

Enkele burgemeesters kwamen op bezoek: Lieven Dehandschutter van Sint-Niklaas, Robby De Caluwé van Moerbeke-Waas, André Van de Vijver van Zwijndrecht en Georges Anthuenis, voormalig burgemeester van Lokeren en vader van de huidige Lokeren burgemeester Filip Anthuenis.

André Van de Vyver,
burgemeester van
Zwijndrecht

Robby De Caluwé,
burgemeester van Moerbeke-
Waas

Lieven Dehandschutter,
burgemeester van Sint-
Niklaas

Op de tentoonstelling werd ook onze online publicatie www.publicatie-landvanwaas.be uitgebreid gedemonstreerd. De vele bezoekers in de namiddag konden met hun eigen stamboomvragen terecht bij onze vrijwilligers en kregen advies over de werking van de website. Enkele bezoekers konden we een stuk verder helpen in het opzoeken van hun afstamming.

Op de tentoonstelling werden ook enkele kiezerslijsten ter inzage gelegd. Ook dit werd gesmaakt door de bezoekers.

We kijken terug op een mooie ervaring met onze vereniging.

Reacties op het overlijden van Jean-Pierre Vaneygen

*“Hoewel ik Jean-Pierre slechts “vanop afstand” kende, was hij over de voorbije vijf jaar voor mij iemand waarmee ik zeer regelmatig een prettig contact had en gebeurde het dus steeds weer dat onze correspondentie een meer persoonlijke tint kreeg. Het is dan ook onwerkelijk te vernemen dat dit nu zo abrupt wordt afgebroken. Langs deze weg bied ik zijn familie en vrienden dan ook mijn oprechte deelneming aan en hoop samen met jullie dat zijn werk niet alleen bewaard zal blijven maar ook verdergezet zoals hij dat zeker zou gedaan hebben.
Oprecht, Etienne Huyghe, vrijwilliger FV-LvW”*

*“Dit is inderdaad een schok van jewelste. Zo’n kracht verliezen is goud verliezen. Maar vooral voor zijn familie moet dit moeilijk te dragen zijn. Maar zijn grootse werk zal inderdaad nooit verloren gaan.
Innige deelneming, Jean Huysmans (Family Search)”*

*“Dat is een bijzonder droevige zaak voor zijn familie en de genealogische vereniging waar hij zo voor op kwam en zeer veel werk heeft geleverd. We zijn er niet goed van en het bewijst andermaal hoe snel het kan veranderen.
We leven met jullie mee in dit groot verlies en wensen veel sterkte aan iedereen die dicht met hem begaan was.
Goeie moed, Etienne Van de Kauter, Familiekunde Vlaanderen”*

“Ook ik ben werkelijk geschokt door dit bericht.

Hoe jammer dat Jean-Pierre niet heeft kunnen genieten van zijn pensioen. Hij had immers zoveel plannen...

Griet Van Houwe, vrijwilligster FV-LvW”

“Ik heb zopas vernomen dat Jean-Pierre is overleden, ik sta daar wel even bij stil, wat een pracht mens, steeds kon je bij hem terecht zonder vragen of klagen niets was hem teveel .

Marleen Geldof, vrijwilligster FV-LvW”

“ik moest eerst wat bekomen van dit slechte nieuws. Woorden schieten tekort. Jean-Pierre was mijn "soul-mate", we hadden slechts een half woord nodig om elkaar te verstaan. Steeds wist hij een mouw te passen aan mijn soms moeilijke initiatieven. Je realiseert het je maar echt, als hij er niet meer is...

Willy Trog, vrijwilliger FV-LvW”

Onze website www.familiekunde-landvanwaas.be

Nieuwigheden maart 2018-april 2018

- Onze website werd bijgewerkt naar de laatste versie van Joomla (3.8.7).
- Onze helden-website werd bijgewerkt naar de laatste versie van Wordpress (4.9.5).

Gelegenheidsvondts : EVERAERT Marie Louise † Rongy

EVERAERT Marie Louise, ° Lokeren 24-08-1843, zonder beroep, 73 j.

dv. Jean Baptiste (†) en Jeanne Marie Van Winkel (†)

wed. Henri Davaine

wt. Rongy (Henegouwen) rue du Monceau 33

† Rongy (Henegouwen) 05-02-1917 om 02:00

Bron: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3Q57-L9G8-39V8-6?i=5>

Dit is het verhaal van Jan Verelst

door Bernard Verelst.

Inleiding

In het begin van de 18de eeuw was de naam Verhelst of Verelst nagenoeg onbekend in Zwijndrecht en Burcht. Honderd jaar later waren er meer dan 20 gezinnen met de familienaam Verhelst. Al deze burgers of citoyens hadden 1 gemeenschappelijke voorouder: Jan Verelst.

Deze Jan Verelst was een economische migrant die tussen 1730 en 1740 in Burcht kwam helpen in de steenbakkerijen. Daarna volgde het gebruikelijke verhaal: hij leerde een meisje kennen waarmee hij trouwde en kinderen kreeg. Zijn nakomelingen bleven in Zwijndrecht wonen en werden de stamvaders van de verschillende familietakken: de Cetera's, de Centen, de Leutekes, de Ronnen en de Bakkers.

Als we terug gaan in de tijd kunnen we de roots van Jan Verelst traceren tot eind 1400. Een zekere Pieter Van der Elst was de vader van Michiel Peterse Van der Elst. Deze Michiel Van der Elst woonde in Duffel en bezat eigendommen in Duffel, Kontich en Aartselaar. De identiteit van vader Pieter Van der Elst is niet helemaal duidelijk, maar het is mogelijk dat gaat over de schepen van Rupelmonde die leefde tussen 1470 en 1540.

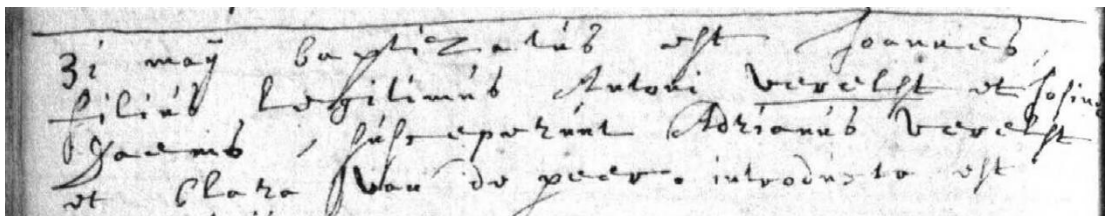
Als deze aanname klopt, dan gaat de stamboom van de families Verhelst uit Zwijndrecht terug tot een zekere Willem Van der Elst die leenman was van Raas IX van Gavere, heer van Breda, Lek, Liedekerke en Kruibeke. Deze Willem Van der Elst had heel wat eigendommen in het Waasland.

Terug naar onze Jan Verelst. Hierna volgt zijn verhaal, gebaseerd op historische feiten en een aantal logische veronderstellingen.

1. Het verhaal van Jan Verelst

1.1. "Geboren in Schel"

Joannes (Jan) Verelst werd op 31 mei 1719 geboren in een hofstede nabij het Laerhof in Schelle. Het gehucht "Het Laer" bevond zich tussen Schelle en Niel. Begin 18de eeuw stonden er een vijftal huizen op Het Laer (eigendom van de heer van het Laerhof), waaronder een wagenmakerij en een omwalde hofstede. Op de plaats van de wagenmakerij staat vandaag een woonhuis; de hofstede is verdwenen. Het Laerhof (oorspronkelijk was dit een buitengoed van de cisterciëzenabdij van Sint-Bernardus aan de Schelde in Hemiksem) bestaat nog en heet vandaag "Hof ten Laere". Je kan er terecht voor feesten en evenementen in een exclusieve omgeving.

De vader van Jan, Antonius Verelst, was afkomstig van het gehucht Hellegat in Niel. Hij stamde af van een familie van steenbakkers. Een tante van Antonius, Maria Cop, was een telg van het rijke geslacht Cop, dat eigenaar was van de steenbakkerijen in Boom (Noeveren) en Niel (Hellegat). Antonius was op 14 juli 1716 in Schelle getrouwd met Josina (Judoca) Daems. De familie Daems was afkomstig van

Reet. De ouders van Josina waren de pachters van de hofstede aan het Laerhof en zo kwam Antonius op de hofstede terecht.

Antonius en Josina hadden vijf kinderen: vier meisjes en een jongen (Jan). De zussen van Jan waren: Adriana (17 maart 1717), Joanna (13 december 1721), Maria Anna (1 maart 1724) en Catharina (4 februari 1728).

1.2. Jans jeugd

Jan groeide op in een rustige omgeving, de hofstede en het Laerhof waren zijn speelterrein. Als jonge knaap liep hij over de lange dijk naar het tolhuis aan de Rupel, waar hij de schepen zag passeren die goederen vervoerden tussen het hinterland (Brussel, Mechelen, Lier,...) en de grote steden Antwerpen en Gent. Vele van die schepen vervoerden de bakstenen van de steenbakkerijen van Niel en Boom.

Aan de steenbakkerijen van het Hellegat in Niel bracht hij regelmatig een bezoek. Zijn grootvader Adriaen was gestorven toen Jan 3 jaar was, maar zijn ooms Gilles en Kobe waren actief in de steenbakkerij van Cop. En ook zijn tante Maria en haar man Jan Voet werkten in de steenbakkerij.

Toen Jan 13 jaar werd, begon hij te werken in de steenbakkerij van Niel. Hij kreeg kost en inwoon bij zijn tante Maria. Vijf jaar later was hij meester-gast en vertrouweling van grote baas Adriaan Cop.

1.3. Intussen in Burcht...

Intussen was Frederik Cop gestart met de exploitatie van de kleilagen aan de Oeverkant in Burcht. Hij kocht op 18 juli 1722 de hofstede van Andries De Waen met de aanpalende gronden. Cop had geen interesse in het gebouw, maar wel in de grond - 't is te zeggen: de ondergrond. Hij was al langer bezig de gronden af te graven voor de kleiwinning. De klei werd niet verwerkt in Burcht, maar met boten naar Niel gevaren. Daar werd de klei in vormen geplaatst en gebakken in de steenovens.

Tussen 1722 en 1727 bouwde Cop op het “steengelaegh” 2 steenovens. Vanaf toen werd de klei ter plaatse gebakken.

Een halfbroer van Frederik Cop, Joannes (Jan) kocht in 1727 twee aan elkaar grenzende percelen met een gezamenlijke oppervlakte van 1,5 ha. Hij verkocht deze gronden in 1737 aan zijn neef Cornelis Cop, die zich definitief in Burcht had gevestigd en een belangrijke rol zou spelen in het economische en politieke leven van Burcht.

De vader van Cornelis Cop, Christianus Cop, was een “echte” broer van Frederik Cop. Hij was eveneens bedrijvig in Burcht. Ook zijn andere zonen Christiaan en Adriaan bleven in Burcht “hangen” en zorgden voor een nageslacht.

Een zoon van Cornelius Cop werd priester en zou tijdens de Franse overheersing op het einde van de achttiende eeuw een belangrijke rol spelen in het verzet tegen de godsdienstbeperking die door de Fransen werd ingevoerd. Zijn naam: Michaël Franciscus Cop. Als pastoor van Zwijndrecht werd hij in februari 1798 door de Fransen gearresteerd in een huis van chirurgijn Mennes in de Moortelstraat waar hij was ondergedoken. Hij werd verbannen naar Cayenne, de hoofdstad van het overzees departement Frans-Guyana. In het voorjaar van 1799 wist hij te ontsnappen, maar tijdens de overtocht naar Europa overleed hij op 10 juli 1799 aan de rode loop (dysenterie).

De steenbakkerijen aan de Oeverkant bevonden zich tussen het Fort ter Wallen (opgericht door de Spanjaarden tijdens de belegering van Antwerpen) en het Sleutelhof. Op die plaats werden op het einde van de 19de eeuw de laatste steenbakkerijen afgebroken en kwam de cementfabriek van de NV

Ciments Portland Canon Brand in de plaats. Nog later werd de productie van cement vervangen door die van cellenbeton (Ytong). Vandaag heet het bedrijf dat gevestigd is op deze site: Xella Belgium.

1.4. Jan komt naar Burcht

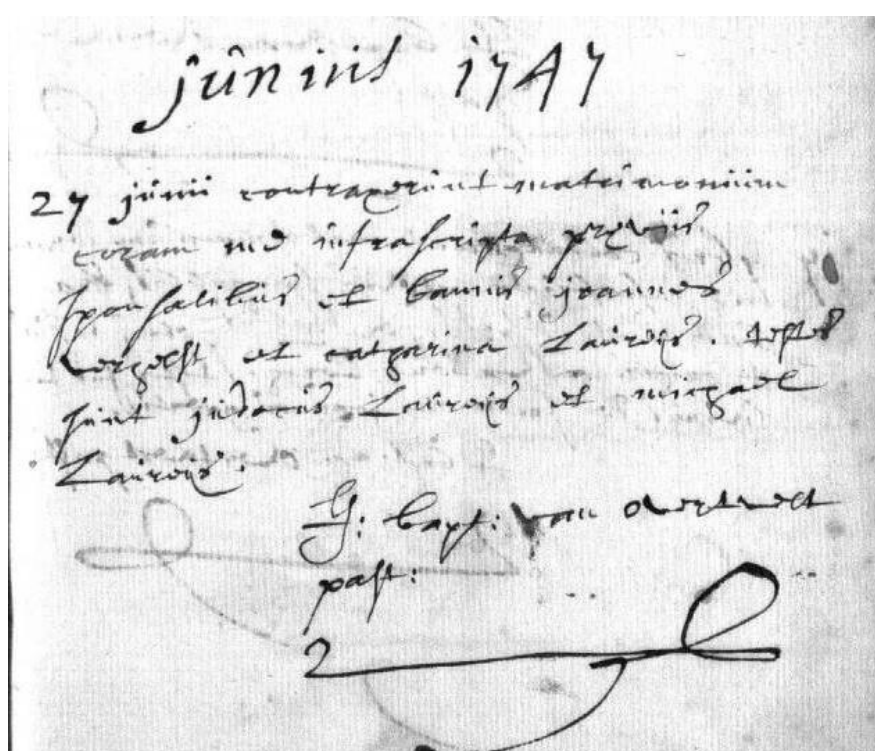
Het is niet duidelijk wanneer Jan Verhelst uiteindelijk in de steenbakkerij van Cornelius Cop in Burcht terecht kwam. Rond 1740 draaide de productie er op volle toeren. Er werden toen bakstenen geleverd voor de bouw van de forten en schansen rond Antwerpen. Tussen 1741 en 1743 leverde Cop 10.000 stenen voor de bouw van de Sint-Annakapel op het Vlaams Hoofd. Na 1750 werden de Burchtse bakstenen gebruikt door Engelbert Ignace De Neuf, de nieuwe heer van Burcht, voor de uitbreiding van het Kraaienhof.

Heel wat Burchtenaren en Zwijndrechtenaren werden tewerkgesteld in de steenbakkerijen, zowel mannen, vrouwen als kinderen. De arbeidsomstandigheden waren alles behalve gunstig: kinderen werden vaak op heel jonge leeftijd (7 à 8 jaar) meegenomen naar de steenbakkerij. Zij werden ingezet om de stenen te draaien tijdens het droogproces. De vrouwen zorgden voor het vullen van de vormen, terwijl de mannen het zwaardere werk deden: klei steken, vervoer en bakken.

De toekomstige bruid Catharina (Katrijn) Laureys woonde met haar bejaarde moeder Joanna Van Laer, haar zuster Elisabeth (Liesbet) en haar broers Judocus (Joes) en Michiel in een hofstede op het Schaarbeek in Zwijndrecht. Haar broer Vader Jacobus Laureys was gestorven toen Katrijn 3 jaar was. In het gezin Laureys-Van Laer werden 10 kinderen geboren, waarvan er slechts 4 volwassen werden. De oudste broer, Joes, was 16 jaar toen zijn vader stierf. Hij bleef vrijgezel en nam de rol van gezinshoofd over. Het gezin Laureys was zeker niet onbemiddeld. Onder de familie en kennissen die als peter of meter werden vermeld in de doopakten, vinden we de families De Longhe (Longue), Vernimmen, Verbraeken en Raes.

1.5. Het gezin Verelst - Laureys

Jan Verelst en Katrijn Laureys trouwden op 27 juni 1747 in de kerk van Zwijndrecht. Het huwelijk werd ingezegend door pastoor Jan Baptist Van Overtvelt. Getuigen waren Judocus en Michaël Laureys, de twee broers van Katrijn. Het is niet duidelijk of er iemand van de familie Verelst uit Schelle aanwezig was.

Pastoor Van Overtvelt noteerde het huwelijk plichtsgetrouw in het parochiaal register der huwelijken. In plaats van “Verelst” schreef hij in het toenmalige geschrift “Vergelst”, wat overeenkomt met Verhelst. Alle nakomelingen van Jan Verelst, zouden vanaf die dag Verhelst heten.

Op 5 februari 1748 werd hun zoon Joannes (Jan) geboren, zeven maanden en enkele dagen na het huwelijk van Jan en Katrijn. Niets wijst er op dat zoon Jan te vroeg werd geboren; laten we er dus maar van uit gaan dat het huwelijk een verplicht nummer was...

Waarschijnlijk was dit de reden voor de afwezigheid van de familie van Jan Verelst op de trouw.

Kleine Jan werd pas gedoopt op 15 februari, 10 dagen na de geboorte. Het was in die tijd niet gebruikelijk om zo lang te wachten. Misschien moeten we de reden zoeken in onderstaande aanname.

De doopheffers (peter en meter) bij de doop van de kleine Jan junior waren Antonius Verelst (vader van Jan senior) en Joanna Van Laer (moeder van Katrijn). Het feit dat Antonius het peterschap had aanvaard betekent dat de familieruzie over het verplichte huwelijk intussen was bijgelegd. Wellicht hebben de onderhandelingen een paar dagen geduurd...

Pastoor Van Overtvelt noteerde het doopsel plichtsgetrouw in het parochiaal register der dopen, maar maakte dezelfde fout als bij het huwelijk. Hoe en wat Jan ook probeerde, de pastoor bleef halsstarrig Verhelst schrijven, in plaats van Verelst.

Vijftien maanden later, op 23 mei 1749 werd Maria Anna geboren. Peter was Judocus Laureys, broer van Katrijn. Meter was Maria Anna Verelst, de zuster van Jan en niet Josina Daems, de moeder van Jan. Over Josina hebben we weinig gegevens, vermoedelijk was ze in 1749 al overleden.

Maria Anna had geen goede gezondheid. Ze stierf op 13 juli 1749.

Na Maria Anna Ver(h)elst kwamen er geen kindjes meer. Waarom is niet duidelijk, maar mogelijk heeft de (moeilijke?) bevalling op 23 mei 1749 hierme te maken.

Zo wordt Jan Ver(h)elst junior enig kind in het gezin Verelst-Laureys.

De kleine Jan Ver(h)elst bracht waarschijnlijk veel tijd door op de boerderij van zijn oom Joes Laureys want in plaats van steenbakker zoals zijn vader, werd hij vetweider (of vetweier). Deze tak van de landbouw was vooral gericht op de vleesproductie. In de tweede helft van de 18de eeuw werden hiervoor hoofdzakelijk ossen gebruikt die werden vetgemest op de lage gronden van de Borgerweertpolder.

1.6. Jan Ver(h)elst, de vetweider

Zo kwam Jan Ver(h)elst junior beroepshalve in contact met boer Jan Baptist Weemaes in de afzaat Vendoorn. Deze boer Weemaes kwam oorspronkelijk uit Verrebroek. In 1752 was hij in Zwijndrecht getrouwd met Joanna Maria Voet, de oudste dochter van de molenaar van Zwijndrecht: Jan Voet.

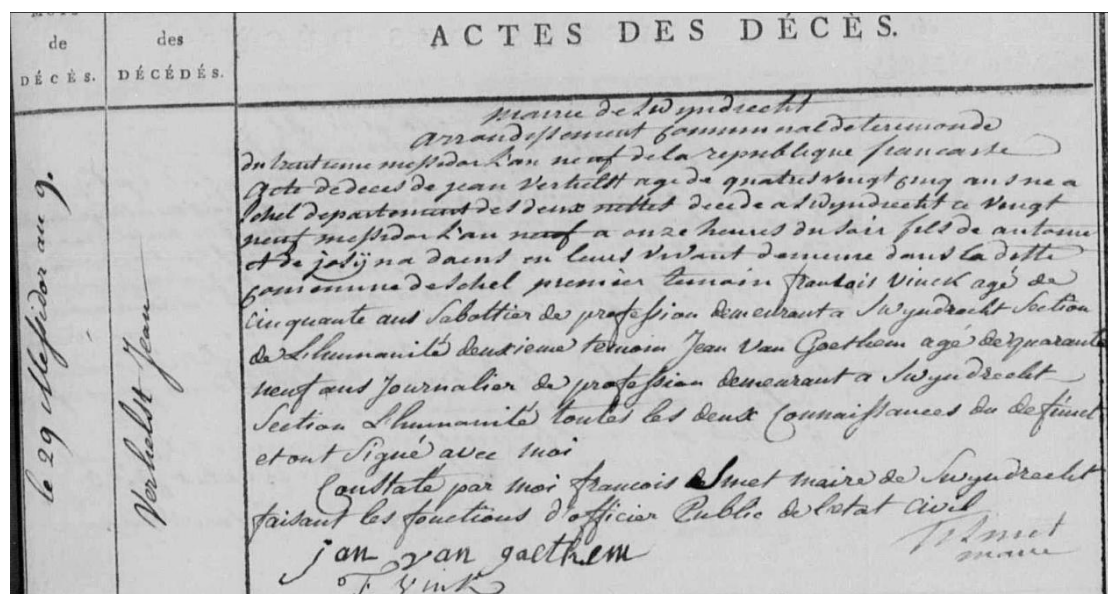
Jan Verhelst werd verliefd op de jongste dochter van boer Weemaes: Joanna Francisca (Siska). Zij was zeven jaar jonger dan hij en op dat ogenblik nog minderjarig. Uiteindelijk mochten ze op 24 juni 1775 trouwen (Siska was toen 20 jaar en vijf maanden).

Uit dit huwelijk kwamen 12 kinderen voort. Behalve de oudste, Raymond, bleven alle 5 andere zonen in leven. Samen met de jongste dochter Sophia, zorgden zij voor het rijke nageslacht Verhelsten in Zwijndrecht (Sophia kreeg 4 onwettige kinderen, waarvan 2 zonen).

1.7. En... wat gebeurde er met de oude Jan Verelst en zijn Katrijn?

Op 8 februari 1780 overleed Katrijn Laureys. Zij werd net geen 60 jaar. Haar man Jan hertrouwde twee maanden later, op 18 april 1780 met Joanna Catharina Brys uit Melsele. Zij was 13 jaar jonger en afkomstig uit Melsele. Dit huwelijk bracht geen kinderen voort.

De oude Jan Verelst stierf op 29 Messidor van het jaar IX (18 juli 1801). Hij werd 82 jaar. Zijn tweede vrouw Joanna Catharina Brys was bijna 10 jaar eerder gestorven op 22 oktober 1791.

2. Het dorp Zwijndrecht in de 18de eeuw

2.1 Het dorp en de afzaat

Hoe zag Zwijndrecht er uit toen Jan en Katrijn in 1747 trouwden? Zwijndrecht was toen een landelijk dorp met 900 inwoners en 85 huizen. In de "afzaat" (delen van het huidige Melsele: de Vendoorn en de Ponjaard) woonden 436 inwoners in 33 huizen. De inwoners van de afzaat waren bestuurlijk afhankelijk van Zwijndrecht maar gingen naar de kerk in Melsele.

Deze vreemde constructie zorgde voor heel wat onenigheid tussen Melsele en Zwijndrecht, vooral over de opvang van de armen. In die tijd was er in elk dorp een armenmeester of Heiligengeestmeester, die zorgde voor de armentafel. De armsten kregen eten, drinken en soms een stuiver of oord om kleding te kopen. Het was vooral de kerk die zich bemoeide met de zorg voor de armen, het dorpsbestuur had meer een controlerende rol. Regelmatig was er ruzie over de opvang van armen in de afzaat. Melsele vond dat de plaats waar men belastingen betaalde, in casu Zwijndrecht, moest instaan voor de arm geworden inwoners. Zwijndrecht van haar kant weigerde dit omdat zij geen informatie kreeg van de pastoor van Melsele over de dopen, huwelijken en begrafenissen. Deze discussie duurde - met de nodige escalaties tot op het hoogste niveau - tot in 1923, toen de grenscorrecties werden uitgevoerd en Zwijndrecht en Burcht werden overgeheveld naar de provincie Antwerpen. De afzaat werd toegevoegd aan Melsele.

Het Vlaams Hoofd (Linkeroever) was in 1747 niet meer dan een gehucht met een twintigtal huizen en een vijftigtal inwoners. De helft van de huizen waren herbergen.

Het huidige industriegebied ten noorden van de E34 (expressweg) noemde men de Melseelse Polder en behoorde tot Melsele. De Melseelse Polder liep tot Pijp Toebak.

2.2. De wegen

De straten buiten de dorpskern waren onverharde wegen; modderig in de winter en stoffig in de zomer. De Neerstraat, die de Moortelstraat verbond met de Neerstraathoek (vandaag aan het einde van de Molenstraat), stond regelmatig onder water. Op het Heiken vloog in de zomer het stof en fijn zand de huizen binnen. Onderhoud van de infrastructuur was onbestaande, enkel rond de kerk werden wegenwerken uitgevoerd.

In 1741 was de buurt rond de kerk en het gemeentehuis opnieuw gekasseid. François Bildens had de oude kasseien opgebroken en nieuwe zavel gestoken. Een zekere Constantinus Huybrechts uit Antwerpen had de kasseien opnieuw gelegd. Waarschijnlijk was ook een deel van de Moortelstraat al geplaveid (tot aan de toenmalige pastorie, die zich bevond ter hoogte van de huidige Kerkhofstraat).

Van een “grote baan” was toen nog geen sprake. Het verkeer tussen Gent en Haasdonk verliep langs de oude heirbaan van Haasdonk naar Burcht, via de Wilde Haan en de Es. Vanaf Burcht volgde men de Gentse weg die eigendom was van de heer van Zwijndrecht. Op dit stuk verharde weg, die liep tot het gehucht Vlaams Hoofd, moest tol worden betaald.

Om van Melsele naar het Vlaams Hoofd te geraken, volgde men de Vendoornstraat, de Melselestraat en daarna de St-Annaboomstraat tot aan de kerk. Daar slingerde de weg zich langs de kerk naar de Crabbenhoekstraat (de huidige Polderstraat) tot aan het oude Spaanse fort Laer. Vandaar liep de Verbranden Dijk loodrecht naar het Vlaams Hoofd.

Met de aanleg van de baan Gent-Antwerpen werd pas gestart in 1786. Op de Ferrariskaart (1771-1778) is er nog geen enkel spoor van de nieuw baan.

2.3. Rijk en arm

Dat het leven in die tijd hard was voor de gewone mensen, hoeven we u niet te vertellen. Het verschil tussen arm en rijk was enorm. De rijken leefden in stenen huizen en hoven van plaisanterie, terwijl de armen in houten huizen en hutten woonden. In Zwijndrecht waren er een vijftal heerlijkheden, die een ruime autonomie hadden; ze waren zelfs onafhankelijk van de heer van Zwijndrecht. Zo was er in de Neerstraat de heerlijkheid Ter Elst. Waarschijnlijk was deze eigendom in handen van dezelfde familie die ook het goed Ter Elst in Melsele bezat. De heer van Ter Elst verpachtte land aan o.a. Pieter Stevens, Jeronimus Janssens en Adriaan Van Wauw (schepen) die gehuwd was met Elisabeth Asselman, de weduwe van Jan Stevens en Pauwels Truymen.

In de wijken Kerkenkouter, Kapellenkouter, Neerstraathoek en Bempdt lagen stukken grond die toebehoorden aan de heerlijkheid Cauwenberg, ook wel Molenberg of Ten Berge genoemd. In 1755 werd de heerlijkheid Vromenhove te koop aangeboden. Omdat deze heerlijkheid niet officieel bekend was, ging de verkoop niet door. Op de gronden stond wel een “Hof te Vromenhove”.

Tussen de Neerstraat en de Bempdt was er sprake van een grote hoeve met omwalling: de Blauwe Hoeve. In 1746 werd deze hoeve door Pieter Raes (schepen +18/06/1746) verkocht aan Andries De Roeck (bloempelder en herbergier Het Steenen Kruis). Twee jaar later verkocht De Roeck de Blauwe Hoeve aan Gillis Beirnaerts.

De rest van Zwijndrecht was eigendom van Daniël Gerardo Melijn, heer van Zwijndrecht. Hij was getrouwd met Anne Marie de Lannoy, die de heerlijkheid Zwijndrecht had geërfd van haar vader Jacques de Lannoy. Melijn overleed op 15 juli 1744. Zijn echtgenote, Anne Marie De Lannoy behield het vruchtgebruik van al zijn goederen tot haar overlijden op 17 november 1746. Ze werden samen

begraven in de Antwerpse St-Jacobskerk. Het duurde nog tot 15 april 1749 alvorens de kavels Zwijndrecht en Burcht uit de erfenis van Melijn werden toegewezen aan zijn dochter Anna Maria Isabella Melijn, die getrouwd was met Balthasar Jozef de Heuvel.

2.4. Het oorlogsgeweld

De ligging van Zwijndrecht en het Vlaams Hoofd was niet bepaald een garantie voor een rustig leven. De “strategische punt” in de bocht van de Schelde behoorde tot het graafschap Vlaanderen, terwijl de stad aan de overkant een belangrijke economische pool was voor het hertogdom Brabant. Het graafschap Vlaanderen was leen verschuldigd aan de Franse koning, terwijl Brabant deel uitmaakte van het keizerrijk. In dit scenario is het niet verwonderlijk dat Zwijndrecht, Burcht en de Borgerweertpolder regelmatig geconfronteerd werden met oorlogsgeweld.

Na de Spaanse successieoorlog (1701-1713) was het gedurende meer dan 25 jaar relatief rustig gebleven in Vlaanderen. Af en toe waren er wrijvingen met Hollandse soldaten die door de grote mogendheden Engeland, Pruisen en Nederland naar de Zuidelijke Nederlanden werden gestuurd om de Oostenrijkers te helpen de orde te vrijwaren. In 1740, het jaar dat Jan meestergast werd in de steenbakkerij van Cornelis Cop, veranderde het wereldbeeld. Karel VI van Habsburg, keizer van Oostenrijk en Graaf van Vlaanderen stierf zonder duidelijke erfgenaam; het begin van de Oostenrijkse successieoorlog (1740-1748).

Voor de Fransen was het overlijden van Karel IV hét signaal om de Zuidelijke Nederlanden te veroveren. Na heel wat schermutselingen en politiek getouwtrek, vielen ze in 1744 Vlaanderen binnen.

De jaren ervoor werden gekenmerkt door hongersnood en armoede. Zowel in 1739 als in 1740 waren de graanoogsten mislukt. Van aardappelen was toen nog geen sprake, die teelt werd pas in Vlaanderen geïntroduceerd na 1748.

De zomer van 1741 was uitzonderlijk droog, waardoor de kwaliteit van het grondwater daalde. De verhongerde bevolking werd daardoor een prooi voor allerlei epidemisch ziekten, zoals dysenterie of rode loop. Eind 1741 waren er in Zwijndrecht op 4 maanden tijd 76 doden; het jaar nadien 102 doden (het hoogste sterftecijfer tijdens het Ancien Regime).

De situatie werd echter nog erger...

In 1745 hadden de Fransen Gent veroverd. Om Antwerpen te beschermen werden de polders onder water gezet. Dit gebeurde ook met de Borgerweertpolder op 13 september 1745. Het mocht echter niet baten: Antwerpen viel in Franse handen op 20 mei 1746.

Zwijndrecht lag in oorlogsgebied en dat liet zich voelen. Het Franse leger bracht niet enkel oorlogsellende mee maar ook allerlei epidemische ziekten bij mens en dier. Jaarlijks stierven er ongeveer 100 inwoners, waarvan bijna tweederden zuigelingen en kinderen. In de periode tussen 1745 en 1750 overleed 1 kind op 4 tijdens het eerste levensjaar. Dit hoge sterftecijfer was in de eerste plaats een gevolg van de slechte gezondheidstoestand van de vrouw, veroorzaakt door de vele zwangerschappen, de talrijke epidemieën en het voedseltekort. Bovendien stond de medische begeleiding door chirurgijnen en vroedvrouwen op een laag niveau.

Naast het gebrek aan bewerkbare grond (de Borgerweertpolder stond onder water waardoor er geen graan kon geoogst worden), zorgden allerlei vreemde ziekten voor een halvering van de veestapel. Ondanks allerlei voorzorgsmaatregelen stierven heel wat koeien, kalveren en ossen. Ten einde raad riepen de boeren de goddelijke steun in: er werden in de kerk van Zwijndrecht 8 missen opgedragen om het onheil af te wenden.

De oorlog duurde tot 18 oktober 1748. Met de Vrede van Aken kwam een einde aan de discussie over de erfrechten op het Oostenrijkse keizerrijk. De Zuidelijke Nederlanden kwamen definitief onder Oostenrijks bewind en de Fransen werden naar huis gestuurd. De grote mogendheden: Engeland, Nederland en Pruisen hielden een oogje in het zeil en stuurden regelmatig controles.

2.5. Het leven is een kwestie van overleven

In deze moeilijke omstandigheden probeerde de bevolking van Zwijndrecht en Burcht te overleven. De beroepsbevolking bestond voor meer dan 60% uit boeren en aanverwante beroepen: dagloners, paardenknechten en aardewerkers. Zo'n 20% oefende een ambacht uit (smid, blokmaker, wever, zeeldraaier, timmerman, molenaar...) en de overige 20% werkte in de "tertiaire" sector. Dit waren de openbare ambten en de herbergiers/winkeliers.

Het dagelijks bestuur van het dorp (de "prochie") was in handen van de burgemeester en zijn schepenen. Maar daarnaast waren er heel wat ambtenaren, die moesten zorgen voor de organisatie, de ordehandhaving, de financiën en het gerecht. Deze ambtenaren werden betaald met gemeenschapsgeld, dat werd opgehaald onder de vorm van cijzen, renten, tol en tienden.

De heer van Zwijndrecht liet zich vertegenwoordigen door zijn baljuw. Die stond aan het hoofd van alle bestuurlijke instellingen en was dus - na de heer - de machtigste man van het dorp. Rond 1740 was Joannes Cristostimus Van Berlo de baljuw in Zwijndrecht, Jan Van Kerschaver was burgemeester en Jan De Kegelaer was meier.

Het ambtenarenkorps bestond verder uit griffiers, pointers, ontvangers, gecommiteerden en gezworenen.

Tot het einde van de 18de eeuw telde elk dorp in Vlaanderen per ambacht één beoefenaar: één timmerman, één metser, één strodekker, één beenhouwer, één bakker, enz. In Zwijndrecht vinden we rond 1740 twee tot drie ambachtslui met hetzelfde beroep. Zwijndrecht was dan wel bestuurlijk één geheel, het bestond uit drie dorpskernen: het centrum, de afzaat en het Vlaams Hoofd. Vaak waren het familiebedrijven, waarbij de stiel van vader op zoon overging.

Toen Jan Verelst in Zwijndrecht kwam om te "vrijen" met zijn lief, waren de volgende families actief in het dorp:

- de familie Hemelaer (of Hemeleir): wevers en kleermakers (Cornelis, Jan en Elisabeth)
- de familie Suy: strodekkers (Gillis en Cornelis)
- de familie Janssens: bakkers en bloempelders (Jan en Michiel)
- de familie Van Goey: brouwers en herbergiers (Passchier en Pieter)
- de familie Firlefijn: kuipers en baardscheerders (Jan en Jan jr)

Sommige "zelfstandigen" combineerden meerdere beroepen:

- Cornelis Boey was brouwer en timmerman (waarschijnlijk maakte hij zijn biervaten zelf...)
- Guillaume Dujardin was metselaar, blokmaker en herbergier (De Swaen op 't Heiken)
- Jozef Boterdael was bloempelder en winkelier
- Jasper Rosier was bakker en winkelier

Tijdens hun wandelingen door het dorp kwamen Jan en Katrijn nog de volgende ambachtslui tegen:

- Jacobus Pauwels: smid (aan de kerk)
- Joos Rooms: wagenmaker (naast de smid)
- Filip Augustijn: wever (in de St Annaboomstraat)
- Jan Voet: molenaar (in de Molendam = nu de Statiestraat)
- Jacobus De Graef: brouwer en herbergier (Het Bourgondisch Kruis)
- Jan Van Hoeck: brouwer en herbergier (De St Sebastiaansgilde)
- Bartholomeus Vernimmen: brouwer
- Jan Blom: herbergier (De Kroon)
- Cornelis Van Bogaert: herbergier (St Machuit)
- Pieter De Bruyn: winkelier

Op de weg van het dorp naar het Vlaams Hoofd stonden een viertal herbergen:

- herberg Den Engel (schuin over het Tassijnshuis, later Het Lam)
- herberg Het Witte Huis (Vliet), uitgebaat door Daniel Coppejans
- herberg Comt Tot Rust, uitgebaat door Adriaan Van De Voorde
- herberg De Hertog Van Beieren (aan het Laerfort), uitgebaat door Willem Reyniers.

Verder waren er in Zwijndrecht de volgende herbergen:

- Het Hert, aan de Laerkouter (aan de huidige Lindenstraat, iets voorbij het kruispunt met de Heidestraat)
- De Swaen, op de hoek van de H. Geeststraat (Heidestraat) en de Laarstraat
- Het Schuttershof, in de Moortelstraat
- Het Stenen Kruis en Het Boerenhol, op de grens met de afzaat.

Het “geld” zat bij enkele families, die niet enkel een winstgevend bedrijf uitbaatten maar ook belangrijke posten bezetten in de ambtenarij en de kerkfabriek. Hieronder staat een lijstje met de notabelen anno 1750:

- de familie Van Kerschaver: Jan (burgemeester), Passchier (brouwer Den Engel, pointer, kerkmeester), Constantinus (H. Geestmeester, kapelmeester OLV), Joanna (vroedvrouw), Judocus (H. Geestmeester)
- de familie Verbraeken: Passchier (burgemeester, pointer, ontvanger), Jan (pointer), Joos (schepen), Engelbert (H. Geestmeester), Ambrosius (ontvanger, H. Geestmeester)
- de familie Van Goey: Passchier (brouwer), Pieter (brouwer), Pieter (ontvanger, pointer, kerkmeester)
- de familie Orlent: Jacobus (notaris, onderwijzer, organist), Frans (ontvanger, organist)

- de familie Van Berlo: Joannes Cristostimus (baljuw), Joannes (eigenaar De Kroon), Hendrik (idem)
- de familie Cant: Jan (pointer), Matthijs (schepen)
- de familie Smet: Gillis (schepen), Judocus (chirurgijn), Frans (ontvanger)
- de familie Maes: Pieter (schepen), Judocus (ontvanger)
- de familie Van Esbeke: Gillis (schepen, gecommiteerde Polder, H. Geestmeester), Jan (kuiper, kerkmeester)

2.6. De kerk en het geloof

De kerk en het geloof speelden een belangrijke rol in het dagelijkse leven van de 18de eeuwse mensen. De rijken schonken kapitalen aan de kerk (rechtstreeks of via genootschappen) om kerken op te richten of te verfraaien. Hiermee probeerden ze hun zielerust af te kopen. De arme bevolking werd door de clerus “braaf” gehouden door allerlei schrikbeelden te schetsen over het leven na de dood (hel en vagevuur).

De plaatselijke pastoor en zijn onderpastoors woonden in een ruim stenen huis en hadden niets te kort. Vaak had de geestelijkheid belangen in de plaatselijke economie of een functie in één of ander bestuur. Twee eerwaarde heren Rotthier (Jan Frans en Waltherus) waren rond 1746 gecommiteerden van de dijkgraaf van de Borgerweertpolder.

De parochie had een kerkbaljuw of suisse in dienst die moest zorgen voor orde en tucht in de kerk. In die tijd werd hij “hondenslager” genoemd. Hij zorgde ervoor dat de honden die met hun baasje mee kwamen naar de kerk buiten werden gehouden. Zoals vermeld was de 18de eeuw een woelige periode. Vreemde legers, die vooral uit onderbetaalde huursoldaten en avonturiers bestonden, doorkruisten het Waasland. In hun kielzog volgden bandieten en bedelaars. De plaatselijke bevolking werd bestolen en/of vermoord. De gelovigen die in de afgelegen wijken woonden en te voet naar de kerk kwamen om de mis bij te wonen, namen veiligheidshalve honden mee.

Wanneer de honden tijdens de mis aanwezig waren konden zij voor overlast zorgen. Het blaffen of vechten met andere honden kon de dienst danig verstoren, om nog te zwijgen over de urine en uitwerpselen die ze in de kerk achterlieten. Het woord “slager” heeft uiteraard niets met vlees te maken maar komt van het werkwoord slaan. Vandaar dat de kerkbaljuw toen (en ook later) altijd een lange stok bij zich had. Tussen 1727 en 1770 was Pieter De Groot de hondenslager van de kerk van Zwijndrecht.

BRONNEN

Dirk Verelst en Gerda Raymaekers: Geschiedenis van Zwijndrecht en Burcht

Deel 1 : Landschap, heerlijkheid, dorpsbestuur, bevolking, economie, ontspanning voor 1795 (1990)

Deel 2 : Politieke en militaire geschiedenis tot en met 1815 Kerk en parochie van Burcht Kerk en parochie van Zwijndrecht Kapel op het Vlaams Hoofd (1993)

Frans De Potter en Jan Broeckaert: Geschiedenis van Burcht en Zwijndrecht (1877)

R. De Groodt: Burght-Zwijndrecht-Het Vlaamsch Hoofd (1931)

Wim Verelst: stamboom Verelst op Geneanet

Heemkundige Kring Zwijndrecht-Burcht

Familiekunde Vlaanderen - Regio Land van Waas

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

<https://www.familysearch.org/>

www.rupelenklei.be/rupestreek.html

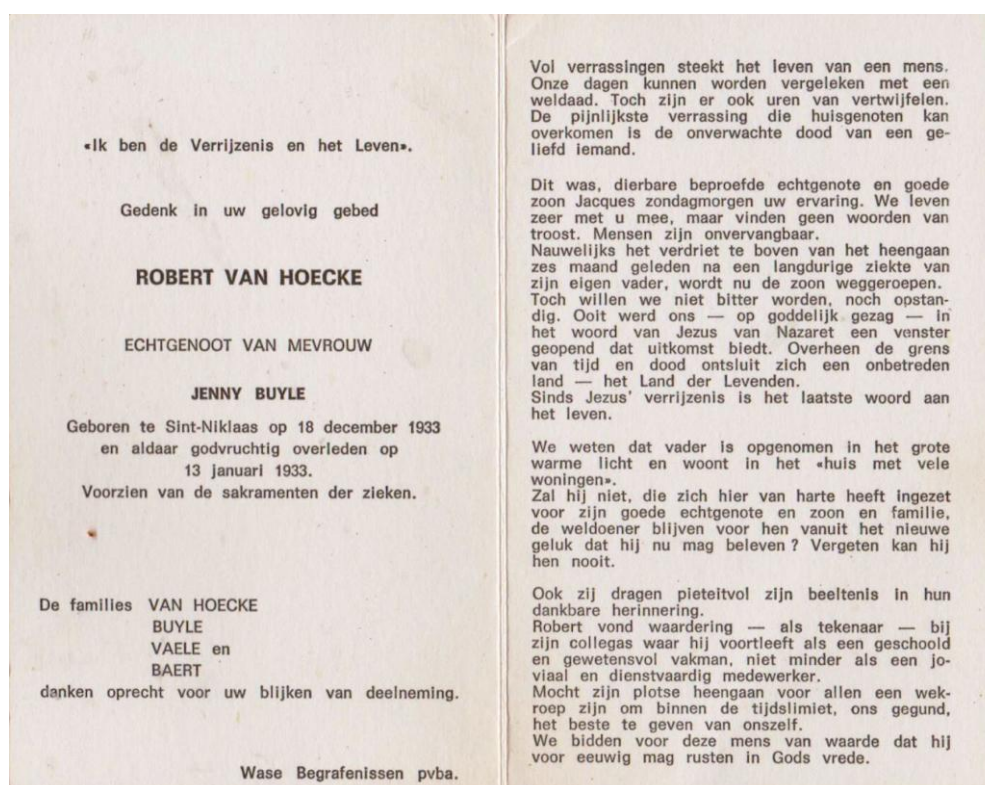
Rijksarchief van België

<https://arch.be>

<https://search.arch.be/>

Foute datum op bidprentje

Deze brave man is overleden voor hij geboren werd !!!!

Verantwoordelijke uitgever:
P 708545
Luc Chalmet
Gouden Leeuwstraat 2
9111 Belsele
Tel. 03-772 25 76
Email voorzitter@publicatie-landvanwaas.be

PB-PP|B-3/5053
BELGIE(N) - BELGIQUE

46ste jaargang - nr.3 - tweemaandelijks
mei-juni 2018

Kroniek van het Land van Waas

Woordje van de voorzitter

De 16de eeuwse familie de Cock uit Sint-Pauwels

Duitse ambulante oculisten in Sint Niklaas in 1739

Forum Latijnse teksten:

Uit het doopregister van Lokeren, 1730

Familiekunde
Vlaanderen

Vlaanderen
verbeelding werkt

FV-Land van Waas is een regionale afdeling van de vzw Familiekunde Vlaanderen

Zetel: Van Heybeeckstraat 3, 2170 Antwerpen-Merksem

Ondernemingsnummer 0410.941.587

Woordje van de voorzitter

Een nieuwe upgrade van onze online publicatie www.publicatie-landvanwaas.be

Het plotse overlijden van Jean-Pierre Vaneygen op 14 februari 2018 zindert nog na. Hij is altijd de bezieler van digitalisering van informatiebronnen voor genealogen geweest. Hij is de man die onze online publicatie heeft mogelijk gemaakt en besteedde er al zijn vrije tijd aan. We zijn hem heel erg dankbaar voor zijn levenswerk en doen er alles aan om zijn werk verder te zetten. Dat is natuurlijk geen eenvoudige klus. We zijn dan ook heel blij dat we een groep enthousiaste medewerkers hebben gevonden die hard geknukt hebben om in de voorbije maanden de puzzle van deze publicatie te ontrafelen en terug op de rails te zetten. Het resultaat is een eerste upgrade na Jean-Pierre's heengaan op 10 juli. We denken dat hij tevreden zou zijn met onze gedrevenheid om dit tot een goed einde te brengen. We zullen hem voor altijd in ons hart dragen en erkentelijk zijn voor zijn titanenwerk, ten bate van de genealoog-opzoeker.

Links naar beelden van Family Search

In april 2018 werden we plots geconfronteerd met het uitvallen van onze links naar de beelden van FamilySearch (FS) in onze online publicatie. FS had de links die wij gebruikten op non-actief gezet omdat zij willen dat beelden bekeken worden via inloggen met gebruikersnaam op hun website. Na overleg met FS hebben wij wat uitstel gekregen om onze links te wijzigen naar nieuwe links die deze inlogmethode mogelijk maken. Dat hebben we nu geïmplementeerd in onze upgrade van de online publicatie-website. Nadat je met een link naar de akte bent gegaan kan je naar willekeur scrollen doorheen de FS film waar deze akte toe behoort. Daarnaast is het nog steeds mogelijk om het beeld te downloaden door middel van de DOWNLOAD-knop rechtsboven in het venster. Die wijziging realiseren is een hele klus gebleken, maar de knappe ICT koppen van onze vrijwilligers hebben het toch snel voor mekaar gekregen. Bedankt Willy, Pascal, Luc en Griet. Inloggen bij FS kan na een eenmalige registratie en is gratis. Je kan bij FS zodanig inloggen dat je 14 dagen lang de beelden kunt bekijken zonder opnieuw in te loggen.

Privacy: voorlopig geen beelden beschikbaar voor bidprentjes en rouwbrieven

De Europese algemene verordening op persoonsgegevens of GDPR ging op 25 mei 2018 van start. Dat heeft voor ons een aantal consequenties. We willen hier proactief en veilig op inspelen. Zie daarvoor ons privacy statement op onze websites. Waar we zeker nauw op willen letten is dat er geen persoonsgegevens worden ter beschikking gesteld over personen die nog in leven zijn. Daarnaast zijn akten van de burgerlijke stand niet vrij toegankelijk voor zover ze niet minstens 100 jaar oud zijn. In theorie zijn we ook verplicht om toelating te hebben van de fotograaf voor het tonen van fotomateriaal. Veel recentere bidprentjes bevatten fotomateriaal en ook dikwijls informatie over nog levende personen. Rouwbrieven bevatten nog veel meer namen van levende personen. Daarom hebben we besloten om tijdelijk alle beeldmateriaal van bidprentjes en rouwbrieven van de server af te halen. Alle links naar de beelden van de bidprentjes en rouwbrieven zijn daarom weggehaald. Uiteraard blijft wel alle digitale informatie van de overledenen ter beschikking. We betreuren deze stap ten zeerste en hopen spoedig veel van die beelden terug ter beschikking te stellen voor zover we zeker zijn dat het over overleden personen gaat. We rekenen op begrip voor deze spijtige evolutie. We zullen alvast proberen om beelden van bidprentjes binnen afzienbare tijd terug ter beschikking te stellen voor overledenen waarbij geen namen van mogelijks nog levende personen vermeld worden op het document.

De upgrade van de online publicatie van 10 juli 2018

Deze upgrade omvat alle nieuwe indexeringen die werden opgeleverd door vrijwilligers tot en met begin januari 2018.

1. Burgerlijke stand aanvullingen geboorten: Bazel 1882-1900 (Christel Van Eynde), Beveren 1809-1816 (Eric Saman), Haasdonk 1889-1910 (Walter Dierckx) is nu volledig, Kallo jaar VI-1850 (Willy Trog), Kruibeke 1851-1900 (Willy Trog), Lokeren jaar VI - XIV, 1818-1837 (Geert Hoste), Nieuwkerken 1816-1888 (Paul Smet), Rupelmonde 1889-1892 (Gina De Lamper), Sint-Niklaas jaar V - 1806 (Willy Van Brande) - is nu volledig V-1911, Vrasene 1851-1869 (Willy Trog), de combi werd ook aangepast.
2. Burgerlijke stand aanvullingen huwelijken: Uitbreiding tot 1917 aan de hand van de huwelijksbijlagen van de gemeenten Bazel, Belsele, Beveren, Burcht, Daknam, De Klinge, Doel, Eksaarde, Elversele, Haasdonk, Kallo, Kemzeke, Kieldrecht, Lokeren, Moerbeke-Waas en Waasmunster. Het aantal huwelijken werd zo met 1.110 stuks aangevuld.
3. Burgerlijke stand aanvullingen overlijdens: Haasdonk 1831-1835 (Walter Dierckx), Kemzeke jaar V, Sinaai jaar V-VIII en 1858-1871 (Etienne Huyghe)
4. Parochieregisters aanvullingen overlijdens: De overlijdens van de ontbrekende periode van Sint-Niklaas werden aangevuld. De periode 1617-1796 is nu volledig afgewerkt door Griet Van Houwe. De combi versie werd ook aangevuld.
5. Bidprentjes en rouwbrieven aanvulling met 3.500 verwerkingen Totaal gaat het nu over 648.071 geïndexeerde records. Zoals hierboven vermeld zijn alle beelden van bidprentjes en rouwbrieven verwijderd. We zullen de bidprentjes en rouwbrieven waar geen levende personen op vermeld staan en waar geen privacy claims kunnen op gelegd worden zo spoedig mogelijk terug online brengen.

Volgende upgrade

We plannen een volgende upgrade in de herfst van 2018. Dan zullen alle nieuwe indexeringen sedert begin 2018 bijkomend worden opgenomen.

Luc Chalmet, 16 juli 2018

Onze website www.familiekunde-landvanwaas.be

Nieuwigheden mei 2018-juni 2018

- Onze website werd bijgewerkt naar de laatste versie van Joomla (3.8.10).
- Als gevolg van de inwerkingtreding van de GDPR hebben we onze privacyverklaring aangepast. U kan deze lezen op www.familiekunde-landvanwaas.be/over-ons/privacy-statement.

Zoekakten.nl gestopt

Omdat er geen opvolgers gevonden werden om de site zoekakten.nl verder te zetten werd de site begin juli 2018 stopgezet, een groot verlies voor alle genealogen van Nederland en België.

De 16de eeuwse familie de Cock uit Sint-Pauwels

door Harold van Aalderen.

Bij het onderzoeken van je familie loop je vaak vast als de doopboeken niet meer voorhanden zijn. Gelukkig zijn er nog andere bronnen zoals weesboeken, penningkohieren en leenregisters die inzicht kunnen verschaffen in de relaties van onze voorouders. Deze bronnen zijn echter lang niet volledig en geven vaak niet meer dan een naam, soms een datum vaak alleen een jaar en een min of meer locatie. Het is dan een hele puzzel om deze fragmentarische gegevens aan elkaar te relateren en de juiste familieverbanden tussen genoemde personen te vinden. In dit bos van mini aanwijzingen is de stamboom onderzoeker op zijn best en moet hij oude bronnen soms pagina voor pagina doorspitten en bewerken om dat kleine stukje informatie te vinden dat de puzzel ver genoeg verbindt om het grotere plaatje te kunnen zien.

In dit stadium is geduld de belangrijkste partner in het onderzoek en spring je een gat in de lucht als een bewerking van een oude bron van een collega-onderzoeker een naam onthult die relevant kan zijn in jouw eigen onderzoek. Je moet je ook beslist niet beperken tot de mannelijke of vrouwelijke lijn die je afspeurt voor je eigen onderzoek. Elke akte kan je verrassen met een klein detail over een broer/zus, een oom of grootvader. Zelfs de naam van een voogd kan net de verbinding vormen waar je naar op zoek bent.

Een geval waar geduld en het keer op keer nauwlettend nalopen van dezelfde informatie zijn vruchten afwierp is de familie de Cock uit Sint-Pauwels. Onmisbaar in deze puzzel bleek ook de enorme inspanning die Familiekunde Vlaanderen afdeling Land van Waas in de afgelopen decennia heeft verricht in het indexeren en bewerken van diverse bronnen uit dit gebied. Zonder deze bewerkingen was het ontrafelen van deze puzzel een onmogelijke taak geweest, en moet ik bekennen zouden er al niet eens puzzelstukjes geweest zijn om verder te kunnen verbinden.

Maria de Cock

De doopboeken hadden mij gebracht naar Maria de Cock dochter van Jan de Cock en Margaretha Verberckmoest. Maria is in 1602 gedoopt in Sint-Pauwels en met enige puzzelwerk kon ik in de doopboeken 5 kinderen van Jan of Hans de Cock vinden, te weten: Maria (1602), Margriete (1605), Jan (1608), Joanna (1610), Andries (1613), Amelberga (1617) en Petronella (1620). Hier diende zich al gelijk de eerste puzzel aan want niet bij alle kinderen werd ook de moeder vermeld en de vader werd zowel Hans als Jan genoemd. De eerste taak was dan ook bewijzen dat het hier slechts één gezin betrof. De ruimte tussen de kinderen geeft hierbij een goede indicatie, maar als niet beide ouders in de doopinschrijving worden genoemd blijft het gissen.

Hier bood een cd met een index van de staten van goed uit Sint-Pauwels van de eerdergenoemde FV-LvW soelaas. Deze indexering bracht mij naar een akte uit 1634 van het sterfhuys van Jan de Cock getrouwd met Margaretha Verberckmoest. Na even uitpuzzelen hoe precies, kon ik de akte opvragen bij het Rijksarchief van Beveren tegen een kleine vergoeding en kreeg een prachtige foto elektronisch toegezonden. Dat scheelde toch weer een ritje van 200 km.

Tja! Het lezen bleek toch wel een enorme uitdaging, maar na twee cursussen en twee jaar verder, was deze hobbel genomen en kon ik de akte vrij makkelijk lezen. De akte vermeldde:

Item comen[de] de vijf oveerge kinderen van wijlent
Jan de Cocq haerl[uyden] vader namelijk Hans, Janneken, Grietken, Andries
en[de] Pieryntken sCocx elck IX p[ond] g[roten], gel[ijke] so[m]me als
Tanneken en[de] Marijken sCocx so sade hebben ov[er] haer[luyden] vader[lyck]
bruytgewant

Bingo! Ik kon de doopgegevens bevestigen en wist direct dat Maria nog een oudere zus had die niet in de doopboeken stond. Maria en Tanneken waren al getrouwd bij het overlijden van hun vader en deze was welgesteld want elk kind een bedrag van 9 pond groten (ongeveer 5.000 euro in hedendaags geld) nalaten was voor die tijd een aardig vermogen. Dochter Amelberga moet al voor haar vader zijn overleden want zij ontbreekt in het lijstje van de staten van goed.

Jan de Cock

De volgende stap is natuurlijk het vinden van de ouders van Jan de Cock. De eerste link naar de grootouders begint bij de namen van de kinderen. Een andere belangrijke link naar de grootouders zijn doopgetuigen. Deze komen vaak uit de familiekring zoals broers, zwagers, zussen en schoonzussen. Ook tantes en ooms kunnen soms als doopgetuige optreden, maar meestal komen de doopgetuigen uit dezelfde generatie als de ouders. Ze moesten immers in staat zijn om de zorg voor het kind op zich te nemen als de ouders zouden wegvallen. De gebruikelijke methode is, zoeken in de doopgegevens naar een echtpaar dat zou passen bij de namen van de kinderen. Helaas beginnen de doopboeken van Sint-Pauwels pas bij 1585 en van de periode tot 1600 zijn slechts wat sporadische zeer slecht leesbare bladzijden bewaard gebleven. Ik heb dus een andere bron nodig dan de doopboeken. Er duikt echter nog wel een oude index uit de 19e eeuw op, waarin het huwelijk van Jan en Margaretha wordt genoemd met als jaar 1595. Dit geeft in ieder geval een indicatie dat het geboortjaar van Jan en Margaretha moet liggen rond 1570-1575.

Ik grijp weer terug naar de staten van goed akten en zoek naar andere akten over een familie de Cock. Na enig puzzelen en daarmee het uitsluiten van diverse gezinnen, valt het oog op het echtpaar Jan de Cock en Maria Westerlinck. Om de twee Jannen uit elkaar te kunnen houden zal ik de man van Maria Westerlinck, Jan de oude en de man van Margaretha Verberckmoest, Jan de jonge noemen.

De eerste aanwijzing om het echtpaar Jan en Maria te onderzoeken is dat Jan de jonge ook een dochter Maria heeft. Mogelijk dus vernoemt naar zijn eigen moeder. Maar Maria is een heel veel

voorkomende naam dus ik heb meer bewijs nodig. Ik zoek verder in de staten van goed akte van Jan de jonge. Hij blijkt een belang te hebben van 1/3 in twee stukken land die zijn geërfd van Maria en Pieter Westerlinck. De andere twee delen behoren aan Joos en Pieter de Caluwe. Bingo! Weer een generatie toegevoegd aan de puzzel. Jan de jonge is de zoon van Jan de oude en Maria Westerlinck. Maar wie zijn de andere twee personen Joos en Pieter de Caluwe? Waarom erven zij ook in de landerijen van Maria Westerlinck?

Het wordt tijd om de staten van goed akte van Jan de oude door te nemen. Al snel lees ik dat na het overlijden van Jan de oude zijn vrouw Maria hertrouwt met Joos de Caluwe. Kennelijk heeft haar tweede huwelijk nog twee kinderen opgeleverd, die samen met Jan een gelijk deel hebben geërfd in de landerijen. Een extra puzzelstukje dat aangeeft dat Jan de oude en Maria Westerlinck de ouders zijn van Jan de jonge.

Het gaat lekker en het smaakt naar meer. Kan deze akte nog meer puzzelstukjes opleveren die mij een generatie verder terug kunnen brengen? De akte verwijst naar de leeftijd van de twee kinderen van Jan de oude, die Maria met haar nieuwe man moet onderhouden. Een dergelijke overeenkomst heet een houdenisse en deze duurt gewoonlijk tot de kinderen volwassen zijn. De akte geeft aan, dat de houdenisse zal eindigen op kerstavond 1590, als het jongste kind 15 jaar oud is. Mocht het jongste kind eerder komen te overlijden, dan eindigt de houdenisse als het oudste kind 15 jaar oud is. Bingo! Hoewel we niet weten of Jan de jonge het jongste of het oudste kind is van Maria, weten we wel, dat hij tussen 1572 en 1575 geboren moet zijn. Zou hij namelijk eerder zijn geboren, dan was hij sowieso te oud (ouder dan 18) om nog onder een houdenisse te vallen. Deze markering van de leeftijd van de kinderen betekent ook een indicatie voor de huwelijksdatum van Jan de oude en Maria namelijk rond 1570. Dit op zijn beurt is weer een indicatie voor de leeftijd van Jan de oude, omdat men gewoonlijk tussen het 20ste en 25ste jaar in het huwelijk trad. Ofwel Jan de oude is geboren voor 1550.

Met deze informatie ga ik op zoek naar nieuwe bronnen. De staten van goed akte heeft namelijk duidelijk gemaakt, dat Jan de oude land bezat en niet zo'n beetje ook. En wie land bezat of pachte moest belasting betalen. Deze belastingen werden opgetekend in de penningkohieren en van Sint-Pauwels zijn de kohieren van 1571, 1574 en 1586 bewaard gebleven. Precies de goede jaren om iets van Jan terug te kunnen vinden. Ook deze bronnen zijn bewerkt door de vrijwilligers van FV-LvW. Het zijn overzichtelijke pdf-bestanden met een mooie index. Al snel vind ik dus meerdere vermeldingen van Jan de Cock. Hmm! We hebben een Jan de Cock fs Jan (zoon van Jan) en een Jan de Cock fs Bauwen. Tja ienemiene mutte is niet direct een wetenschappelijke aanpak dus, hoe kom ik tot een keuze. Het goede nieuws is natuurlijk, dat ik nu nog maar twee mogelijke namen heb. De vader van Jan de oude moet of opnieuw een Jan zijn of zijn vader is Bauwen de Cock. Kan ik uit de penningkohieren een stuk land koppelen aan de staten van goed akte misschien?

Dit blijkt mogelijk. In de staten van goed akte van Jan de oude vinden we een stuk land, een half bunder groot gelegen in de wijk de Crayenackers, dat hij heeft gekocht tijdens zijn huwelijk met Marie Westelinck. De andere helft van het bunder is door de voogden gekocht. Zowel in de penningkohieren van 1571 als die van 1574 vinden we bij Jan de Cock fs Bauwen een stuk land van 500 roeden (een bunder is 3 gemet of 900 roeden dus de helft is dan 450; goed genoeg voor de schattingen van die tijd). In de penningkohieren van 1586 komt Jan de Cock fs Bauwen niet meer voor maar we vinden onder Joos de Caluwe wel een stuk land van 3 gemet groot in de wijk Crayenackers.

Ik kan wel een gat in de lucht springen. Niet alleen kan ik het half bunder dat Jan de oude in 1571 en 1574 nog pachte van Pieter van Broucke, maar kennelijk tijdens zijn huwelijk met Maria heeft gekocht, identificeren, maar ook de andere helft kan ik in 1586 plaatsen bij Joos de Caluwe, die immers met de weduwe Maria was getrouwd. Precies zoals de staten van goed akte beschrijft.

Dan komt een kleine tegenvaller. Ik vind in de hoofdcijnsboeken de volgende vermelding:

7710

COCK (De Cock), **Johannes**, CYNS, gehuwd 1560 (Sint-Pauwels, OLV-Antwerpen, f2, par21) met **WESTERLINCK** (Westerlinck), **Cecilia**, CYNS (bron: Periode: 1530-1550), dochter van **WESTERLINCK** (Westerlinck), **Segerus**, CYNS en **OVERMEERE** (Van Overmeere), **Elisabeth**, CYNS.

Uit dit huwelijk:

1. v **COCK** (De Cock), **Elisabeth**, CYNS (bron: Periode: 1560-1580).

Dit lijkt een vermelding te zijn van de genoemde Jan de oude maar als vrouw staat hier niet Maria Westerlinck maar Cecilia. Wel vind ik ook:

35001

WESTERLINCK (Westerlinck), **Segerus**, CYNS, gehuwd 1530 (Sint-Pauwels, OLV-Antwerpen, f2, par21) met **OVERMEERE** (Van Overmeere), **Elisabeth**, CYNS (bron: Periode: 1500-1520), dochter van **OVERMEERE** (Van Overmeere), **Guillaume**, CYNS en **KEMSEKE** (Van Kemseke), **Gertrude**, CYNS.

Uit dit huwelijk:

1. v **WESTERLINCK** (Westerlinck), **Johanna**, CYNS (bron: Periode: 1530-1550).
2. m **WESTERLINCK** (Westerlinck), **Petrus**, CYNS (bron: Periode: 1530-1550).
3. v **WESTERLINCK** (Westerlinck), **Cecilia**, CYNS (bron: Periode: 1530-1550), gehuwd 1560 (Sint-Pauwels, OLV-Antwerpen, f2, par21) met **COCK** (De Cock), **Johannes**, CYNS.
4. v **WESTERLINCK** (Westerlinck), **Beatrice**, CYNS (bron: Periode: 1530-1550), gehuwd 1560 (Sint-Pauwels, OLV-Antwerpen, f2, par21) met **SAMAN** (Saman), **Bartholomeus**, CYNS.

Waaruit blijkt dat Cecilia een broer genaamd Pieter had. Zonder de mogelijkheid om het originele hoofdcijnsboek te kunnen controleren neem ik voorlopig aan dat Cecilia Westerlinck en Maria Westerlinck dezelfde persoon zijn en ze mogelijk Maria Cecilia heette of dat er een fout is gemaakt in de bewerking van het hoofdcijnsboek, danwel dat de originele schrijver van het boek een fout gemaakt heeft en een naam heeft verwisseld bij de inschrijving. Fouten maken we allemaal en geen enkele bron is 100% foutloos.

Bouwen de Cock

Ik was natuurlijk erg nieuwsgierig of ik de lijn nog een generatie verder kon doortrekken. Dus de zoektocht ging verder. Twee bronnen boden uitkomst. Het CYNS-register vermeldde Bauwen de Cock als man van Gillijne van Voorde met zeven kinderen; Maria, Rogier, Egidius (Gillis), Catharina, Jacob, Jozijne en Jan. Ik vond ook een staten van goed akte uit 1541 met een Bouwen de Coc zonder vermelding van zijn vrouw maar wel werden er zeven kinderen genoemd, evenveel als in de CYNS vermeld stonden.

De staten van goed akte vermeldt twee voorgden; Thomas Noents en Jan Taybaert. De eerste voorgd vond ik in het Cyns register terug, als man van Anna van Voorde de zuster van Gillijne. Bingo! De staten van goed akte en de CYNS betreffen hetzelfde gezin. De staten van goed akte vermeldt ook, dat het jongste kind op 1 oktober 1542 drie jaar oud is en dat Gillijne voor haar zeven kinderen zal zorgen, totdat het jongste kind 15 jaar oud is. Dat betekent natuurlijk ook, dat de andere kinderen nog niet waren getrouwd en nog onder de hoede van de moeder vielen dus ook nog geen 18 jaar oud

waren. Dit gaf een prachtige tijdslijn voor het gezin. Alle kinderen moeten immers geboren zijn tussen 1523 en 1539. Voor het huwelijk ligt dan een schatting van rond 1520 voor de hand.

Het CYNS-register vermeldde ook, dat dochter Marije de Cock trouwde met Gillis Stoop. Hier kon ik ook een staten van goed akte uit 1557 van terugvinden. Dat past dus prima in de tijdlijn die ik had vastgesteld. Als voogd in deze akte wordt Rogier de Cock genoemd. De broer van Marije.

De laatste interessante akte die ik kon terugvinden was van Jan Taijbaert getrouwd met Jozijne de Cock. Hier werd een Jan de Cock als voogd genoemd. Ook deze akte is van rond 1558 en dat past prima in de tijdlijn van Jozijne als dochter van Bouwen de Cock. Nu is de vraag natuurlijk, is deze Jan Taijbaert dezelfde, als de voogd die genoemd werd in de akte van Bouwen de Cock?

Het zou kunnen, als hij al voor 1541 getrouwd was met Jozijne. Dan was een aanstelling als voogd over de andere kinderen van Bouwen een logische keuze. Wat tijdlijn betreft zou dat kunnen. Jozijne was dan wel jonggetrouwd en moet een van de oudste kinderen van Bouwen de Cock zijn geweest. Een andere optie zou zijn dat de voogd Jan Taijbaert misschien de vader is van de schoonzoon Jan Taijbaert. Meestal is de eenvoudigste verklaring ook de juiste dus voor nu hou ik het er op dat Jan Taijbaert al was getrouwd met Jozijne op het moment van overlijden van haar vader en daarom als voogd werd benoemd over de nog onvolwassen kinderen van Bouwen.

Een hele tijd later werd mijn enthousiasme weer ontvlamt. Ik had een nieuwe bron gevonden; de slaper van de Heilige Geest van Sint-Niklaas. De Heilige Geest was de instelling die verantwoordelijk was voor de armenzorg. Een slaper is een register van eigendommen van de kerk. In 1542 heeft een zekere onderkapelaan Jacop Wittock van de kerk te Sint-Niklaas het register van eigendommen van de Heilige Geest opnieuw opgesteld en bijgewerkt naar de situatie van 1540. In deze bron wordt Bouwen fs Gillis genoemd als pachter van een stuk land in Sint-Pauwels. Onder de aannahme dat er maar één Bouwen de Cock leefde in Sint-Pauwels trek ik dus hieruit de conclusie dat zijn vader Gillis heette.

In dezelfde bron wordt ook nog genoemd een Lijsbette fa Gillis de Cock, weduwe van Jacob Anne, Jacob de Cock getrouwd met Jozijne de Maere en een Bouwen de Cock getrouwd met Avezoet Hillegheer. Van Jacob en zijn vrouw Jozijne de Maere is ook weer een staten van goed akte bekend uit Sint-Niklaas. Als voogd van de wezen van Jacob de Cock treedt onder andere op Jan de Cock fs Gillis. En verderop in de akte lezen we dat de wezen ook via hun vader erven van hun grootheere Gillis de Cock. Daarmee komen we inmiddels op vier kinderen in het gezin van Gillis de Cock. De vaders (die van Jacob dus) erfenis komt voor 1/16 toe aan de bastard van zijne zuster. Dit moet betekenen, dat Lijsbette nog een kind buiten het huwelijk heeft gekregen. In dezelfde slaper wordt nog melding gemaakt van een Jan Polspoel alias de Cock, een Jacob Maes, alias de Cock en Jan Maes fs Jacob alias de Cock. Jacob Maes of Jan Polspoel zou mogelijk het kind van de buiten echtelijke relatie van Lijsbette kunnen zijn en Jan Maes fs Jacob alias de Cock zijn zoon.

Als we zoeken in de Cynsboeken vinden we in Sint-Pauwels nog enkele vermeldingen die mogelijk in de voorouder lijn van Gillis de Cock (I) horen.

7725

COCK (De Cock), **Judocus**, CYNS, gehuwd 1400 (Sint-Pauwels, OLV-Antwerpen, f1) met **HONDT (D'Hondt)**, **Joanne**, CYNS (bron: Periode: 1370-1390), dochter van **HONDT (D'Hondt)**, **Joannes**, CYNS en **WELLE (Van Welle)**, **Amelberga**, CYNS.

Uit dit huwelijk:

1. m **COCK (De Cock)**, **Egidius**, CYNS (bron: Periode: 1400-1420).
2. m **COCK (De Cock)**, **Boudewijn**, CYNS (bron: Periode: 1400-1420).
3. m **COCK (De Cock)**, **Joannes**, CYNS (bron: Periode: 1400-1420).
4. m **COCK (De Cock)**, **Judocus**, CYNS (bron: Periode: 1400-1420).

5. v **COCK (De Cock), Catherina**, CYNS (bron: Periode: 1400-1420),
 gehuwd 1430 (Sint-Pauwels, OLV-Antwerpen, fl) met **VRANCKE**
(Vrancke), Joannes, CYNS.

Bij deze vermelding vond ik nog een verrassende correlatie met de lijst van weerbare mannen uit 1470. Hierin worden Gillis de Cock, Jan de Cock en Joos (Judocus) de Cock genoemd en ook nog Jan Vrancke. Het lijkt er dus op dat deze vier weerbare mannen allemaal gerelateerd moeten worden aan het gezin van Judocus de Cock en Joanne d' Hondt. Dit zou overigens wel betekenen dat het huwelijk verkeerd gedateerd is. Weerbare mannen waren tussen de 17 en 70 jaar oud en dat betekent dat zij dus minimaal voor 1453 geboren moeten zijn geweest. Een huwelijk van hun ouders rond 1400 lijkt dan misschien wat vroeg. De schattingen van huwelijksdata zoals deze in de Cynsregisters worden genoemd, zijn gebaseerd op grove schattingen die teruggerekend zijn van bekende doopdata uit de late 16e of 17e eeuw. Met een onzekerheid van 20 jaar per generatie loopt de foutmarge bij eerdere generaties snel op tot wel 80 jaar na drie generaties. Wat de tijdslijn betreft zou het dus goed kunnen, dat de kinderen uit dit gezin horen bij de generatie voor Gillis de Cock (I).

Met deze foutmarge in gedachte, zouden de onderstaande vermeldingen misschien wel om dezelfde persoon kunnen gaan, die we kunnen koppelen aan Gillis de Cock (I) (direct of via de zoon Egidius) en die op zijn beurt weer een zoon is van Judocus en Joanne. Zonder verder informatie is het echter te veel speculatie om deze vermeldingen op deze manier te verbinden.

7804

COCS (Cocs), Egidius, CYNS, gehuwd 1400 (Sint-Pauwels, Sint-Baafs-abdij-Gent, par03) met (), **Elysabeth**, CYNS (bron: Periode: 1352-1384).

Uit dit huwelijk:

1. v **COCS (Cocs), Barbara**, CYNS (bron: Periode: 1400-1420), gehuwd
 (Sint-Pauwels, Sint-Baafs-abdij-Gent, par03) met **SNOUCS (Snoucs),**
Joannes, CYNS.

7805

COCS (Cocs), Egidius, CYNS, gehuwd 1470 (Sint-Niklaas, Sint-Baafs-abdij-Gent, par19) met **GILLIJSJANSOENS (Gillijjsjansoens), Elisabeth**, CYNS (bron: Periode: 1440-1460), dochter van **GILLIJSJANSOENS (Gillijjsjansoens), Bouden**, CYNS en **VELDE (Van Den Velde), Elisabeth**, CYNS.

Uit dit huwelijk:

1. m **COCS (Cocs), Egidius**, CYNS (bron: Periode: 1470-1490).

Voor nu zijn de bronnen weer even opgedroogd. De genealogie van de familienaam de Cock in Sint-Pauwels begint bij Gillis de Cock waarvan vier kinderen bekend zijn; helaas nog geen vrouw en precieze tijdlijn. Er blijkt een verbinding te zijn met Sint-Niklaas, maar er is nog onvoldoende informatie of de familie hier zijn oorsprong vond of dat de landerijen toevallig ook in deze parochie waren te vinden. Ik heb wat indicaties voor eerdere generaties gevonden maar helaas nog onvoldoende aanknopingspunten om deze in de genealogie op te kunnen nemen.

De puzzel is nog niet compleet maar met behulp van de ontsloten bronnen van onze regioafdeling van de vereniging voor Familiekunde van Vlaanderen heb ik over een periode van bijna 5 jaar onderzoek, met steeds weer opnieuw dezelfde informatie bekijken en verbinden met nieuwgevonden bronnen, drie generaties geïdentificeerd. Tijdens deze vijf jaar moest ik opnieuw leren lezen om de akten geschreven in middel-nederlands te kunnen ontcijferen. Ik heb me verdiept in het matenstelsel van die tijd, de munteenheden uit de 16e eeuw en de waarde in hedendaagse geld. Ik heb geleerd over de

gebruiken rond huwelijk en de zorg voor weeskinderen bij het overlijden van een van de ouders. Maar vooral heb ik vele uren plezier beleefd aan het ontrafelen van de puzzelstukjes.

Alle gegevens bij elkaar genomen komen we tot de volgende samenstelling van de familie de Cock in de 16e eeuw.

I. **Gillis de Cock**, tr voor 1500 met onbekend

Uit dit huwelijk:

- a. **Jan**, voogd van de kinderen van Jacob.
- b. **Lijsbette**, (1) relatie met onbekende man, hieruit wordt een kind geboren, tr (2) **Jacob Anne**
- c. **Jacob**, volgt Iic
- d. **Bouwen**, volgt IIId

IIc. **Jacob de Cock**, ovl. Sint-Niklaas 1540, zn van **Gillis de Cock**, pachte in 1540 land in Sint-Niklaas belast met een rente aan de Heilige Geest van Sint-Niklaas, tr. **Jozijne de Maere**, dr van **Bouwen de Mare** en **Josine Zeghers**

Uit dit huwelijk:

- a. **Gillis de Cock**, tr. 1 **Amelberga van Kerchove**, tr. 2 **Maria Albrechts**

IIId. **Bouwen de Cock**, geb voor 1500, ovl. Sint-Pauwels 1541, zn van **Gillis de Cock**, pachte in 1540 land in Sint-Pauwels belast met een rente aan de Heilige Geest van Sint-Niklaas, tr. rond 1520 **Gillijne van Voorde**, dr van **Egidius van Voorde** en **Catharina Zeelanders**

Uit dit huwelijk:

- a. **Maria de Cock**, geb tussen 1523 en 1539, tr rond 1550 **Egidius Stoop**
- b. **Rogier**, geb tussen 1523 en 1539
- c. **Catharina**, geb tussen 1523 en 1539
- d. **Egidius**, geb tussen 1523 en 1539
- e. **Jacob**, geb tussen 1523 en 1539
- f. **Jozijne**, geb tussen 1523 en 1539, tr rond 1550 **Jan Taijbaert**, ovl 1557.
- g. **Jan de Cock**, (volgt IIIIg)

IIIG. **Jan de Cock**, geb tussen 1523 en 1539, ovl. Sint-Pauwels 1585, zn. van **Bouwen de Coc**, pachte 500 roede land in Sint-Pauwels gelegen in de Crayenacker, tr. ~1570 **Maria Westelinck**, dr van **Segerus Westerlinck** en **Elisabeth Overmeere**

Uit dit huwelijk twee kinderen:

- a. Onbekend
- b. **Jan de Cock**, (volgt IV)

IV. **Jan de Cock**. geb. tussen 1572 en 1575, ovl. Sint-Pauwels tussen 1628 en 1634, zn. van **Jan de Cock** en **Maria Westelinck**, tr. Sint-Pauwels 1595 **Margaretha Verberckmoes**, geb. aug 1574, overl. Sint-Pauwels 5-5-1650, buiten echtelijke dr. van **Andries Verberckmoes** en **Livine Borms**

Uit dit huwelijk:

- a. **Tanneke sCocx**, (geen doopgegevens alleen vermeldt in Staten van Goed)
- b. **Maria de Cock**, ged. Sint-Pauwels 23-9-1602 (geen moeder vermeld) get. *Paschier Decautere* en *Machete Cocx*, overl. Sint-Pauwels 15-9-1664

- c. **Margriete de Cooek**, ged. Sint-Pauwels 11-10-1605 get. *Andries Verbercmoest* en *Amelken sMaren* (als vader vermeldt Hans, geen moeder vermeldt)
- d. **Jan de Cock**, ged. Sint-Pauwels 8-1608 (geen moeder vermeld) get. *Pieter Gubels* en *Catharina Grembergen*
- e. **Joanna de Cocq**, ged. Sint-Pauwels 16-9-1610, get *Gillis Bogaert* en *Joanna Zegersoverl.* voor 1-4-1648, tr. Sint-Pauwels 17-5-1636 **Adrianus Vereecken** get. *Joannes de Cock* (broer van Joanna) en *Egidius van Vlierbergen*.
- f. **Andries de Cocq**, ged. Sint-Pauwels 18-4-1613, get. *Joos Wilsens* en *Lisabeth van Deynse*.
- g. **Amelberga Cocq**, ged. Sint-Pauwels 23-11-1617, Doopgetuigen *Joannes de Wilde* en *Amelberga Spildoren*, ovl. voor 1634 (als vader vermeldt Joos)
- h. **Petronella Cocq**, ged. Sint-Pauwels 26-2-1620, get. *P[iete]r van Stappen* en *Cath[ari]ne Wuytack*

Geraadpleegde bronnen

1. Parochieregisters - Land van Waas; in diverse vormen uitgegeven door vereniging Familiekunde Vlaanderen regio Land van Waas
2. Originele doopboeken van Sint-Pauwels zoals gepubliceerd op de website van het Rijksarchief.
3. GOA Kemzeke en Sint-Pauwels: Rijksarchief Gent; register 366, folio 65 e.v.
4. GOA Kemzeke en Sint-Pauwels: Rijksarchief Gent; register 362, folio 186v en 187.
5. GOA Kemzeke en Sint-Pauwels: Rijksarchief Gent; register 362, folio 11.
6. GOA Kemzeke en Sint-Pauwels: Rijksarchief Gent; register 362, folio 139.
7. GOA Kemzeke en Sint-Pauwels: Rijksarchief Gent; register 362, folio 71.
8. GOA Sint-Niklaas; Stadsarchief Sint-Niklaas; register 1161 fol 88 e.v.
9. Hoofdcijnsboeken van het Land van Waas 1250-1796; Jean-Pierre Vaneygen; in diverse vormen uitgegeven door vereniging Familiekunde Vlaanderen regio Land van Waas
10. De twintigste penning te SINT-PAUWELS in 1571; Luc de Backer; in diverse vormen uitgegeven door vereniging Familiekunde Vlaanderen regio Land van Waas
11. De tiende penning te SINT-PAUWELS in 1574; Luc de Backer; in diverse vormen uitgegeven door vereniging Familiekunde Vlaanderen regio Land van Waas
12. Penningkohier van Sint-Pauwels Anno 1586; Luc de Backer; in diverse vormen uitgegeven door vereniging Familiekunde Vlaanderen regio Land van Waas
13. Mijn Dorp, geschiedenis van Sint-Pauwels door Werner van Mele; pg 134 t/m 140

Duitse ambulante oculisten in Sint Niklaas in 1739.

door Carlo De Pauw.

Valentin Rothermel (ca 1706-1750), afkomstig uit Glauchau in Saksen (Duitsland), huzarendokter-oculist en veelzijdig operateur, en zijn vrouw Catharina Schouwerman (+ 1779), stadsoculiste van Rotterdam, Dordrecht, Den Haag en Haarlem, afkomstig uit Keulen, waren in de 18e eeuw voornamelijk actief in Nederland (de toenmalige Republiek). In 1739 kwam de ervaren oculist Rothermel uit het noorden afgezakt naar het Land van Waas, onder meer in Sint Niklaas waar hij naar eigen zeggen negen inwoners van blindheid genas door “de vliezen van de ogen te lichten”. Zoals in Nederland zal hij ongetwijfeld ook in Sint-Niklaas bij de operaties geassisteerd geweest zijn door zijn vrouw Catharina. Hij logeerde in de herberg “Het Bourgoin Cruys” te Sint-Niklaas zoals blijkt uit de volgende advertentie in de “Gazette van Gendt, LIII” van donderdag 2 juli 1739.

Den oculist en operateur genaemt Valentin Rothermel, heeft tot St-Nicolaes, in het Landt van Waes, vele operatien aen de oogen, ende andersints gedaen, met een goet succes genesen negen personen de welcke lange jaeren blindt syn geweest, de welcke binnen het selve St. Nicolaes woonachtig syn; alle operatien van oogen, ende gehoor & c. worden genesen, goet of geen geldt. Hij logeert in het Bourgoin Cruys, tot St. Nicolaes voornoemt.

Meer over dit vermaard koppel reizende oculisten Valentin en Catharina staat te lezen in een studie van dr. A.F.C. Van Schevensteen (1882-1940), hoofdgeneesheer aan het Instituut voor Oftalmologie (oogheelkunde) te Antwerpen en medisch-historicus. De studie is getiteld "Les Schauwermans. Une famille d'oculistes ambulants" gepubliceerd bij De Vlijt in Antwerpen in 1924.

Ook in Vlaamse Stam jaargang 52, nummer 2, april-juni 2016 werd op blz. 153 t.e.m. 157 aandacht besteed aan de Rothermels.

Forum Latijnse teksten: Uit het doopregister van Lokeren, 1730

door Xavier De Schryver met medewerking van Jan Van de Velde en Roger De Moerloose, bewerkt voor onze Kroniek door Luc Chalmet.

Doordat sommige pastoors afkortingen gebruikten zijn enkele aktes niet steeds leesbaar, of zelfs totaal onbegrijpelijk. In onderstaande akte uit de parochieregisters van Lokeren staat bijna op het einde van de tekst het woord "*cphoven*". Met veel moeite hebben we de betekenis van dit woord kunnen achterhalen. Andere afkorting vragen heel wat verbeelding om te begrijpen wat ze betekenen: "*f*", "*s*" en "*ord*", en verder "*ffum*", "*praed*". We geven uzelf eerst het plezier van de ontdekking....

Prodelina
Catharina
Infrascriptus attestor 22 february 1730 a
me Baptizatum esse Godelivam filiam
Joannis Baptiste Cannabert et Mariæ Hunt
Wantissæ equum infrascriptæ Barbaræ van
Wittors Roodt et Joannis Sabu abfens
et signatum erat Datum Rotterdam 22
february 1730 F. Dominicus cphoven s. ord.
ppm p. d. Missionarius Hippolytus concor=
Dautrae attestor Bar 7 Aprilis 1730
Dominicus van Veld
Pastor in Lokeren
1730

Extractum

*Infrascriptus attestor 22 februarij 1730, a
me baptizatam esse Godelivam filiam
Joannis Baptistæ Cammaert et Mariæ Annæ.
Wanties, c(onju)gum Susceptores Barbara van
Wittershoven et Joannes Saen absens
et signatùm erat. Datùm Rotterdam 22
februarij 1730, F(rater). Dominicus rÿhoven(*) s(acri) ord(inis).
ffum (fratrum) praed(icatorum). missionarius Apostolicus Concor-
-dantiam attestor hac 7 aprilis 1730
Dominicus van Lare
pastor in Lokeren
1730*

Een Latijnse tekst ontrafelen en interpreteren is niet altijd gemakkelijk. Gezien de moeilijkheid van sommige afkortingen werd de hulp van twee vrienden gevraagd. Het is geen schande om hulp te vragen, en het is logisch dat er verschillende opinies zijn over de interpretatie van een Latijnse tekst. Roger de Moerloose en Jan van de Velde hebben beide op hun manier een mogelijk antwoord ingestuurd.

Hier volgt dan hun bevindingen:

Eerste interpretatie:

Godeliva*Uittreksel*

*Ondergetekende attesteert dat op 22 februarij 1730 door
mij is gedoopt: Godeliva, dochter van
het echtpaar Joannes Baptista Cammaert en Maria Anna
Wanties. Doopheffers waren Barbara van
Wittershoven en Joannes Saen afwezig
en was getekend. Gegeven te Rotterdam op 22
februari 1730, broeder Dominicus rÿhoven(*)
van de heilige orde van de minderbroeders, apostolisch missionaris.
Ik attesteer de gelijkvormigheid deze 7 april 1730*

*Dominicus van Lare
pastor in Lokeren
1730*

Tweede interpretatie:

Godeliva*Uittreksel :*

*Ik ondergetekende bevestig dat op 22 februari 1730 door
mij Godelieve gedoopt werd ; zij was de dochter
van Jan Baptist Cammaert en van Maria Annt.
Wauties, gehuwd. Doopheffers waren Barbara van
Wittershoven et Joannes Saeu afwezig.*

*(Het uittreksel) was getekend op datum Rotterdam 22
februari 1730 door Frater Dominicus 'rÿhovens' apostolisch missionaris
van de Orde der Predikheren.*

Ik bevestig de overeenstemming deze 7 april 1730.

*Dominicus van Lare,
pastoor te Lokeren.
1730*

Bijkomende uitleg van Jan Van de Velde:

- de platte streep boven delen van een woord 'cgum', 'cphoven' en 'praed' betekent dat het om een afkorting gaat,
- idem voor de lettergroep 'ssum' die aan de groep 'praed' voorafgaat.
- 'cgum' betekent dat het koppel gehuwd is;
- de familienaam van degene die het doopsel toedient (Frater Dominicus Rÿhoven).
- de uitdrukking « Ord(inis) Sanctorum Praed. » kan verwijzen naar de Orde van de Predikheren.
- « missionaris apostolicus » betekent « apostolische zendeling »

Commentaar: De naam van de moeder zou kunnen 'Antheunis' zijn; de naam van moeder klinkt als een afleiding van de voornaam 'Antoine' namelijk 'Antointjes', een genitief.

"cphoven" is onduidelijk. Normaal verwacht ik hier na Dominicus een familienaam. Er staat cp met streepje boven wat zou wijzen op een afkorting, gevolgd door het woord hoven. "cp" als afkorting zou kunnen zijn "capucijn", maar hij is van de orde van de predikheren (of minderbroeders) waarvoor de afkorting "op" is. Maar als wij het woord goed bekijken met een loep, dan komen die letters meer als "rÿ", wat zou dan wijzen naar Rÿhoven.

Wie wil reageren kan dit gerust doen naar admin@familiekunde-landvanwaas.be

Verantwoordelijke uitgever:
P 708545
Luc Chalmet
Gouden Leeuwstraat 2
9111 Belsele
Tel. 03-772 25 76
Email voorzitter@publicatie-landvanwaas.be

PB-PP|B-3/5053
BELGIE(N) - BELGIQUE

46ste jaargang - nr.4 - tweemaandelijks
juli-augustus 2018

Kroniek van het Land van Waas

Woordje van de voorzitter
De Familie Van Eynde, de Kruibeekse tak
Kwartierstaten van de 10 burgemeesters van het
Land van Waas

Familiekunde
Vlaanderen

Vlaanderen
verbeelding werkt

Woordje van de voorzitter

De zomermaanden zijn voorbij gevlogen. Warm, soms heet, en vooral droog. We hebben van de zon genoten terwijl ons gras verdorde door gebrek aan regen. September heeft ons weer opnieuw een beetje op de rails gezet en op het einde zelfs al een beetje rijm bezorgd in de vroege ochtend. De herfst is aangebroken.

Familiekunde Vlaanderen Land van Waas heeft niet stil gezeten in deze zomerperiode. In de achtergrond werd heel stevig gewerkt aan de standaardisatie van onze manier van online publiceren. De focus heeft tot nu toe heel die tijd gelegen op het stroomlijnen van het indexeren van burgerlijke standen en parochieregisters.

Deze kroniek heeft een focus op de huidige burgemeesters van het Land van Waas. In het voorjaar heeft de vereniging de kwartierstaten van deze burgemeesters getoond op de Erfgoeddag met als thema "Kiezen". Vandaag hebben we deze kwartierstaten verder verfijnd en het resultaat, tot 6 generaties diep, publiceren we in deze editie van de Kroniek met kwartierstaten van de 10 huidige burgemeesters van het Land van Waas. Na de lokale verkiezingen van midden oktober moeten we misschien wel weer nieuwe kwartierstaten bijmaken, wie weet. Het is onze bedoeling van bij de volgende upgrade van onze website, deze burgemeesterkwartierstaten, met al hun uitgewerkte generaties (dus verder dan 6 diep) op te nemen in onze online publicatie.

Luc Chalmet, 1 oktober 2018

Online publicatie Familiekunde Land van Waas

Van bij het indexeren zal in de toekomst door de vrijwilligers direct informatie over films en paginanummers van de akten opgenomen worden zodat de links naar de beelden van de akten in FamilySearch (FS) via een batch programmaatje (dank u Willy!) automatisch kunnen gegenereerd worden.

Vandaag kunnen we met heel veel fierheid aankondigen dat we met de werkgroep ICT-ProGen (Pascal, Willy, Eric, Luc VT, en Griet aangevuld met Liliane, Geert en Luc) klaar zijn om het indexeerwerk te laten oplijnen met wat er nodig is om vlot onze database (Pro-Gen) te kunnen opladen. Vandaaruit kunnen we dan onze online publicatie produceren. Dat is een hele klus gebleken want er zijn heel wat computer technische details die moesten (en nog moeten) bekeken worden. Momenteel wordt een praktische gebruikersrichtlijn opgesteld door Geert en in oktober zullen we die met alle indexeerders bespreken en aanpassen waar nodig zodat iedereen op eenzelfde manier efficiënt BS en PR toekomstgericht kan indexereren.

In de laatste maanden van dit jaar is het de bedoeling om eenzelfde richtlijn te ontwikkelen voor bidprentjes en rouwbrieven, zodat ook dat belangrijk indexeerwerk in goede banen kan gebracht worden.

Het verwerken van alle gepresteerde indexeringen van 2018 omvat gegevenscontrole en het omzetten naar het Pro-Gen inputformaat, en dat kan nog even duren. We proberen ook om de zoekfunctie van onze online publicatie wat efficiënter te maken. Een nieuwe upgrade zal daarom pas mogelijk worden tegen eind 2018 of begin 2019. We vragen om nog wat begrip hiervoor. Het ziet er wel naar uit dat we vanaf begin 2019 weer frequenter gaan kunnen upgraden. Dat is alvast onze bedoeling.

Onze website www.familiekunde-landvanwaas.be

Nieuwigheden juli-september 2018

- Onze website werd bijgewerkt naar de laatste versie van Joomla (3.8.12).

Genealogische Contactdag 2018

35 jaar
Familiekunde Vlaanderen
regio Dendermonde

35 jaar
1983 - 2018
Familiekunde
Vlaanderen
Land van Dendermonde

**Waar komt mijn
familie vandaan?
Hoe ver kunnen we
teruggaan in de tijd?**

Maak kennis met FAMILIEKUNDE

Familiekunde voor beginners "Klim in je stamboom"
woensdag 17 oktober 2018 om 19u30

32ste OOSTVLAAMSE GENEALOGISCHE CONTACTDAG,
zaterdag 20 oktober 2018 van 14u00 tot 18u00

TOEGANG GRATIS

Genealogisch Documentatiecentrum "Vincentius"
Kerkstraat 97, 9200 Dendermonde
Meer info: www.familiekunde-dendermonde.be

54ste Congres Familiekunde Vlaanderen

In 2018 was Leuven eventjes de genealogische hoofdstad van België. Op zaterdag 30 maart 2019 valt deze eer te beurt aan het Oost-Vlaamse Wortegem-Petegem. Die dag organiseert Familiekunde Vlaanderen immers haar 54ste Congres. Ditmaal zijn we te gast in Domein de Ghellinck, Kortrijkstraat 74 (GPS 110), 9790 Elsegem.

We lichten alvast een tipje van de sluier op: in 2019 staat het Congres van Familiekunde Vlaanderen in het teken van 'De adel op het platteland'. We kijken ernaar uit u te mogen verwelkomen tijdens deze genealogische hoogdag!

De inschrijvingen voor deelnemers en standhouders zijn nog niet geopend; hierover wordt nog uitgebreid gecommuniceerd via de geijkte communicatiekanalen, waaronder Vlaamse Stam. Meer informatie kan ook bekomen worden via congressecretaris Annemie Swillens (annemie.swillens@gmail.com).

De congresorganisatie is een samenwerking van Familiekunde Vlaanderen, Familiekunde Vlaanderen Regio Vlaamse Ardennen, Heemkundige Kring Bouveloo en het gemeentebestuur van Wortegem-Petegem.

Call for papers: Vlaamse Stam in 2019 in het teken van 'sport en spel' en 'jeugd en onderwijs'

In 2019 pakt Vlaamse Stam uit met twee themanummers: 'sport en spel' en 'jeugd en onderwijs'. We zoeken naar auteurs die een bijdrage willen leveren met familiekundige invalshoek rond deze thema's.

- Bezit jouw familie sportieve genen, waren je voorouders actief in een sportvereniging, ken je de familiegeschiedenis van markante sportlui of heb je in archieven sporen gevonden van sport en spel in vroeger tijden?
- Hoe beleefden onze voorouders hun kinder- en jeugdjaren en welke vormen van onderwijs zijn er in de loop van de tijden geweest? Ben je op het spoor gekomen van bijzondere scholen of interessante archiefbronnen?

De mogelijkheden zijn legio. Heb je een kant-en-klare tekst liggen, heb je zin om een bijdrage te leveren rond deze thema's of heb je een goede tip voor een interessant artikel, aarzel dan niet om de redactie van Vlaamse Stam te contacteren via redactie@familiekunde-vlaanderen.be.

Indiendatum voor de bijdragen:

- Themanummer 'sport en spel': 1 december 2018
- Themanummer 'jeugd en onderwijs': 1 juni 2019

De Familie Van Eynde, de Kruibeekse tak

door Christel Van Eynde.

Ik verwijs naar het boek “De familie Van Eynde - een geslacht uit het Waasland” van Mr. Maurits Van Eynde en Mvr. Irene De Bock. In dit boek vindt u de voorvaders van Aloysius Van Eynde. Ik start waar zij zijn gestopt.

Aloysius Van Eynde wordt geboren te Vrasene als 4de van de 10 kinderen van Pieter Jacobus Van Eynde en Barbara Van Kerckhoven. Hij vindt zijn geluk bij Maria Francisca De Ryck geboren te Kruibeke als 2de dochter van Matthijs De Ryck en Barbara Baert. Ze huwen te Kruibeke. Aloysius is landbouwer en gaat na zijn huwelijk inwonen bij zijn schoonvader. Die heeft een boerderij in de Boerenstraat in Kruibeke. Ook na diens dood blijven ze op de boerderij wonen. Het echtpaar krijgt 13 kinderen.

1. Aloysius Van Eynde, Vrasene 16/9/1830-Kruibeke 14/10/1893
 x Kruibeke 18/5/1864 Maria Francisca De Ryck, Kruibeke 13/8/1837-Kruibeke 24/8/1903
 - 1.1. Petrus Jacobus Van Eynde, Kruibeke 18/6/1865-Kruibeke 18/12/1932
 x Bazel 20/4/1900 Maria De Keersmaeker, Bazel 8/1/1864-Kruibeke 6/1/1930
 - 1.2. Alphonsus Franciscus Van Eynde, Kruibeke 10/9/1866-?
 x Kruibeke 19/4/1893 Maria Sylvia Eycke, Beveren 11/6/1872-?
 - 1.3. Eduardus Joannes Van Eynde, Kruibeke 13/8/1867-Kruibeke 13/6/1941
 - 1.4. Amedé Frans Van Eynde, Kruibeke 25/12/1868-?
 x Kruibeke 26/1/1895 Maria Catharina Smet, Kruibeke 2/9/1868-?
 - 1.5. Doodgeboren kind van het vrouwelijk geslacht, Kruibeke 28/2/1870
 - 1.6. Livinus Josephus Van Eynde, Kruibeke 10/4/1871-?
 x Kruibeke 18/6/1902 Elisabeth Verheggen, Kruibeke 9/8/1873 -Kruibeke 1/10/1932
 - 1.7. Franciscus Amandus Van Eynde, Kruibeke 25/8/1872-Bazel 7/10/1918
 x Bazel 16/11/1898 Leonia De Lamper, Bazel 2/10/1870-Bazel 7/9/1949
 - 1.8. Everardus Camillus Van Eynde, Kruibeke 8/3/1875-Kruibeke 31/3/1947
 - 1.9. Stephanus Augustinus Van Eynde, Kruibeke 3/4/1878-Kruibeke 5/8/1962
 x Elisa De Clercq, Bazel 11/4/1893-Kruibeke 8/10/1957
 - 1.10. Jozef Van Eynde, Kruibeke 3/8/1878-Kruibeke 14/3/1963
 - 1.11. Stephania Van Eynde, Kruibeke 24/12/1879-Kruibeke 26/5/1965
 x Kruibeke 27/5/1907 Eduardus Massa, Melsele 25/5/1877-?
 x Alphonsius Colman, Bazel 22/9/1873-Sint-Niklaas 16/5/1940
 x Emericus Franciscus Buys, Kruibeke 14/2/1880- ?
 - 1.12. Maria Virginia Van Eynde, Kruibeke 7/11/1881-Kruibeke 17/5/1935
 X Kruibeke 6/9/1910 Camillus Eduardus Van De Vyver, Kruibeke 23/7/1882-Kruibeke 14/2/1950
 - 1.13. Maria Elisa Van Eynde, Kruibeke 28/10/1883-Kruibeke 29/9/1886

Na de dood van Aloysius en Maria wordt de boerderij verdergezet door de 4 broers Eduard, Kamiel, Jozef en Augustin, die later nog huwt en met zijn gezin ook daar hun thuis hebben.

Eduard, Kamiel en Josef Van Eynde

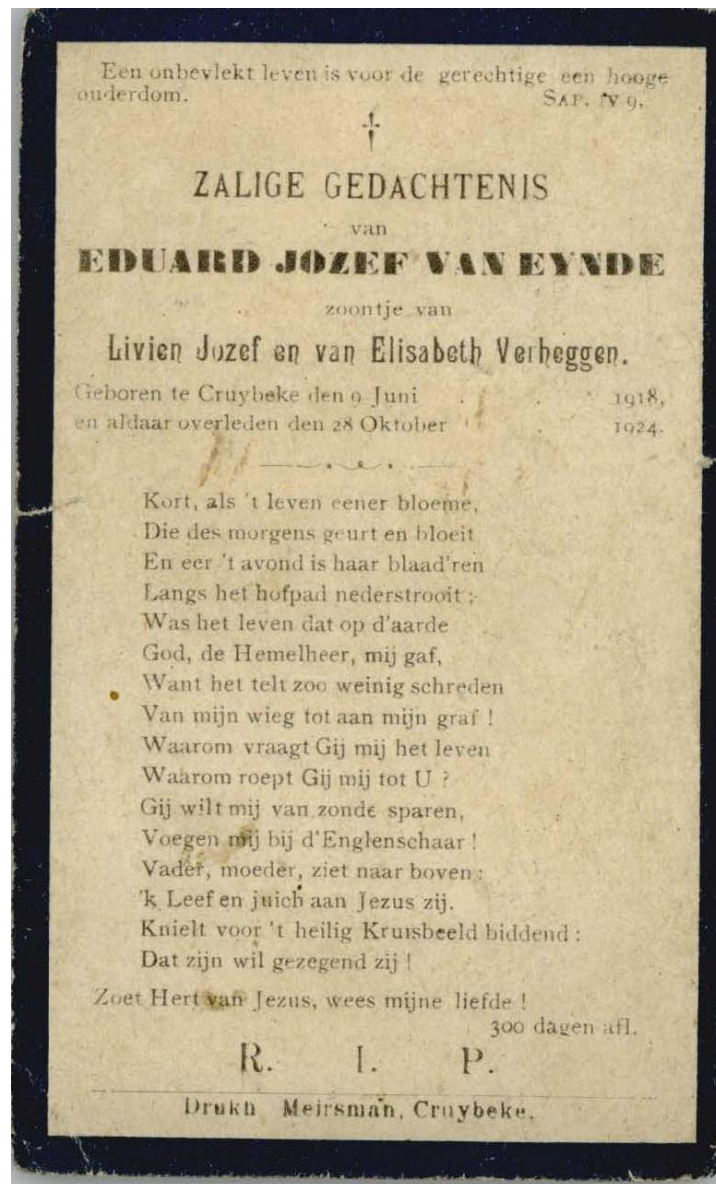
- 1.2.4. Josephus Van Eynde, Kruibeke 1/3/1898-29/8/1920
x Rosalie Stuer, Kruibeke 18/3/1899-Zwijndrecht 30/1/1971
- 1.2.5. Victor Van Eynde, Kruibeke 25/6/1899-Kruibeke 29/7/1899
- 1.2.6. Amedeus Van Eynde, Kruibeke 10/10/1900-?
- 1.2.7. Virginia Van Eynde, Kruibeke 1/10/1901-Kruibeke 13/9/1902
- 1.2.8. Maria Virginia Van Eynde, Kruibeke 20/12/1902-Temse 6/11/1979
x Karel Lodewijk Buys, Kruibeke 7/2/1906-?
1 dochter
- 1.2.9. Maria Stefania Van Eynde, Kruibeke 18/3/1904-?
- 1.2.10 Eduard Van Eynde, Kruibeke 14/5/1913-Kruibeke 10/8/1987

Alfons is dagloner en later landbouwer. In het bevolkingsregister 1880-1900 vinden we het gezin terug in de Bazelstraat in Kruibeke. Daarna verhuizen ze naar de Moortelstraat.

- 1.4. Amedé Frans Van Eynde x Maria Catharina Smet
 - 1.4.1. Emma Van Eynde, Antwerpen 16/5/1896-1973
x Leonard Bernaers, Zwijndrecht 14/12/1895-1978
 - 1.4.2. Margareta Van Eynde, Antwerpen 27/4/1896-?
 - 1.4.3. Virginia Alphonsina Van Eynde, Antwerpen 15/1/1898-?
 - 1.4.4. Elisa Van Eynde, Antwerpen 23/2/1900-?
 - 1.4.5. Stephania Van Eynde, Antwerpen 28/5/1901-?
 - 1.4.6. Leonie Van Eynde, Zwijndrecht 3/10/1903-Zwijndrecht 9/12/1903
 - 1.4.7. Aloys Van Eynde, Zwijndrecht 9/1/1905-Deurne 6/9/1982
x Maria Petronella d. Milonas, Antwerpen 21/6/1908-Antwerpen 6/9/1988
1 zoon
 - 1.4.8. Maria Aloysia Van Eynde, Zwijndrecht 21/1/1907-Zwijndrecht 7/6/1907
 - 1.4.9. Anna Helena Van Eynde, Zwijndrecht 2/3/1908-?

Amedé Frans is havenarbeider. Alvorens zich in Zwijndrecht te huisvesten woont het gezin een aantal jaren in de Braziliëstraat in Antwerpen .

- 1.6. Livinus Josephus Van Eynde x Elisabeth Verheggen
 - 1.6.1. Celina Van Eynde, Kruibeke 23/6/1901-Hamme 14/7/1981
x Martinus Hollanders, Bazel 14/4/1900-Sint-Gillis-Waas 6/1/1975
 - 1.6.2. Virginia Van Eynde, Kruibeke 28/5/1903-Beveren 25/8/1996
x Hippoliet Segers, ?-?
1 dochter
x Truymen Jozef, Beveren 17/9/1908-Beveren 4/12/2001
 - 1.6.3. Josef Van Eynde, Kruibeke 31/8/1904-Kruibeke 7/12/1904
 - 1.6.4. Petrus Alois Van Eynde, Kruibeke 17/12/1905-Beveren 19/4/1970
 - 1.6.5. Stephania Van Eynde, Kruibeke 22/3/1907-Sint-Niklaas 22/11/2001
x Victor De Bock, Nieuwkerken 1/2/1909-Nieuwkerken 2/10/2001
 - 1.6.6. Maria Van Eynde, Kruibeke 23/11/1911-Temse 11/5/2003
x Franciscus Verheggen, Melsele 10/4/1905-Temse 4/11/1904
1 zoon
 - 1.6.7. Leonie Van Eynde, Kruibeke 18/2/1915-Kruibeke 14/2/1991
x Heyndrickx Remigius, Kallo 3/10/1921-Beveren 3/5/1980
1 dochter
 - 1.6.8. Eduard Jozef Van Eynde, Kruibeke 9/6/1918-Kruibeke 28/10/1924

Livien is landbouwer en woont in de Hazarddam in Kruibeke.

- 1.7. Franciscus Amandus Van Eynde x Leonia De Lamper
 - 1.7.1. Alfonsus Van Eynde, Bazel 12/11/1899-Bazel 12/11/1904
 - 1.7.2. Martha Maria Van Eynde, Bazel 25/10/1900-Sint-Niklaas 7/9/1967
 - 1.7.3. Alfons Van Eynde, Bazel 3/11/1905-?
 - x Bekaert Nn ?-?
 - 1 dochter

Frans is blokmakersgast en tapper en woont in de Kerkstraat in Bazel.

- 1.9. Stephanus Augustinus Van Eynde x Elisa De Clercq
 - 1.9.1. Maria Magdalena Stefanie Van Eynde, Kruibeke 12/9/1919-Sint-Niklaas 7/3/1945
x Massa Jozef Gerard, Haasdonk 4/6/1920-Sint-Niklaas 11/2/1947
1 zoon
 - 1.9.2. Anna Maria Van Eynde, Kruibeke 23/12/1920-Kruibeke 4/8/1951
x Florent Felix, Kruibeke 30/7/1919-Temse 13/1/1997
2 dochters
 - 1.9.3. Alois Van Eynde, Kruibeke 19/5/1928-Sint-Niklaas 25/8/2012
x Marcelinne Cant, Kruibeke 9/2/1930-Sint-Niklaas 4/7/2011
4 zonen en 3 dochters

- 1.11. Stephania Van Eynde x Eduardus Massa
 - 1.11.1. Petrus Massa, Kruibeke 31/1/1908-Temse 29/3/1908
x De Petter Paula, 1919-2000
1 dochter
 - 1.11.2. Maria Massa, Kruibeke 20/5/1913-Temse 3/2/1983
x Julius De Graef, Kruibeke 23/1/1899-Sint-Niklaas 29/11/1971
1 zoon en 1 dochter
x Alphonsius Colman ?-?
 - 1.11.3. Colman Leon, ?-?
x Teugels Nn ?-?
- 1.12. Maria Virginia Van Eynde x Camillus Eduardus Van De Vyver
 - 1.12.1. Alfons Van Eynde, Kruibeke 2/2/1901-Kruibeke 26/4/1901
 - 1.12.2. Alois Van De Vyver, Kruibeke 20/4/1912-Temse 5/12/1984
x Maria Van Raemdonck, Temse 11/10/1920-Edegem 17/3/1985
1 zoon en 4 dochters
 - 1.12.3. Jozef Van De Vyver, Kruibeke 26/8/1917-Temse 15/6/1984
x Buytaert Honorine Maria Clothildis, Kruibeke 14/4/1908-Temse 14/2/1986
1 dochter

Bovenvermelde informatie o.a. uit de akten van de burgerlijke stand, de publicatie van Familiekunde Land Van Waas en het bevolkingsregister van Kruibeke. Met dank aan alle familieleden voor het ter beschikking stellen van foto's, bidprentjes en doodsbrieven.

Toevalsvondsten: huwelijken van waaslanders te Baasrode

ROTTHIER Edmondus ° Sint-Niklaas 02-07-1867, schoenmaker, wt. Buggenhout
zv. Petrus Seraphinus († Sint-Niklaas 16-12-1879) en Joanna Francisca Van Buynder
(† Sint-Niklaas 07-10-1874)
X Baasrode 30-04-1892 (5)
VAN BELLE Joanna Clementia ° Baasrode 16-03-1869, visverkoopster
dv. Hubertus (wt. Baasrode) en Collier Theresia Justina (wt. Baasrode)
Bron: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33SQ-GP68-7NP?i=784&cc=2138513&cat=337396>

POPPÉ Alphonsius Seraphinus ° Lokeren 12-10-1848, gemeenteonderwijzer, wt. Lokeren
zv. Romanus († Lokeren 08-06-1882) en Rosalia Veldeman († Lokeren 04-03-1853)
X Baasrode 04-04-1893 (7)
VAN ASSCHE Maria Melania Augustina ° Baasrode 22-09-1861, zonder beroep
dv. Gedéon Etienne (geneesheer) en Nuytens Benigne Maria Carolina
Bron: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33S7-9P68-72M?i=804&cc=2138513&cat=337396>

Kwartierstaten van de 10 burgemeesters van het Land van Waas

Onder het thema 'Kiezen' van de Erfgoeddag in de lente van 2018 werden door onze vereniging kwartierstaten gemaakt van elk van de tien huidige burgemeesters van het Land van Waas.

Wellicht voor iedereen gekend, maar toch even kort iets over kwartierstaten. Bij het opmaken van kwartierstaten worden alle voorouders in opeenvolgende generaties opgezocht en in verband gebracht, samen met gegevens (plaats en datum) over geboorte (doop), huwelijk (trouw) en

overlijden (begrafenis). Elke generatie en elke voorouder in een kwartierstaat krijgt een nummer. De persoon waarvoor de kwartierstaat wordt opgemaakt behoort tot generatie 1 en krijgt nummer 1. De twee ($= 2^1$) ouders van 1 behoren tot generatie 2 en hebben als nummer 2 (vader) en 3 (moeder); de ouders van de ouders behoren tot generatie 3 en daar zijn $2^2 = 4$ grootouders met nummers 4 (grootvader aan vader's zijde), 5 (grootmoeder aan vader's zijde), 6 (grootvader aan moeder's zijde) en 7 (grootmoeder aan vader's zijde). En zo gaat het verder. In het algemeen: in generatie n zijn er normaliter $2^{(n-1)}$ voorouders, met nummers $2^{(n-1)}$ tot $2^n - 1$. Klinkt een beetje ingewikkeld, maar het valt wel mee.

We drukken hier kwartierstaten af tot 6 generaties. Dus in de 6de generaties zijn er normaliter $2^{(6-1)} = 2^5 = 32$ voorouders, met nummers 32 (2^5) tot en met 63 ($2^6 - 1$). Alle generaties tot de 6de generatie inclusief bevatten $1 + 2 + 4 + 8 + 16 + 32 = 64$ voorouders, genummerd van 1 t/m 63.

Wij moeten altijd “met twee woorden” spreken. Daarmee bedoelen we dat er altijd wel anomalieën zijn in kwartierstaten. Als een neef bijvoorbeeld met zijn nicht trouwt, dan zijn hun grootouders dezelfde personen. Die voorouders komen dan twee keer voor in dezelfde kwartierstaat. En vanaf die voorouders zijn al hun voorouders identiek.

Een onwettig kind heeft geen (bekende) vader en daar zullen dus lege vooroudertakken komen aan vader's kant, omdat de mannelijke voorouder niet gekend is. Al de voorouders van die onbekende vader zijn dan ook onbekend. Die nummers in de kwartierstaat blijven oningevuld.

Soms wordt een onwettig kind wettig verklaard of geadopteerd. Dan moet je kiezen. Zo kan je ervoor kiezen om de adopterende vader op te nemen in de kwartierstaat. Dan is er wel geen garantie meer op bloedverwantschap natuurlijk.

Voor iemand die vandaag 56 jaar is (gemiddelde leeftijd van onze burgemeesters) zit je opklimmend in de kwartierstaat al snel in het “ancien régime”, dus met geboorten en huwelijken in de 18de eeuw die in parochieregisters kunnen opgezocht worden.

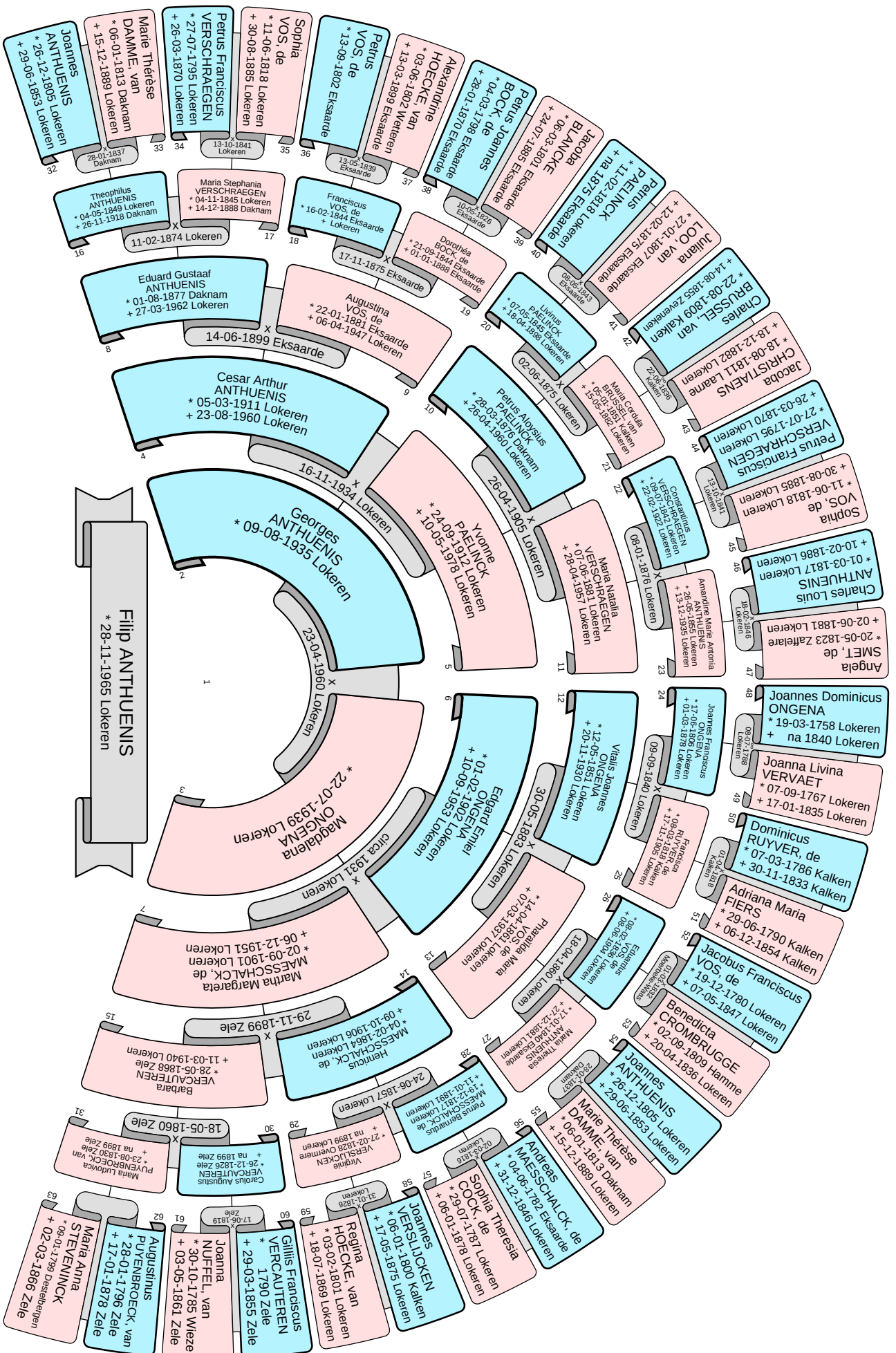
Voor kwartierstaten stelt zich ook het probleem van de eerste generaties. Daar zijn immers de akten van burgerlijke stand niet raadpleegbaar tot 100 jaar geleden. Daardoor is het soms moeilijk om de kwartierstaatoepzoekingen in gang te trekken. En daardoor missen we soms gegevens over recente generaties. Dankzij bidprentjes en rouwbrieven kunnen we geboorte- en overlijdensdata vinden, maar huwelijksdata zijn een beetje moeilijk in die eerste generaties. Niet iedereen kent immers de huwelijksdatum van zijn ouders, laat staan grootouders.

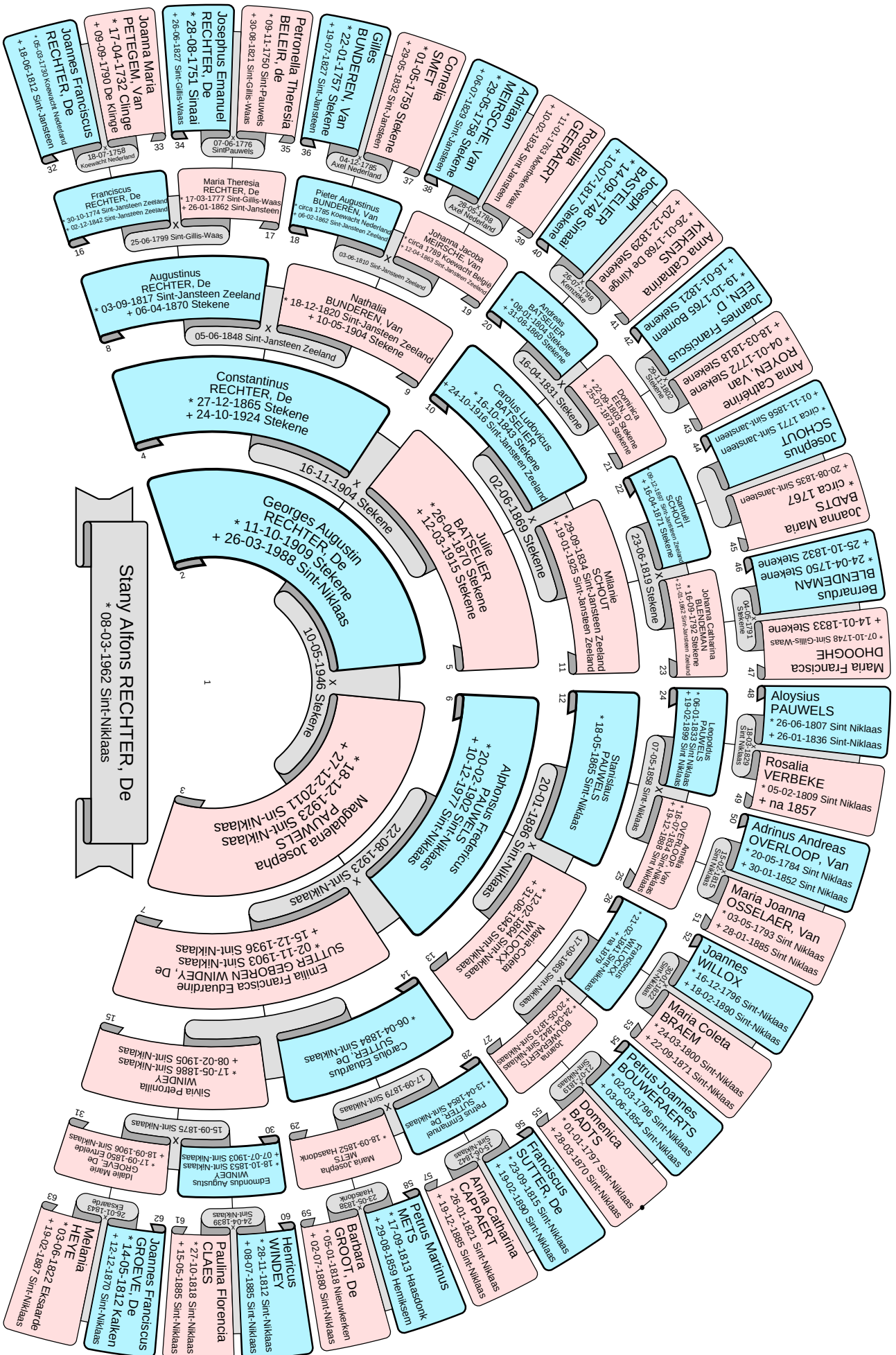
Een uitgebreide bedanking voor deze opzoekingen bij onze vrijwilligers is hier zeker aan de orde. Iedereen heeft hier hard aan meegewerkt. Dus bedankt iedereen!

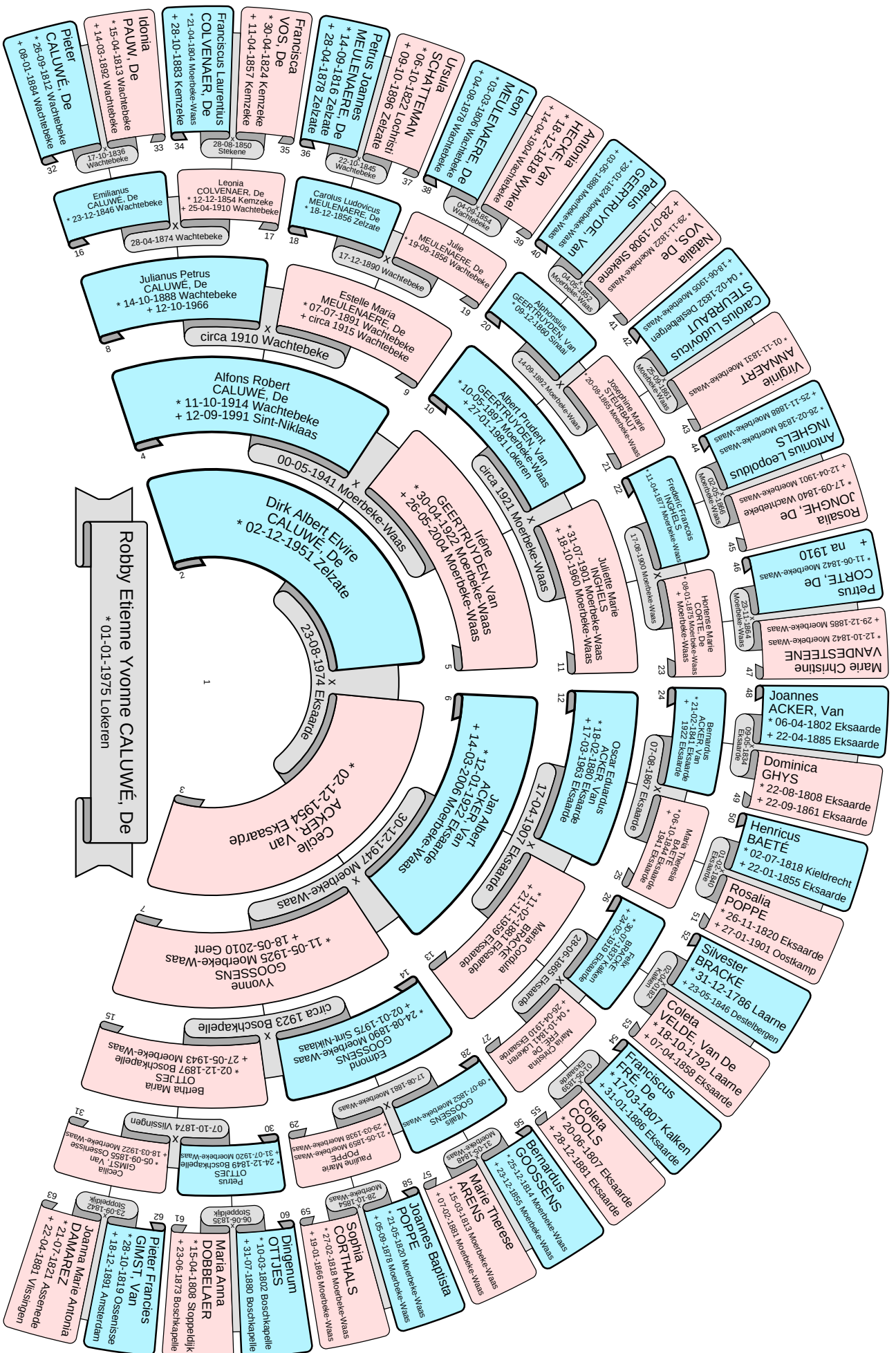
En speciale dank naar alle burgemeesters van het land van Waas. Zij verleenden allen, zonder uitzondering, hun medewerking en hebben ons fiat gegeven voor deze publicatie.

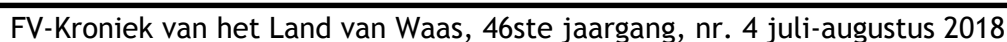
En mochten er ongewild toch nog fouten zitten in de gegevens, laat het ons dan weten. We zijn ook mensen en een foutje kan er altijd insluipen.

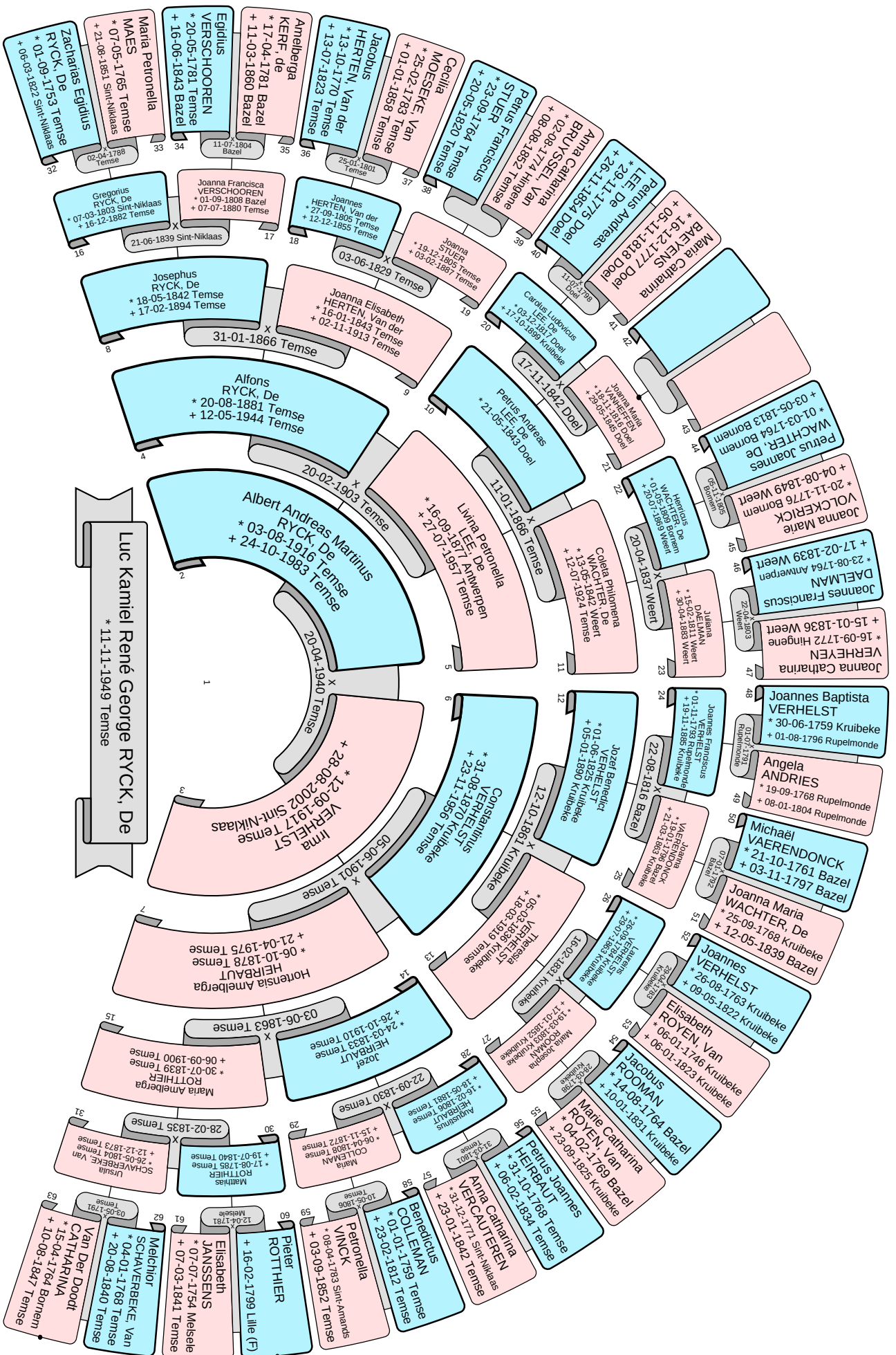
Hopelijk zitten er ook koppelingen in deze kwartierstaten met uw eigen stambomen, dan heb je dubbel plezier bij het doornemen van deze kwartierstaten!

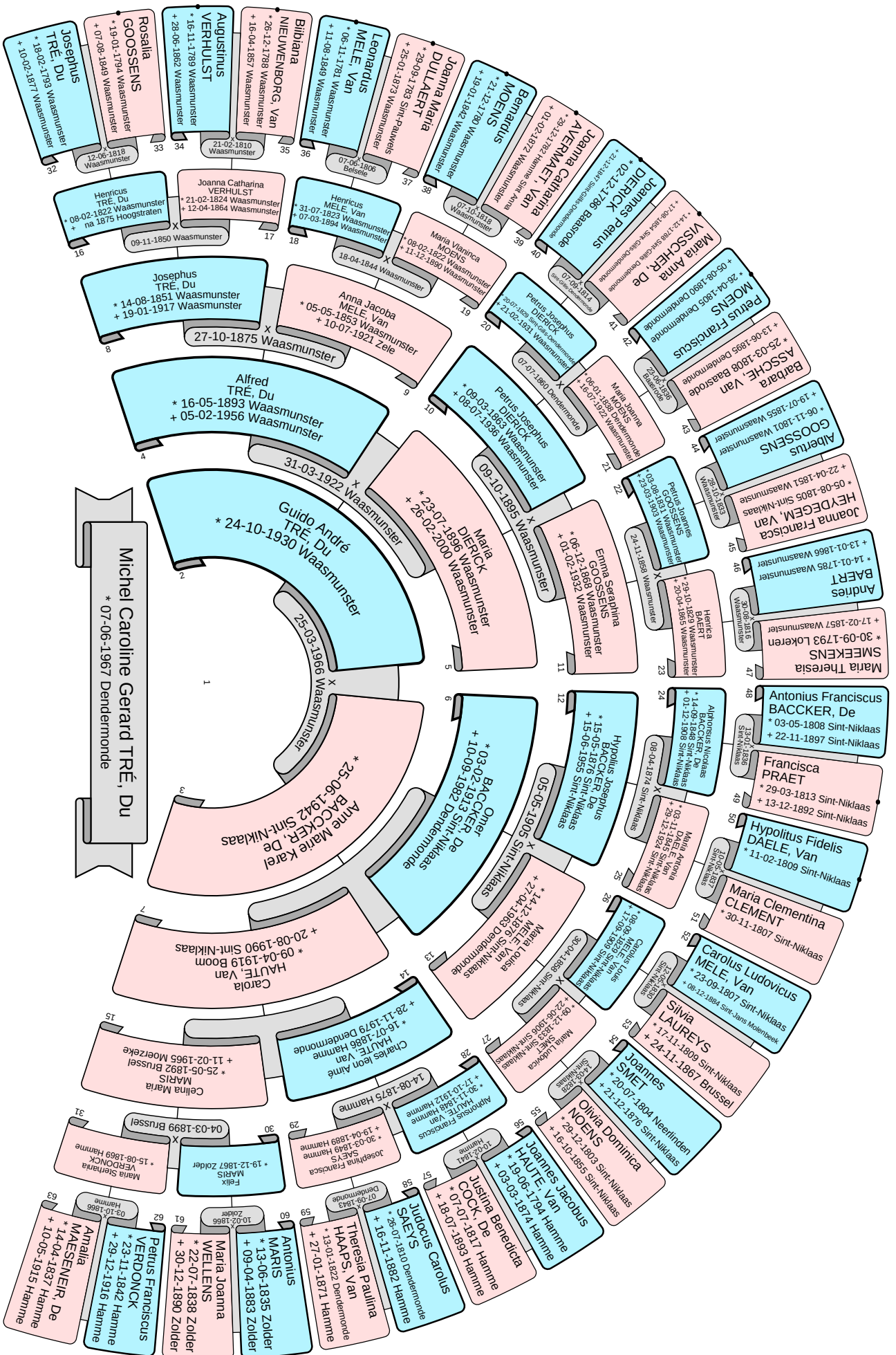

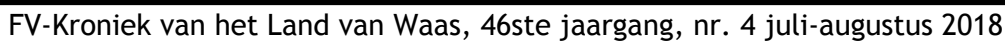

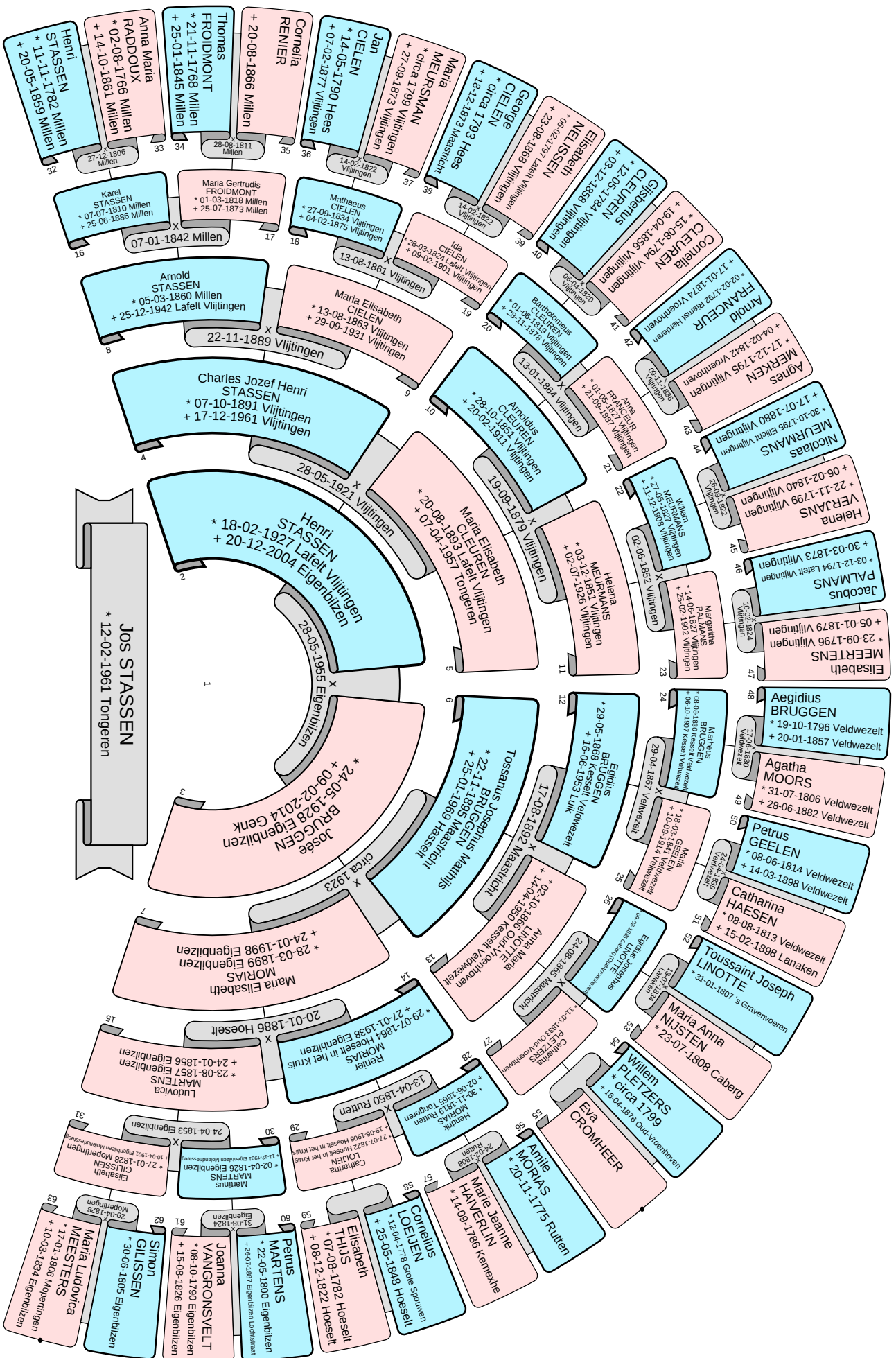

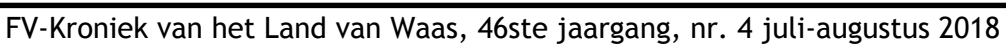

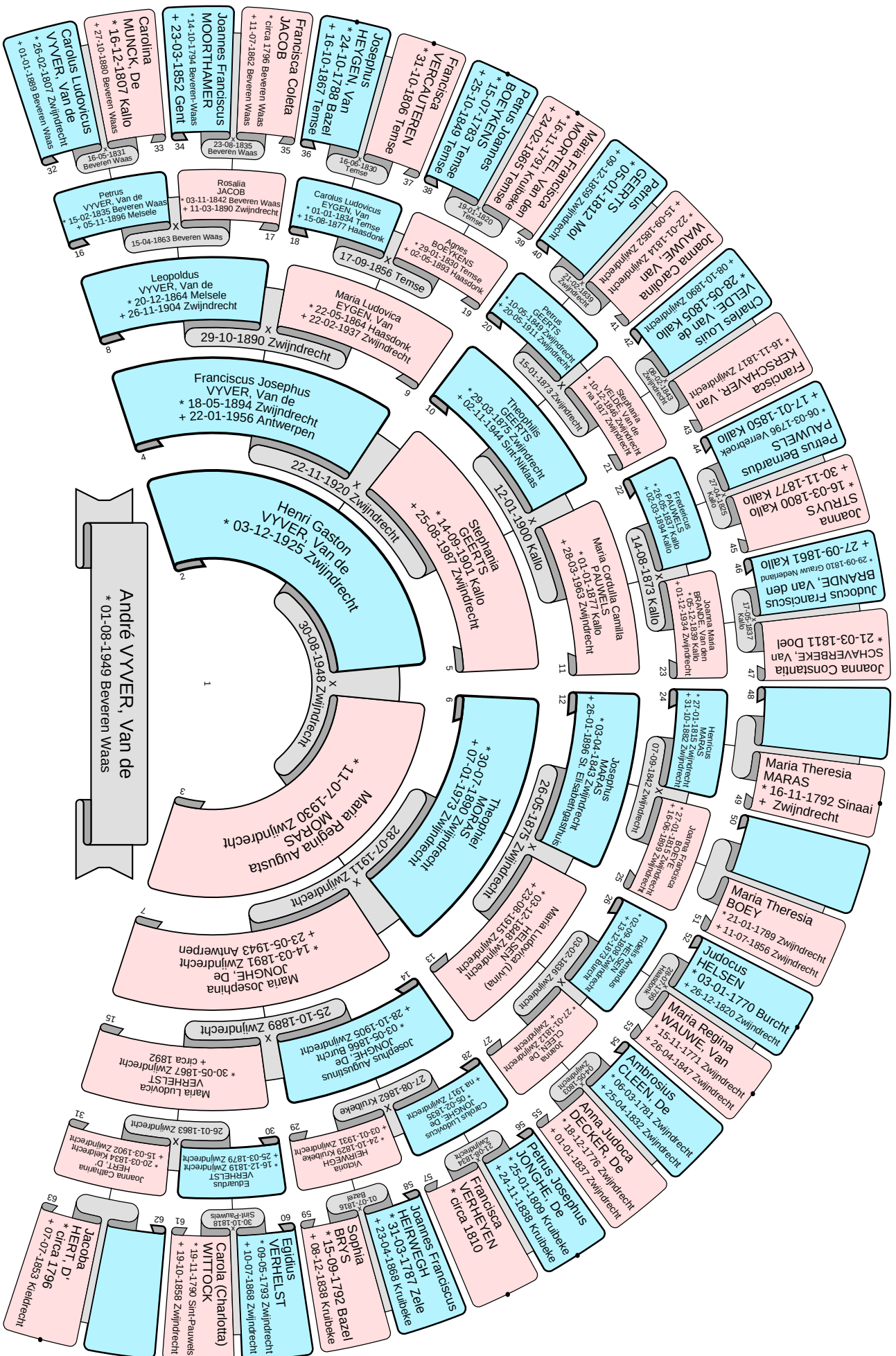

Cursusreeks 'Oud Schrift (paleografie) - introductie

Eind 2018 wordt een nieuwe cursusreeks 'Oud Schrift' georganiseerd door Familiekunde Vlaanderen – Land van Waas. Kunnen lezen van oud schrift is een noodzaak voor elke genealoog die wat dieper in de akten van voorouders wil inzoomen. Deze cursus is bedoeld voor opzoekers die nog maar weinig oude teksten hebben leren lezen of begrijpen, gevorderden gaan in deze cursus niet aan hun trekken komen. Om de moeilijkheden van oude geschriften te kunnen ontleden maken we gebruik van digitale beelden van oude akten.

Onderwerpen die zullen aan bod komen:

- Introductie tot Oud schrift en Latijn (algemene woordenschat, spraakkunst), oude maten en munten,
- Lezen van akten van burgerlijke stand en parochieregisters van het Land van Waas met praktische oefeningen,
- Praktische oefeningen met Staten van Goed van het Land van Waas van de 18de en 17de eeuw.

De behandelde teksten en beelden worden digitaal toegestuurd zodat U steeds thuis kan oefenen. Het cursusmateriaal bestaat verder uit een digitale kopie van de presentatie.

Wanneer: vijf donderdagavonden 8, 15, 22, 29 november en 6 december 2018 van 19.30 uur tot 21.30 uur

Locatie: Sint-Niklaas, exacte locatie wordt later meegedeeld.

Maximum aantal deelnemers: 15 - minimum aantal deelnemers: 5

Prijs: 20 Euro

Gelieve in te schrijven vóór 28 oktober 2018 via onze website www.familiekunde-landvanwaas.be
Uw inschrijving is slechts geldig na ontvangst van betaling. Mocht het aantal ingeschrevenen het maximum aantal overschrijden dan wordt u daarvan verwittigd en uw betaling wordt dan teruggestort.

Verantwoordelijke uitgever:
P 708545
Luc Chalmet
Gouden Leeuwstraat 2
9111 Belsele
Tel. 03-772 25 76
Email voorzitter@publicatie-landvanwaas.be

PB-PP|B-3/5053
BELGIE(N) - BELGIQUE

46ste jaargang - nr.5 - tweemaandelijks
september-oktober 2018

Kroniek van het Land van Waas

Woordje van de voorzitter
Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix
Doodslag te Sinaai op 13 januari 1799

**Familiekunde
Vlaanderen**

Vlaanderen
verbeelding werkt

Woordje van de voorzitter

Nu de lange droge zomer van 2018 veel warmte- en droogtere records heeft gehaald en zijn laatste stuiptrekkingen heeft gegeven en nu ook het winteruur ons een uurtje langer heeft doen slapen komen we weer uitgerust in de donkere maanden terecht. Die korte dagen en lange avonden en de koudere temperaturen buiten doen ons wat meer binnenshuis zitten. Geen betere periode dan nu om dat stamboomonderzoek of die kwartierstaat eens terug boven te halen en met veel goede moed je onderzoek weer wat uit te breiden. We wensen iedereen veel plezier en veel ontdekkingen toe in de zoektocht naar voorouders en hun levensomstandigheden.

De herorganisatie van onze vereniging begint meer en meer vorm te krijgen. We mikken voor begin 2019 naar de omvorming van een feitelijke vereniging naar een vzw, steeds binnen Familiekunde Vlaanderen via een raamovereenkomst. Op die manier kunnen we op een transparante en juridisch veiliger manier de toekomst van onze vereniging uitbouwen.

Een volgende upgrade van onze publicatie website (www.publicatie-landvanwaas.be) is gepland voor januari 2019. Daar is nog heel wat werk voor te doen, maar we zullen alles doen wat mogelijk is om dit te realiseren. Op dat ogenblik zal al het in 2018 uitgevoerde indexeerwerk opgenomen worden in de online publicatie. En we doen dat op zo'n manier dat we vanaf die upgrade gemakkelijker en frequenter kunnen upgraden in 2019. We danken iedereen die hieraan meehelpt en iedere genealoog die met geduld accepteert dat we die tijd nodig hebben om alle processen van onze online publicatie geherorganiseerd te krijgen. Bedankt!

We nemen nog even de gelegenheid om onze volledig vernieuwde lessenreeks 'Oud Schrift' voor beginnelingen aan te bevelen. Er zijn nog plaatsen beschikbaar maar je moet nu wel snel inschrijven als je wil deelnemen. Details hierover achteraan in deze Kroniek.

De lokale verkiezingen zijn voorbij en er zijn best wel een aantal verrassende coalities uit de bus gekomen waardoor onze burgemeesterlijst (zie Kroniek 46,4) verandert. Als de lijst met burgemeesters van het Land van Waas helemaal uitgekristaliseerd is zullen we proberen om kwartierstaten op te maken en te publiceren van de nieuw aangestelde burgemeesters.

Veel plezier bij het lezen van dit nummer en vergeet nooit dat we graag jullie feedback, suggesties of commentaren krijgen.

Luc Chalmet, oktober 2018.

Onze website www.familiekunde-landvanwaas.be

Nieuwigheden oktober 2018

- Onze website werd bijgewerkt naar de laatste versie van Joomla (3.8.13).

Toevalsvondsten: huwelijken van waaslanders te Baasrode

VAN DEN BERGHE Jean François ° Baasrode 02-10-1778, timmerman

zv. Jacques († Baasrode 29-02-1780) en Jeanne Fierens

X Baasrode 25-05-1810 (7)

SMET Constance ° Belsele 09-10-1782, dienstmeid

dv. Jean Baptiste (° Sint-Pauwels - † Belsele 7 messidor 9, zv. Mattheus en Gys Catharina) en Cathérine Dorothé Staes (ex Vrasene)

Bron: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33S7-9G2X-9CMV?i=165&cc=2138513&cat=337396>

VAN DE VOORDE Ferdinand ° De Klinge 29-07-1779, landbouwer

zv. Petrus (ex Opdorp, † De Klinge 12-04-1782, zv. Antonius († Opdorp 10-05-1769) en Catharina Joos († Opdorp 30-03-1781)) en Elisabetha De Schrijver (ex Kemzeke, † De Klinge 01-10-1783, dv. Petrus († Sint-Pauwels 24-07-1777) en Isabella Wesemael († Kemzeke 27-04-1742))

X Baasrode 05-10-1810 (12)

DE KINDER Petronilla ° Baasrode 13-01-1780, landbouwster

dv. Jean († Baasrode 28 germinal 13, zv. Joseph († Baasrode 08-08-1757) en Anna Maria De Coster († Baasrode 11-01-1776)) en Philippina De Cock († Baasrode 11 ventôse 13, dv. Jean († Baasrode 06-07-1774) en Catherine De Smedt († Baasrode 13-08-1780))

Bron: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33SQ-GG2X-9ZHW?i=167&cc=2138513&cat=337396>

ROOMAN Servaas ° Waasmunster 02-05-1773, schipper, † Willebroek 07-10-1807

zv. Jacobus Philippus en Barbarina Theresia Segers

X Baasrode 2 fructidor IX (20-08-1801)

DE GENDT Joanna ° Baasrode 14-02-1774

dv. Andreas Simon († Baasrode 20-07-1792) en Anna Maria Rochtus

Bron: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33S7-9G2X-9C19?i=30&cc=2138513&cat=337396>

Toevalsvondsten: huwelijken van waaslanders te Dendermonde

VERGAUWEN Josephus ° Temse 04-09-1789, blokmaker

zv. Egidius († Temse 24 prairial XIII) en Amelberga Tronckoe

X Dendermonde 06-11-1810 (36)

KERPEL Maria Francisca ° Dendermonde 30-07-1786, dienstmeid

dv. Egidius († Dendermonde 18-01-1786) en Joanna Vertongen († Dendermonde 6 messidor VII)

Bron: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33S7-9P3F-9VS8?i=89&cc=2138513&cat=341014>

Artikelreeks: Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix

Waaslanders gehuwd te Roubaix in 1885

door Liliane Lenssens.

DHONT Prudence Reine ° Lokeren 29-05-1857, weefster

dv. Jean Baptiste (wt. Roubaix) en Colette Lebrun (wt. Roubaix)

X Roubaix 10-01-1885 (7)

BEAUMONT François ° Brussel 17-03-1862, wever

zv. Charles (wt. Roubaix) en Sophie Vandenabeele († Roubaix 02-12-1874)

DE WITTE Aloyse Alphonse ° Sint-Niklaas 08-05-1841, wever

zv. Joseph († Sint-Niklaas 29-04-1845) en Anne Marie Van Poucke († Sint-Niklaas 15-12-1860)

wed. Marie Thérèse Deschietere († Roubaix 09-11-1878)

X Roubaix 10-01-1885 (8)

DHAESE Frédérique ° Elsegem 06-08-1842, afhaspelaarster

dv. Jean Baptiste († Elsegem 15-09-1847) en Thérèse Depraeter (wt. Elsegem)

wed. Désiré Deschietere († Roubaix 08-12-1882)

DE MEULENAER Pierre ° Sint-Niklaas 19-08-1858, timmerman

zv. François Charles (wt. Roubaix) en Melanie Pauwels (wt. Roubaix)

X Roubaix 12-01-1885 (32)

DRUMEZ Léontine ° Lille (Nord, F) 21-11-1850, scheerster

dv. Pierre Amand (wt. Roubaix) en Philotée Deriemaeker (wt. Roubaix)

VAN PETEGHEM Gustave ° Lokeren 14-07-1849, weefselbereider

zv. Corneil François (wt. Lokeren) en Marie Françoise Van de Vyver (wt. Lokeren)

X Roubaix 17-01-1885 (45)

BOURLEZ Pauline ° Ruien 11-03-1856, dagloonster

dv. Ivo (wt. Amougies) en Marie Thérèse Cardon (wt. Amougies)

MAES Philomène ° Sint-Niklaas 20-07-1862, verzorgster

dv. Alexandre (wt. Roubaix) en Clémentina Robrecht (wt. Roubaix)

X Roubaix 06-04-1885 (144)

HONORÉ Alfred Augustin ° Roubaix 03-02-1859, kammer

zv. Carlos Joseph (wt. Roubaix) en Clémentine Joseph Mathon († Roubaix 23-01-1869)

STOOP Pierre François ° Lokeren 11-08-1853, monteur

zv. Emmanuel († Lokeren 24-03-1872) en Rosalie Françoise Wittoeck († Lokeren 02-12-1859)

X Roubaix 13-04-1885 (169)

VAN VLIERBERGHE Philomène Louise ° Sint-Niklaas 05-08-1859, weefster

dv. Jean Constantin († Sint-Niklaas 12-09-1876) en Ursule De Leeuw (wt. Roubaix)

BAERT Alphonse Frédéric ° Sint-Niklaas 22-12-1851, wever

zv. Joseph (wt. Sint-Niklaas) en Marie Louise Duymelinck (wt. Sint-Niklaas)

X Roubaix 13-04-1885 (173)

DEBUSSCHER Clémentine ° Brugge 08-03-1864, verzorgster

dv. Philippe Jacques (wt. Brugge) en Jeanne Marie Vanhauter (wt. Roubaix)

HERREMAN Théophile ° Sint-Niklaas 06-03-1861, wever

zv. Sébastien (wt. Roubaix) en Dorothée Audenaert (wt. Roubaix)

X Roubaix 13-04-1885 (188)

PRÉVOST Stéphanie Marie ° Mouveaux (Nord, F) 04-07-1862, kamster

dv. Augustin Joseph (wt. Roubaix) en Marie Victorine Jouret (wt. Roubaix)

LUTZ Aloïse ° Sint-Niklaas 15-03-1859, dagloner

zv. Pierre Joseph (wt. Roubaix) en Anne Françoise Frissyn (wt. Roubaix)

X Roubaix 16-05-1885 (257)

BRISMÉE Louise Thérèse ° Leuze 20-09-1856, breidster

dv. François (wt. Roubaix) en Catherine Dujardin (wt. Roubaix)

SCHUERMAN Sophie Françoise ° Sint-Niklaas 24-04-1861, bobijnster

dv. Henri Ferdinand (wt. Roubaix) en Jeanne Françoise Perin (wt. Roubaix)

X Roubaix 25-05-1885 (272)

PHILIPS Gustave François ° Dendermonde 01-10-1863, wever

zv. Jean († Roubaix 03-06-1876) en Rosalie Vandenhove (wt. Lille (Nord, F))

FIERENS Joseph Alphonse ° Sint-Niklaas 15-03-1861, wever

zv. Joseph († Sint-Niklaas 28-06-1870) en Rosalie Vonck (wt. Sint-Niklaas)

X Roubaix 25-05-1885 (283)

VERPLANCKE Marie Thérèse ° Lille (Nord, F) 31-05-1866, verzorgster

dv. Albert († Rekem 12-03-1885) en Louise Gertrude Wuyckens (wt. Roubaix)

VRAUX Alphonse Emile ° Sint-Niklaas 13-06-1857, schoenmaker

zv. Louis († Roubaix 08-09-1874) en Rosalie De Tender (wt. Roubaix)

X Roubaix 13-06-1885 (335)

DHUYGELAERE Irma Marie ° Roubaix 02-04-1859, zonder beroep

dv. Ivon (wt. Roubaix) en Marie Françoise Stalens († Roubaix 22-04-1859)

BAERT Alphonse Frédéric ° Sint-Niklaas 14-02-1859, dagloner

zv. Constantin François (wt. Gent) en Jeanne Louise Verlent (wt. Gent)

X Roubaix 29-06-1885 (361)

GOOSSENS Marie Louise ° Belsele 25-07-1859, verzorgster

dv. Frédéric († Belsele 15-10-1865) en Marie Clarisse Van Havermaet (wt. Sint-Pauwels)

DE SCHRYVER François Jean ° Sint-Niklaas 27-03-1854, wever

zv. Livin († Sint-Niklaas 04-03-1877) en Barbe Christine Vandevyver (wt. Sint-Niklaas)

X Roubaix 13-07-1885 (384)

VAN AUDENHOVE Blondine ° Elene 21-03-1856, kamster

dv. Auguste (wt. Roubaix) en Sophie Brantegem (wt. Roubaix)

CNOPS Victorine ° Lokeren 08-01-1859, weefster

dv. François (wt. Roubaix) en Marie Clémence Verbruggen (wt. Roubaix)

X Roubaix 03-08-1885 (431)

DENIS Leopold Joseph ° Rassegnies 28-03-1856, wever, wt. Mouveaux (Nord, F)

zv. Pierre Joseph (wt. Mouveaux (Nord, F)) en Marie Désirée Peutte
(wt. Mouveaux (Nord, F))

ABBEEL Hippolyte Joseph ° Lokeren 20-10-1846, wever

zv. Jean Henri (wt. Roubaix) en Ferdinande Françoise Vermeire († Croix (Nord, F) 03-11-1867)
X Roubaix 07-09-1885 (509)

DIDIER Catherine ° Septfontaines (L) 04-10-1845, weefster

dv. Jean († Chiry-Ourscamp (Oise, F) 01-02-1874) en Catherine Decker (wt. Roubaix)

NAEGELMAEKERS Joseph Alphonse ° Sint-Niklaas 04-11-1861, wijnaftapper

zv. Joseph († Sint-Niklaas 11-09-1866) en Rosalie Van Rossem (wt. Roubaix)
X Roubaix 07-09-1885 (512)

VERGEYLEN Leontine Marie ° Sint-Niklaas 06-11-1861, kamster

dv. Jean François († Sint-Niklaas 29-10-1883) en Nathalie Maes
(† Sint-Niklaas 21-06-1879)

VAN HECKE Joseph Aloïse ° Sint-Niklaas 14-08-1846, wever

zv. Charles (wt. Sint-Niklaas) en Jeanne Françoise Smet († Sint-Niklaas 15-03-1873)
X Roubaix 14-09-1885 (547)

DE SCHEPPER Christine ° Roubaix 09-02-1856, aanhechtster

dv. Victor (wt. Roubaix) en Colette Judoca De Causemaeker († Roubaix 03-09-1857)
wed. Camille Geens († Roubaix 15-07-1884)

HENDRICKX Jeanne ° Sint-Niklaas 22-11-1851, huishoudster

dv. Benoit († Roubaix 03-04-1878) en Jeanne Somers († Sint-Niklaas 27-08-1860)
X Roubaix 19-09-1885 (554)

SOETE Jules Joseph ° Roubaix 04-11-1850, monteur

zv. Pierre († Roubaix 25-08-1866) en Colette Provost († Roubaix 13-12-1877)

VAN VLIERBERGHE Auguste Léopold ° Stekene 24-06-1836, timmerman

zv. Jean († Sint-Niklaas 20-12-1880) en Félicité Van Raemdonck († Sint-Niklaas 25-01-1868)
X Roubaix 21-09-1885 (559)

BLIN Elvire Joséphine ° Lille (Nord, F) 02-07-1868, kleermaakster

dv. Désiré Auguste (wt. Roubaix) en Cécile Clémence Watremez (wt. Roubaix)

DE NEYS Sophie Gislène ° Sint-Niklaas 01-05-1859, naaister

dv. Augustin (wt. Newcastle (GB)) en Colette Van Mullem († Roubaix 11-09-1866)
X Roubaix 26-09-1885 (562)

MERLIN Alfred Joseph ° Lille (Nord, F) 15-06-1856, handelsbediende

zv. Stéphanie Merlin (wt. Tourcoing (Nord, F))

VAN STEENACKER Aloïse Frédéric ° Sint-Niklaas 03-12-1864, spinner

zv. François (wt. Roubaix) en Rosalie De Block († Sint-Niklaas 31-01-1871)
X Roubaix 26-09-1885 (568)

DE MEYER Marie ° Outrijve 09-10-1864, aanhechtster

dv. Frédéric (wt. Roubaix) en Pauline Sturbeau (wt. Roubaix)

VAN DER STYLEN Marie Pauline ° Sint-Niklaas 17-08-1860, weefster

dv. Pierre François (wt. Roubaix) en Marie Thérèse Maes (wt. Roubaix)
X Roubaix 24-10-1885 (630)

WAGNON Charles François ° Roubaix 08-06-1863, schoenmaker

zv. Charles Clément (wt. Roubaix) en Marie Adrienne Joseph Vanswickere (wt. Roubaix)

DE SUTTER Léonie ° Sint-Niklaas 30-11-1861, bobijnster

dv. Charles Louis († Roubaix 23-01-1885) en Stéphanie Engels (wt. Roubaix)

X Roubaix 24-10-1885 (633)

CORNEILLIE Emile ° Halluin (Nord, F) 22-12-1862, kasseilegger, wt. Marcq-en-Baroeul (Nord, F)

zv. Louis (wt. Marcq-en-Baroeul (Nord, F)) en Anastasie Philomène Vandekerckhove
(wt. Marcq-en-Baroeul (Nord, F))

LAUREYS Marie Félicité ° Lokeren 29-06-1864, weefster

dv. Pierre Augustin (wt. Roubaix) en Mathilde Van Kerckhove (wt. Roubaix)

X Roubaix 02-11-1885 (646)

CARDON Auguste ° Berchem 06-01-1851, wever

zv. Jean Baptiste († Berchem 07-03-1878) en Mélanie Dujardin († Roubaix 28-05-1885)

VAN PUymbroeck Augustin Aloïse ° Sint-Niklaas 12-05-1846, wever

zv. Pierre Jean († Roubaix 23-02-1885) en Rosalie Françoise Noens (wt. Roubaix)

X Roubaix 28-11-1885 (700)

JANSSENS Pauline ° Ronse 22-12-1850, verzorgster

dv. Charles Louis († Sint-Pieters-Leeuw 30-01-1864) en Marie Séraphine Bruneel
(† Dworp 01-01-1864)

wed. Dominique Ilegems († Roubaix 12-02-1883)

BURGHGRAEVE Jean François ° Sint-Niklaas 01-08-1860, dagloner

zv. Emmanuel (wt. Roubaix) en Félicité Jeanne Van Puyvelde (wt. Roubaix)

X Roubaix 28-11-1885 (707)

BEAUMONT Adèle Colette ° Lokeren 30-09-1860, weefster

dv. Théophile (wt. Roubaix) en Prudence Rogiers († Lokeren 28-08-1874)

COOLS Jeanne Catherine ° Sint-Niklaas 28-08-1864, bobijnster

dv. Fidèle (wt. Roubaix) en Thérèse Caroline Verhaegen (wt. Roubaix)

X Roubaix 30-11-1885 (726)

VLERICK Richard Léopold ° Kortrijk 16-07-1864, inpakker

zv. Ferdinand Joseph († Kortrijk 14-01-1866) en Mathilde Fidèle Costeur (wt. Roubaix)

MARCKX Gustave ° Sint-Niklaas 04-04-1863, wever

zv. Joseph (wt. Roubaix) en Marie Sophie Van Gavere (wt. Roubaix)

X Roubaix 05-12-1885 (730)

DEPOORTERE Florence Marie ° Kaster 24-02-1864, weefster

dv. Désiré (wt. Wattrelos (Nord, F)) en Mathilde Loof († Sint-Denijs 02-09-1878)

COPPIETERS Elise Marie ° Lokeren 10-07-1859, verzorgster

dv. Séraphin (wt. Lokeren) en Marie Thérèse Willems (wt. Lokeren)

X Roubaix 21-12-1885 (753)

DELAIRE Victor Henry Joseph ° Frévent (Pas-de-Calais, F) 06-05-1862, uitklopper

zv. Henri Joseph Augustin (wt. Roubaix) en Charlotte Hermine Coquet
(† Frévent (Pas-de-Calais, F) 05-01-1878)

Bron: Archives Départementales du Nord, Roubaix, M 1885 [1 Mi EC 512 R 038]

Doodslag te Sinaai op 13 januari 1799

door en onder volle verantwoordelijkheid van auteur Jean Statius.

PLAATS: Sinaai, Dries,
woonplaats van de dader

TIJDSTIP: zondag 13 januari 1799

SLACHTOFFER: 1 - Jacobus Beirens, †13.01.1799
2 - Ferdinandus Platjou, † 19.01.1799
3 - Joanna Van Nieuwerborgh,
echtgenote van de dader, was enkel gewond aan het hoofd

DADER: **Geubels Pieter Martinus**
hoefsmid

1 - ouderlijk gezin van de dader

Zijn ouders:

Bij overlijden van zijn vader: Egidius Geubels op 7 aug 1744, laat hij vrouw Joanna Van Eynde achter met volgende kinderen :

Judoca	° Sinaai 26 april 1724, 21 jaar huwt op 5 mei 1750 met Geerinckx Augustinus Jacobus
Caroline	° 28 januari 1727, 18 jaar, huwt op 8 maart 1754, met Jan Van de Voorde
Barbara	° Sinaai 16 juli 1729, 16 jaar, trad te Gent in het klooster
Marinus	° Sinaai 23 februari 1735, 10 jaar, trad in het klooster van de Ongeschoeide Karmelieten te Dendermonde, onder de naam pater Michaël. Ondernam een reis naar Rome in 1758 en in 1770 trok hij naar het Heilige Land.
Bartholomeus	° Sinaai 12 maart 1738, 7 jaar, huwt op 7 januari 1763, met Cornelia Antonia Hendricx
Pieter Martinus	° Sinaai 12 januari 1742, 3 jaar

Het gezin Egidius Geubels - Joanna Van Eynde, was eerder welstellend. De familie Van Eynde bezat veel land en twee hofsteden. Michiel haar broer was deken van de Sint-Catharina Gilde. Egidius werd armmeester in 1725, maar overleed vrij jong.

Joanna hertrouwde in 1747 met Jacobus Franciscus Geubels. Ook hij werd in 1756 armmeester.

**DEN WEDERKEERENDEN
PELGRIM.
JERUZALEMSCHE
REYZE,**

GEDAEN EN BESCHREVEN DOOR PATER
MICHAËL A SS. TRINITATE,
Carmeliet Discals van de Vlaemsche Provincie,
VOOR DEZEN
MARINUS GEUBELS,

Gebortig van Sinay Lande van Waes :

IN HET LICHT GEGEVEN DOOR JOANNA VAN
EYNDE, MOEDER VAN DEN VOORSCHREVEN
P. MICHAËL.

Waer in klaerlyk, stigtig en vermaekelyk word uytgedrukt syn vertrek uyt de H. Stad Jeruzalem, met een kort beschryf des Bergs Carmeli, van de Stad Nazareth, een Groot deel van Galileë, den hoogvermaerden Libanus in Syrië, de Middellandsche Zee en syne perykelen aldaer geleden, syne aankomste in de Haave van Marcellien, voorders door Provence, Italië, de Reublique van Genua, Livorno en meer andere Steden op la Santa Cafà ofte Loreten, Padua, Venetië, Triest, Dalmatië, Corinthië, Styrië, Oostenryk, de Edele Stad Weenen, ook een deel van Hongarië, Beyeren en Duytsland, het Land van Luyk, en zoo in het Vaderland &c.

TOT AELST,
By JUDOCUS L. d' HERDT 1786.

*Dezen is een Schiedt van een
Marinus Geubels Wynende*

Het was Joanna die voor de publicaties - de reisverhalen van broeder Michael - zorgde, wat bewijst dat zij niet berooid achter bleef na de dood van haar twee echtgenoten.

schrijfwijze naam :

geboorte

huwelijk Egidius

huwelijk Jacobus Franciscus

overlijden

Van Hende Joanna

Van Hende Joanna

Van Eynde Joanna

Van Eynde Joanna

2 - gezin van de vader Pieter Martinus Geubels

Pieter Martinus ° Sinaai 12 januari 1742 zie fotokopie nr.1,
huwde te Sinaai op 1 april 1783 zie fotokopie nr.2 , met Joanna Van Nieuwerborgh, °Asse op 20 mei 1748. Zie fotokopie nr.3

Hij werd hoefsmid en vestigde zich na zijn huwelijk aan de Dries.

Uit het huwelijk werden 5 kinderen geboren:

Seraphina ° 1783 + 1784

Carolina ° 1784

Seraphina ° 1787 + 1792

Augustinus ° 1789 + 1789

Scholastica ° 1791 + 1800

Pieter Martinus werd kerkmeester in 1792 en droeg wezenlijk bij tot de verfraaiing van de kerk, onder meer door de aankoop van de lezenaar, welke nog steeds aanwezig is in de kerk.

3 - samenvatting van het dossier

Het dossier is te raadplegen in het Rijksarchief te Gent : dossier 499 - doos 102 - toegang R81. De stukken zijn opgesteld in het Frans, de verhoren in het Nederlands, waarna ze vertaald werden in het Frans.

Het eerste stuk is het proces-verbaal van de “vrederechter”, officier judiciaire, Jan Baptiste Strobbe, waarbij de agent municipale van de gemeente Sinaai rapport doet over de gebeurtenissen van zondag 24 nivose jaar 7 (13 jan 1799).

Naar huidige normen zou men spreken van vaststellingen en plaatsbeschrijving van de plaats delict. Het rapport wordt ondertekend door de vrederechter; de chirurgijn - Jacobus Joseph Le Bocq - en de doctor Pieter Francis Boekaert. *Zie fotokopie nr.4 en volgende.*

Zondagavond - 24 nivose jaar 7 - omtrent 17 uur wordt bij Joannes Baptiste Van de Velde, kleermaker, en buur van Pieter Martinus Geubels, aangeklopt door Joanna Van Nieuwerborgh, zijn buurvrouw. Zij is volledig bebloed en zegt dat bij haar thuis Jacobus Beirens en Ferdinandus Platjou, vermoord liggen.

Joannes gaat aankloppen bij zijn buur, Pieter Martinus Geubels, maar er wordt niet geopend; daarna loopt hij naar de nabijgelegen herberg “St. Sebastiaen” om assistentie te vragen. Jan Maes en Joseph Stevens gaan mee naar de woning waar zij zich toegang verschaffen. Zij worden later bijgestaan door de “Garde champetre”

Op 24 nivose jaar 7 (13 jan 1799) wordt door officier judiciaire, Jan Baptiste Strobbe, een aanhoudingsbevel uitgeschreven. (*stuk 4 van het dossier*) Pieter Martinus Geubels wordt overgebracht naar het huis van bewaring.

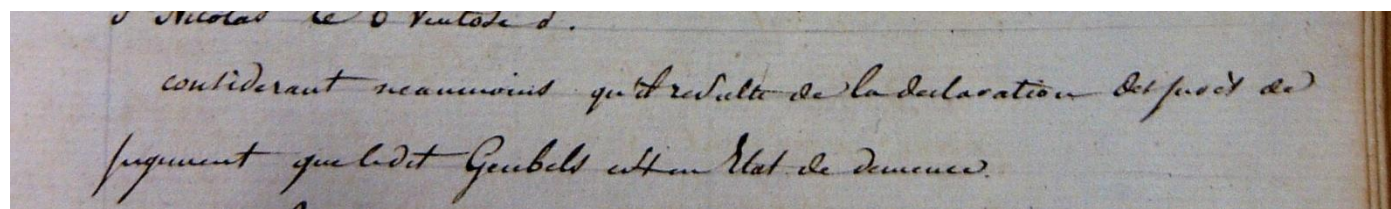
6 ventôse an 7 (24 febr. 1799) wordt de akte van beschuldiging verleden. In die akte wordt vermeld dat Pieter Martinus Geubels als reden van de feiten opgeeft: een *dispute, pour des injures verbales dans sa propre maison*, en dat hij zich verdedigd heeft tegen die mannen *avec le chenet*.

Op 16 ventôse an 7 (16 maart 1799) wordt hij doorverwezen naar het *maison de justice du tribunal criminele du dep. De l'Escaut a Gand*.

In het Rijksarchief Gent in doos HA OOST 0000, bevindt zich :

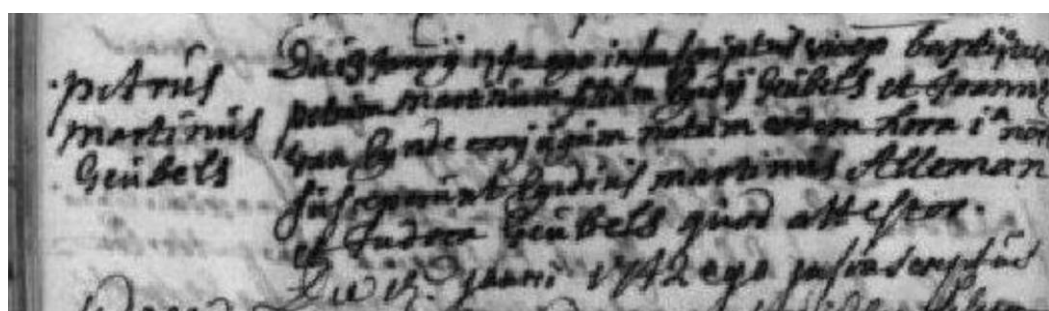
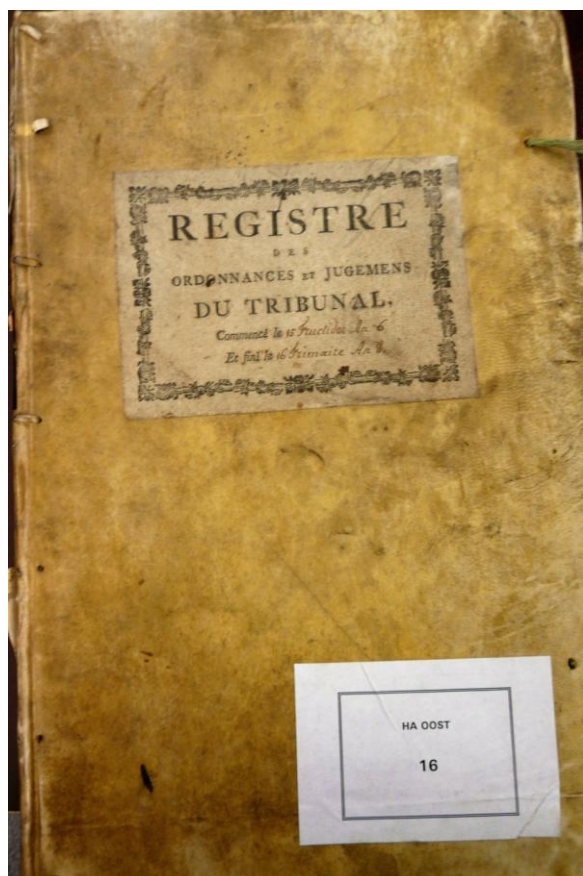
deel 16, het arrest 586 van 22 floreal an 7 (11 mei 1799)
het arrest is maar één bladzijde groot.

Het belangrijkste is volgende alinea:

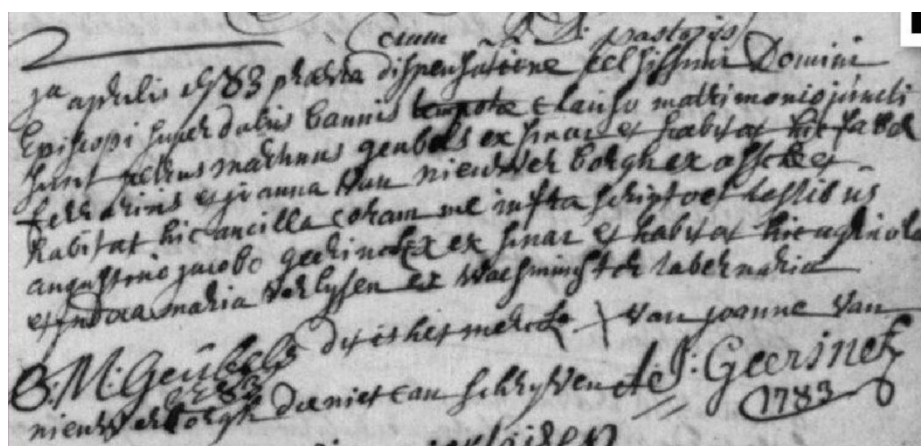

considérant néanmoins qu'il résulte de la déclaration des jurés de jugement que ledit Geubels est en état de demence.

Gelet op het feit dat men hem krankzinnig verklaard, wordt hij opgesloten in een instelling en niet in de gevangenis.

fotokopie nr.1
Geboorteakte 12 januari 1742

fotokopie nr.2
huwelijksakte Geubels Pieter Martinus x Van Nieuwerborgh Joanna : Sinaai 1 april 1783

Lessenreeks Oud Schrift (paleografie) - introductie

Laatste oproep.

Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar voor de lessenreeks 'Oud Schrift' 2018. Wie nog wenst in te schrijven doet dit best onmiddellijk.

De cursus wordt georganiseerd door Familiekunde Vlaanderen – Land van Waas.

Kunnen lezen van oud schrift is een noodzaak voor elke genealoog die wat dieper in de akten van voorouders wil inzoomen. Deze cursus is bedoeld voor opzoekers die nog maar weinig oude teksten hebben leren lezen of begrijpen, gevorderden gaan in deze cursus niet aan hun trekken komen.

Om de moeilijkheden van oude geschriften te kunnen ontleden maken we gebruik van digitale beelden van oude akten.

Onderwerpen die zullen aan bod komen:

- Introductie tot Oud schrift en Latijn (algemene woordenschat, spraakkunst), oude maten en munten,
- Lezen van akten van burgerlijke stand en parochieregisters van het Land van Waas met praktische oefeningen,
- Praktische oefeningen met Staten van Goed van het Land van Waas van de 18de en 17de eeuw.

De behandelde teksten en beelden worden digitaal toegestuurd zodat U steeds thuis kan oefenen. Het cursusmateriaal bestaat verder uit een digitale kopie van de presentatie.

Wanneer: vijf donderdagavonden 8, 15, 22, 29 november en 6 december 2018 van 19.30 uur tot 21.30 uur

Locatie: zaal Familia-café, Truweelstraat 138, 9100 Sint-Niklaas,

Prijs: 20 Euro voor FV leden, 30 Euro voor niet-FV leden.

Inschrijven: Via onze website www.familiekunde-landvanwaas.be.

Uw inschrijving is slechts geldig na ontvangst van betaling. Mocht het aantal ingeschrevenen het maximum aantal overschrijden dan wordt u daarvan verwittigd en uw betaling wordt dan teruggestort.

Verantwoordelijke uitgever:
P 708545
Luc Chalmet
Gouden Leeuwstraat 2
9111 Belsele
Tel. 03-772 25 76
Email voorzitter@publicatie-landvanwaas.be

PB-PP|B-3/5053
BELGIE(N)-BELGIQUE

46ste jaargang - nr.6 - tweemaandelijks
november-december 2018

Kroniek van het Land van Waas

Woordje van de voorzitter

Familiekunde Vlaanderen regio Land van Waas wordt
VZW

Uit de oude doos : een brief van 1914 van mijn oma...
Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix

Familiekunde
Vlaanderen

Vlaanderen
verbeelding werkt

Woordje van de voorzitter

Eind november kwamen alle actieve vrijwilligers en indexeerders van onze vereniging bijeen voor een etentje in Temse. Dit was de aanleiding voor misschien wel de vroegste nieuwjaarsbrief voor 2019. Ik had een “woordje” voorbereid maar door de “achtergrond”muziek en de reactie van de restaurantuitbater die liever geen speechkes lustte deel ik graag de nieuwjaarsbrief met jullie allemaal.

“Zoals vorig jaar herhaal ik graag dat deze samenkomst voor mij de belangrijkste gebeurtenis is van Familiekunde Vlaanderen - regio Land van Waas. Omdat het de enige keer per jaar is dat we de kans krijgen om dankbaar te zijn voor al het vrijwilligerswerk. Ik begin dus graag met jullie hiervoor heel gemeend te bedanken.

2018 heeft een schok teweeggebracht in onze vereniging. Jean-Pierre Vaneygen is ons begin dit jaar ontvallen en dat heeft verstrekende gevolgen. We hebben een jaar met z’n allen heel hard gewerkt om de vereniging op peil te houden en dat was niet altijd gemakkelijk. Maar we hebben elkaar beloofd dat we Jean-Pierre’s werk gaan verderzetten. En daar zijn we aardig mee bezig op dit moment. Iedereen zonder uitzondering werkt hier aan mee en dat doet deugd ook voor Jean-Pierre mocht hij er nog zijn, en voor zijn familie.

In 2018 hebben we onze publicatie-website kunnen bevestigen aan veel lagere tarieven dan in 2017. We hebben momenteel ongeveer 200 abonnementen, waarvan 160 betalenden. Het verschil zit in de vrijwilligers die gratis toegang krijgen.

We hebben midden 2018 de upgrade kunnen doorvoeren die Jean-Pierre al had gepland voor januari. En nu is het hard knokken om alle indexeringen van 2018 in één upgrade beschikbaar te krijgen op de website. We hopen dat voor elkaar te krijgen tegen eind januari 2019. Vanaf dat moment zou het upgraden van onze publicatiewebsite weer soepeler en frequenter moeten lopen.

Er wordt nog steeds veel geïndexeerd en dat is fantastisch! De ijverigsten waren ongetwijfeld Willy1, Christel, Geert, Etienne, Willy2, Eric, Stefaan, Walter en Paul. Proficiat en bedankt iedereen die daaraan heeft meegehopen. Speciale dank aan Geert Hoste die de Burgelijke Stand en Parochieregisterindexeringen gaat beheren en coördineren. Dank aan Griet Van Houwe die secretaris is geworden van de vereniging en de beheerderstaak en coördinatie van indexeerwerk van Bidprentjes en rouwbrieven op zich heeft genomen. Dank ook aan Hilaire Van den Abeele als schatbewaarder die het scannen van bidprentjes en rouwbrieven heeft overgenomen. Dank aan Luc Van Thienen die een nieuwe opleiding Oud Schrift heeft ontwikkeld die met veel succes voor 12 deelnemers is doorgegaan. Een heel speciale dank aan ons ICT team (afwisselend met Willy, Pascal, Liliane, Luc, Eric, Griet, Geert en ikzelf), en speciaal hierbij dank aan Willy Trog en Pascal Janssens voor de ontwikkeling van een stevige standaard voor invoer van indexeergegevens, opgelijnd met onze Pro-Gen database. En nog een speciale dank aan Pascal Janssens voor het realiseren van de upgrade van onze publicatie in juli, voor zijn rol als webmaster en coördinator van het project rouwbrieven Oost-Vlaanderen samen met Christel Van Den Eynde en het finaliseren van de Kroniek doorheen het jaar. Hij is ook het GDPR aanspreekpunt van onze vereniging.

Koepelvereniging. Na heel veel overleg werd besloten dat het personeel van de koepelvereniging van Familiekunde Vlaanderen (met zetel in Merksem) en alles wat met het nationale DNA project te maken heeft, opgenomen wordt in “HISTORIES”, de nieuwe koepelvereniging van heemkundige kringen en familiekunde van Vlaanderen. Alle overheidssubsidies gaan vanaf 2019 naar Histories. Deze samensmelting was een eis van de Vlaamse regering in functie van een rationalisering van subsidieverlening.

Familiekunde Vlaanderen blijft op zich wel nog bestaan als koepel vzw en verzamelpunt van regionale afdelingen, maar dan zonder subsidies (en dus enkel werkend met vrijwilligers en hun lidgeld bijdragen). Deze vzw koepelvereniging blijft ook eigenaar van het waardevolle gebouw in Merksem en het documentatiecentrum met alle genealogie documentatie.

Op vraag van de koepel gaan wij onze feitelijke vereniging nog voor eind dit jaar omvormen naar een vzw, zodat wij niet meer hoofdelijk aansprakelijk zijn binnen de vereniging. Dat zal dus nog in december gebeuren.

In 2019 gaan we

- onze focus blijven leggen op het verder ontsluiten van de archieven van het Waasland. Ons doel blijft om de genealoog nog meer mogelijkheden te geven voor goed en degelijk familie- en stamboomonderzoek. Daarbij proberen we ook in 2019 om de Burgerlijke Stand BS en parochieregisters PR zo volledig mogelijk te krijgen voor heel het Waasland. Er zal ook hard gewerkt worden om de kwaliteit van de verwerkte gegevens te verbeteren waar nodig. We zoeken ook naar vlottere zoekmethoden om het zoeken in de html pagina's van onze online publicatie website te vergemakkelijken.
- ook proberen om genealogen beter te ondersteunen, o.a. door het organiseren van meer uiteenzettingen over bijvoorbeeld onze publicatie-website en familiekundig interessante onderwerpen zoals het belang van genealogisch DNA onderzoek. We zullen ook bijeenkomsten, workshops organiseren voor ervaren genealogen om met elkaar problemen in genealogisch onderzoek te bespreken.
- de banden verder aanhalen met heemkundige kringen in het Waasland met blijvende speciale aandacht voor het KOKW.
- een (beperkte) mogelijkheid tot consulteren van onze bibliotheek tijdelijk in Wasiana (bibliotheek Sint-Niklaas) realiseren.
- de opleiding 'Oud Schrift' zeker opnieuw organiseren.
- andere afdelingen van FV adviseren in het online brengen van hun geïndexeerde archiefstukken.

Zoals ik begon sluit ik graag af met alle vrijwilligers, hier en thuis, te bedanken voor hun inzet. We hopen nog lang te mogen rekenen op jullie ijverig werk. Geniet van het jaareinde en, het is nog geen december, maar toch al een heel fijn nieuw jaar!"

Luc Chalmet

Voorzitter,

Familiekunde Vlaanderen - regio Land van Waas

Temse, 28 november 2018

Familiekunde Vlaanderen regio Land van Waas wordt vzw

Op 17 december 2019 werd de oprichting van Familiekunde Vlaanderen regio Land van Waas vzw ondertekend door 13 vrijwilligers-oprichters. Ondertussen is de neerlegging bij de griffie gebeurd en aanvaard. Dat betekent dat de feitelijke vereniging is omgevormd tot een formele vzw. Daardoor zijn we juridisch beter beschermd wat zijn voordelen en (administratieve) nadelen heeft. Maar het is een juiste stap die nu eindelijk voltooid is nadat we er al in 2015 volop mee bezig waren. De onzekerheid over de toekomst van de koepelvereniging was de oorzaak van de vertraging, maar nu dit is uitgewerkt konden we met de vzw oprichting voluit doorgaan.

In het bestuur van de nieuwe vzw zetelen:

- Luc Chalmet, voorzitter
- Griet Van Houwe, ondervoorzitter en secretaris
- Hilaire Van den Abeele, penningmeester
- Pascal Janssens
- Liliane Lenssens
- Geert Hoste
- Luc Van Thienen

Boekvoorstelling en opening tentoonstelling

Hieronder vindt u de uitnodiging en flyer voor de voorstelling van het boek 'De familie de Castro y Toledo en het genealogisch-heraldisch werk van hun leden' van Pieter Donche op donderdag 10 januari 2019 om 20u. in de conferentiezaal (2de verdieping) van de Stedelijke bibliotheek in Sint-Niklaas.

UITNODIGING

Winkels van Stadsbeheerderskring van het Land van Waas

Familiekunde Vlaanderen regio Land van Waas

Vlaanderen verbeeldt werlt

de Bib

Boekvoorstelling
De familie de Castro y Toledo.
 en het
 genealogisch-heraldisch werk van hun leden

Donderdag 10 januari 2019 - 20:00 u
Stedelijke bibliotheek
 H. Heymanplein 3 - 9100 Sint-Niklaas

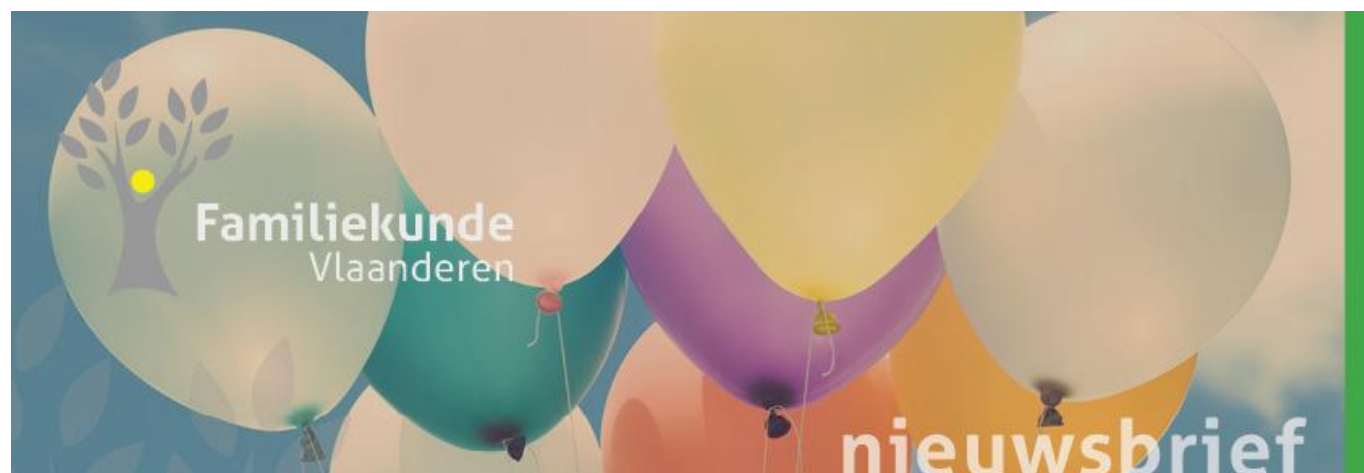
K.O.K.W. vzw
 Zamanstraat 49 B
 9100 Sint-Niklaas

gelieve uw aanwezigheid te bevestigen via info@kokw.be

info@kokw.be - www.kokw.be

De bijhorende tentoonstelling is te bezichtigen van 10 tot 31 januari 2019 in de inkomhal van de Bib.

Histories vzw uit de startblokken

Histories vzw - bevoorrecht partner van Familiekunde Vlaanderen - stelt zichzelf voor

Vanaf 2019 komen **Heemkunde Vlaanderen**, **LECA** en de gesubsidieerde werking van **Familiekunde Vlaanderen** samen in de geïntegreerde erfgoedorganisatie Histories.

Histories heeft van de overheid de opdracht om de noden van de erfgoedvrijwilligers op te vangen. Het zorgt voor ondersteuning via o.m. eerstelijnszorg, begeleiding op maat, transversale projecten, een doelgroepgericht vormingsaanbod en gespecialiseerde uitgaven en databanken. Door zo veel mogelijk mensen in contact te brengen met genealogie/familiekunde, heemkunde en cultuur van alledag zet Histories in op een breder en sterker draagvlak. Daarnaast vormen ook kennisopbouw en -deling een speerpunt in de dagelijkse werking.

Histories is blij met uw betrokkenheid bij genealogie en hoopt u in de toekomst te mogen informeren en ondersteunen. Via [deze link](#) kan u inschrijven op de nieuwsbrief van Histories, zodat u op de hoogte blijft van de toekomstige acties en werking.

Vernieuwde 'Oud Schrift' opleiding was top!

De vernieuwde opleiding 'Oud Schrift voor beginnende genealogen' was een schot in de roos. Zonder veel promotie mochten we 13 deelnemers verwelkomen voor vijf zeer boeiende opleidingsessies op donkere donderdagavonden in november en december. Alles ging door in zaal Familia te Sint-Niklaas. Uit de evaluatie achteraf blijkt dat we zeer enthousiaste en tevreden deelnemers hebben gehad aan deze opleiding.

Onze speciale dank gaat uit naar Luc Van Thienen, die deze opleiding helemaal vanaf nul heeft herontwikkeld en naar de hand gezet van de moderne genealoog die ook sterk online actief is. De scores voor zijn opleiding zijn ronduit schitterend, zowel voor wat zijn kennis en capaciteiten betreft als voor zijn inhoud, aanpak ondersteunend materiaal en ontembaar enthousiasme.

Volgend jaar, iets vroeger in het najaar, zal een tweede editie plaatsvinden.

Onze website www.familiekunde-landvanwaas.be

Nieuwigheden november-december 2018

- Onze website werd bijgewerkt naar de laatste versie van Joomla (3.9.1).
- Onze helden-website werd bijgewerkt naar de laatste versie van Wordpress (5.0.2).

Onze themawebsite helden.familiekunde-landvanwaas.be

Op 11 november 2018 vierden we 100 jaar wapenstilstand van Wereldoorlog I en hebben we dus ook de laatste aanvullingen van gesneuvelden en burgerslachtoffers uitgevoerd. Gezien de waardevolle informatie die werd opgenomen in de voorbije 4 jaar, hebben we beslist om deze herdenkingswebsite statisch verder te zetten. U kan dus deze themawebsite blijven raadplegen.

Een speciale dank aan Rositta Van Havere om deze website 4 jaar lang te beheren.

Uit de oude doos : een brief van 1914 van mijn oma...

door Griet Van Houwe, kleindochter van Jozef Lammens en Marie-Louise Castille

Deze brief, het oproepen van de soldaten en hoe het er hier in Sint-Niklaas aan toeging in het begin van WO1, vond ik wel prachtig, zelfs al zijn er enkele regels die door het "verteerde" papier niet meer goed kunnen gelezen worden...

Ik heb de brief, met taalfouten en al overgenomen...

"Beminde mama, Broeder en, Zuster,

Voorzeker zult gij verwonderd geweest zyn nog geen nieuws ontvangen te hebben, maas zie hier in Sint-Nikolaas is zederd verleden week niemand geschikt zich aan 't werk te stellen... Hier wordt bijkans niets vericht want er is van anders niets spraak dan van oorlog en soldaten.

Vrijdag nacht van verleden week om half 12 uren hoorde men hier op alle hoeken der straat de Sonnerie der Soldaten blazen en bellen met eene groote bel om de menschen wakker te krijgen. Het duurde niet lang en gansch de gebuurte lag door de venster te zien. Er werd dan geroppen dat de 5 laatste klassen den zaterdag morgend met de eerste treinen moesten vertrekken en dat men tegen acht uren van den morgend met de paarden op de markt moest zijn. Joseph zoals gewel kunt denken was rap gekleed en naar de markt waar er ook al veel volk was. Van in den vroegen morgend zag men dus onze soldaten vertrekken. Het was ook wonder om zien hoe men hier de Kruideniers winkels bestormde, elk om zijne provisie op te doen. Men zag hier niets dan vrouwen en kinderen met groote geladenen korven voorbij gaan en weldra waren er verschijdene winkels uitverkocht.

Des avonds kwamen hier al heele troepen soldaten 8000, die hier meest al in de gestichten werkhuizen en herbergzalen gelogeerd waren. Den zaterdag avond moesten ook al de groote wagens van bloemmarchand en andere ter beschikking van den troep zijn. Het was dus hier van zaterdag tot woensdag al soldaat dan men zag, maar alle dagen andere wel te verstaan. Den woensdag morgen is hier des laatsten grooten troep bijna een markt vol al zingende (den Vlaamsche Leeuw) vertrokken. De soldaten waren hier overal goed ontvangen.

Donderdag morgen was het hier wat anders. Men begon den Tietz aan te vallen om dat het een duitsche compagnie is. Er waren wel garde civique maar die werden overrompelt. Men drong Tietz binnen als de vitriolen uitgeslagen waren en wierp er alles buiten : stukken goed, eetwaren, marmieten, poppen, muniten, beddens, schoenen, enz enz al wat ge wel denken kunt. De garde civique durven niet schieten om dat hunne kogels te zwaar waren, het waren oorlog kogels en er zouden te veel dooden geweest zijn had men er gebruik van moeten maken. Het volk dus niet meester kunnende wierden de pompiers der stad tezamen geropen met de stadsklok en begaven zich met de spuiten naar Tietz om zoo met eene natte douche het volk uiteen te drijven maar zie, ze waren nog maar pas aangekomen of hunne darmen (die der spuit) werden afgesneden en nu waren ze wederom onmachtig te werken (zoals ge wel weet Joseph is ook bij de garde Civique) van aan Tietz tot aan de statie en Casinostraat was het eenen blok volk. Joseph en docter de Belie stonden in het begin der statiestraat en beletten het volk te passeeren. Als het nu wat gedaan was met buiten weren werd alles op geraap en hier zag men

Donderdag morgen was het hier
wat anders men begon den Tietz
aan te vallen, om dat het een duitsche
compagnie is, er waren wel garde
civique maar die werden overrompelt.
Men drong Tietz binnen als
de vitriolen uitgeslagen waren
en wierp er alles buiten: stukken
goed, eetwaren, marmieten, poppen,
muniten, beddens, schoenen, enz
enz, als dat ge wel denken kunt.
De garde civique durven niet
schieten om dat hunne kogels
te zwaar waren het waren oorlog
kogels en er zouden te veel
dooden geweest zijn had men
er gebruik van moeten maken.
Het volk dus niet meester

2
kunnende, waerom de pompiers
der stad tezamen geropen met
de stadsklok en begaven zich
met de spuiten naar Tietz om
zo met eene natte douche
het volk uiteen te drijven
maar zie, ze waren nog maar
pas aangekomen of hunne
darmen (die der spuit) werden
afgesneden en nu waren ze
wederom onmachtig te werken.
(zoals ge wel weet Joseph is
ook bij de garde Civique) van
aan Tietz tot aan de statie
en Casinostraat was het eenen
blok volk. Joseph en docter
de Belie stonden in het begin
der statiestraat en beletten het

eene vrouw met een stuk flanel naar huis trekken daar een man eene heele mande handdoeken en zoo wird alles weg gedragen. Men is zoo 4 keeren den donderdag Tietz aan gevallen. Om 8 uren 's avonds voor de laatste keer dan kwamen er vier groote kloeken de garde civique met gendarmen die er zeven kerels uit haalde en naar het policie bureel brachten. Die kerels 14 zijn gisteren namiddag voor den krijgsraad gerschenen en heb van de tot .. jaar minstens gevang gekregen - ze werden gisteren avond om 7 uren al naar Dendermonde overgebracht. Toen ze van het Policie bureel naar de statie vertrokken was er geweldig veel volk op de m(arkt) dat door de garde civique op eenen grooten afstand moest blijven van aan de deur van het Policie bureel tot aan de voituur met de welke men ze naar de statie bracht stonden er langs weerkanten eene reg. garde civique en zoo deed men er vier meteen weg (niet meer leesbaar)

En zoo zijn ze naar de statie gebracht. Joseph zegd dat er vandaag nog veel zullen vast gezet worden. Al die kwaaddoenders meestal niet deugers, jonge gasten zullen aangehouden worden en erbeginnd men nog dat worden ze gefusilieerd. Gisteren avond rond tien uren was het

schoon om zien zegt Joseph, Dan kwamen de vrouwen die al benauwd waren met hun gestolen goed naar het policiebureel. Deze zijn ook allen strafbaar men zal ook huis zoeking doen, nu ga ik eindigen en later nog meer nieuws schrijven (niet meer leesbaar)
beter kan ik niet schrijven want.... Als ik aan al die ongemakken"

Nog iets : Joseph doet voor het oogenblik dienst bij de garde civique, maar van zoo gauw er gekwetste soldaten toekomen gaat hij naar het Hospitaal met Dr. De Belie. Er is hier wel plaats

gemaakt voor meer dan duizend gekwekste er zullen er geplaats worden hier in het Hospitaal - Colegie en in de Présentatie en nog veel andere scholen rond het hospitaal. Ze zijn al bezig alles gereed te maken tegen dat er toekomen. Veel heeren en damen der stad geven zich aan als brancardier en infirmières

Hoe gaat het op Machelen ? Joseph is nieuwsgierig naar wat nieuws.

Hier 't huis is alles opperbest. Godelieve, Wilfrida en Mimiteken stellen het opperbest. Ze zenden U allen een kus met de beste groeten van Papa en Mama”

De Garde civique of Burgerwacht van Sint-Niklaas werd door Koninklijk Besluit opgericht te Sint-Niklaas op 18 juni 1848. Zij vormde een legioen. In oktober 1853 werd ze tot bataljon herleid. In 1887 werd ze gereorganiseerd en werd het een bataljon met drie compagnieën, gecommandeerd door Majoor Edmond D'hanens.

Volgens het dagboek van Raphaël Waterschoot 1914 werd op 6 augustus de magazijnen Tietz geplunderd door het gepeupel, politie noch burgerwacht, noch gendarmen hadden iets te zeggen aan het volk. Rond 20 augustus was het Belgisch leger verslagen en kwamen 8000 burgerwachten van Brussel toe, de volgende werd de burgerwacht Sint-Niklaas ontbonden, en op 26 augustus 1914 werd de burgerwacht Sint-Niklaas heringericht. (KOKW)

Wie is die Joseph ?

"Joseph" is mijn Bomp, Joseph LAMMENS (1876-1956).

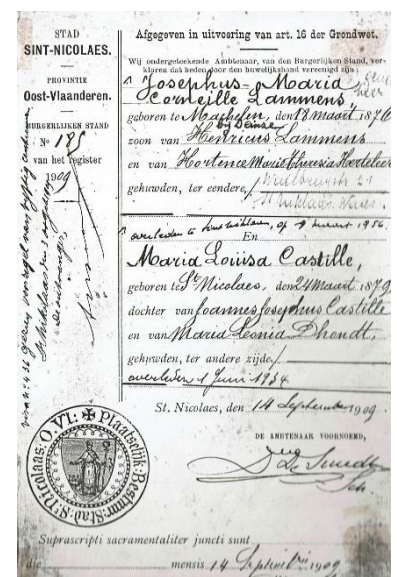
Hij werd geboren als derde zoon van kolenhandelaar Hendrik (1835-1897) en Marie Hortense Herteleer (1843-1923) te Machelen aan de Leie op 18 maart 1876, waar hij naar de lagere school ging. Hij ging naar het College in Oudenaarde, waar hij in 1895 zijn toegangsdiploma voor de Universiteit haalde en zette zijn studies verder aan de Universiteit van Gent Daar leerde hij een streekgenoot kennen, de dichter René de Clercq.

"Ik ben van den buiten, ik ben van den boer.
Ik kreeg van mijn ouders, van ieder mijn part.
Van Vader mijn schouders, van moeder mijn hart"

Hij haalde zijn diploma in 1901. Hij was den dokter zoals destijds, in genees-, heel- en verloskunde, maar hij trok ook wel eens een tand, Hij deed ook aan tandheelkunde en psychiatrie, met andere woorden, hij was een "all-round" dokter zoals er nog meer waren destijds. Zijn stage en later zijn eerste jaren als plattelandsdokter brachten hem in de polder te Sint-Laureyns.

Op 14 september 1909 trouwt hij met Marie-Louise CASTILLE geboren te Sint-Niklaas op 24 maart 1879, oudste dochter van Jozef (1837-1888) en Maria

Leonia D'HONDT (1854-1929)./ Jozef CASTILLE was weduwnaar van Stefania VANDERLINDEN (1836-1870)

Verhuizen naar den buiten in Sint-Laureyns was heel moeilijk voor zijn vrouwtje. Zij was immers opgegroeid in 't stad !

In 1910 vervangt Bompa zijn fiets door een "Wanderer" ; in alle weersomstandigheden kan hij zo vlugger bij zijn patienten zijn... Hij was dan ook een voorganger van de motocrossers.

Het noodlot slaagt toe. Het eerste kind, een zoontje, is doodgeboren op 1 augustus 1910. Voor zijn vrouw is het onmogelijk om in Sint Laureyns, ver van vrienden en familie, te blijven. Ze besluiten naar Sint-Niklaas te verhuizen en installeren zich in de Walburgstraat 21.

Uit het huwelijk volgen te Sint-Niklaas nog de volgende kinderen (de drie eerste staan in de brief vermeld)

Godelieva ° 26 juli 1911 - † 30 nov 1989 te Sint-Niklaas

Wilfrida (Frie) ° 2 nov 1912 - † 8 feb 1994 te Beveren-Waas
gehuwd op 24 jun 1939 te St-Niklaas met Jozef VAN HOUWE (1913-1989)

Maria (Mariette) : ° 19 april 1914 - † 25 okt 1996 te Kortrijk
gehuwd op 8 aug 1936 te St-Niklaas met Hubert MATTELAER (1910-1996)

Elisabeth (Lies): ° 26 apr 1915 - † 4 dec 1994 te Jette
gehuwd op 11 apr 1955 te St Gillis-Brussel met Henry VAN DE VELDE (1910-1980)

Albert: ° 1 sep 1916 - † 29 nov 2009 te Sint-Niklaas
gehuwd op 1 jun 1944 te St-Niklaas met Lucie d'HANENS (1921-2009)

Andrea (Dree): ° 19 jan 1919 - † 11 jun 2016 te New-Jersey (USA)
gehuwd op 27 apr 1946 te St-Niklaas met Koen SCHILLEBEECKX (1918-2016)

De kinderen Lammens in 1920

Hier volgt een uittreksel uit de feestrede ter gelegenheid van het 50jarig ambtsjubileum, uitgesproken door Dr Van Driessche Alb., Voorzitter van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Geneeskunde van België. 25 Mei 1952 in de ontvangstzaal van het Stadhuis te Sint-Niklaas-Waas .

"Uit een reeks van professionele en sociale activiteiten welke Dr Lammens' leven te Sint-Niklaas, bij dage en vaak bij nachte, beslag hebben gelegd, willen we er enkele opsommen , die hij alle even eerlijk en trouw, gewetensvol heeft volbracht.

Zij gaan van de armendokter aan het fabelachtige honorarium van ± 25 centiemen per prestatie, van verre voor het rijk Gutts, over de toringbestrijding, langs de parapsychiatrie naar de stomatologie, met vertakkingen naar het rode kruis, het medisch schooltoezicht, beroepscontrôle, het professoraat in de school voor verpleegsters en zijn geliefkoosde nachtlectuur van geschiedkundige boeken. Van de Rode Kruis afdeling was hij medestichter, ijverige propagandist en jarenlang graag geziene sympathieke hoofdgeneesheer, wiens heengaan oprecht betreurd werd. Uit de ellendige periode van de aanvang van het dispensarium in de hongerjaren van 14-18, wist hij ons herhaaldelijk te vertellen met nog medelijden in zijn blik, over de eindeloze reeksen ondervoede kinderen met klieren in de hals, die in drommen naar de raadpleging kwamen om iets anders dan wat tabletten vitaminen voor hun ledige buikjes. De noodbarakken, annexen van het Lazaret voor besmettelijke ziekten, dat op een gegeven ogenblik te klein geworden was voor al de typhuslijders, welke destijds vóór de waterleidingsdienst, aan St Niklaas en omliggende een treurige vermaardheid gaven, die barakken die men nu pas gaat afbreken, zijn jarenlang de stomme getuigen geweest van de onvolprezen toewijding van Dr Lammens, de hoofdgeneesheer, en van Zuster Trees, de naar zijn voorbeeld in alle nederigheid nooit versagende helpster.

Om van deze bijzondere activiteiten van Dr Lammens een polyptiek te maken, wordt mij de gelegenheid geboden door te herinneren aan de glansrijke veldtocht van de Garde Civique van St. Niklaas, naar het kanaal van Zelzate, de Berezina van die tijd, veldtocht waar Dr Lammens, naar het voorbeeld van onze roemrijke landgenoot Andreas Vesalius Bruxellensis, in zijn legerdienst onder Keizer Karel, als chirurgijn heeft deelgenomen"

Zijn vrouw, Marie Louis CASTILLE, is degene die de brief schreef. Zij was opgeleid om een goede huisvrouw te zijn. Ze was artiest, speelde piano en illustreert al haar handgeschreven partituren, Niet alleen vertelde ze graag, maar ze had ook een goede zin voor humor... Zo schrijft ze in naam van haar dochter Elizabeth bij haar geboorte op 26 april 1915 :

"Beminde Onkel, Dezen namiddag om 3uur ben ik hier per snepelinck toegekomen - dik en vet - dubbel kinneken - groote voeten gelijk Valck, nen neus ! - twee oorkens aan mijn kopken..... .. kaken gelijk appelsienen gelijk Siska Petet - in een woord nen vetbol en daarmee maak ik met genoegen uwe kennis... Mama zegt dat ze per vliegmachien geen zulke colis meer aanvaard - en bijzonderlijk in den oorlog - 't suiker is duur - de trein kostelijk - 't reizen onmogelijk - en de paspoorten moeilijk om krijgen - toch ben ik hier welgekomen alhoewel papa mij eene mislukte bakke heet - Maar allah, 'k ben er toch even op. Melk zal er niet ontbreken daar onze geit alle dagen twee vingerhoeden melk geeft (ook heeft ze twaalf franken gekost, en als er geen vleesch meer is wordt ze geslacht voor de beenen)..."

Oma had alle technieken van het naald en kantwerk in de hand... Zij is overleden op 1 jun 1934. Wij hebben onze Oma dus nooit gekend...

Ik lees verder in de feestrede van Dr Van Driessche :

"Aan de ene kant het beeld van Dr Lammens' geliefde echtgenote, die hem na een lange en pijnlijke ziekte in 1934 veel te vroeg ontviel. De twee ringen welke hij sindsdien aan zijn vinger draagt, zijn

als het tweevoudig symbool van de huwelijkstrouw tot na de dood en van het matriarchaat dat hij grootmoedig heeft overgenomen."

Bompa stierf bij ons aan huis op 9 maart 1956...

Den TIETZ : inlichtingen uit het KOKW

De komst van het grootwarenhuis Leonhard Tietz zou rond de zomer 1905 in St Niklaas aanleiding zijn tot de oprichting van de onafhankelijke en later onpartijdige Bond van Handelaars en Neringdoeners. . De nieuwe vereniging, die in feite de oude burgersbond verving, diende zich naar buitenuit als onpartijdig aan, maar bleef voor de Eerste Wereldoorlog duidelijk verbonden met de Katholieke Partij.

De bezittingen van Tietz werden als gevolg van de Eerste Wereldoorlog in beslag genomen en zijn Belgische warenhuizen werden nadien verkocht aan À l'Innovation

Leonhard Tietz was een Duitse handelaar, van Joodse oorsprong. Hij opende in 1879 zijn eerste grootwarenhuis in Stralsund (D) met het idee dat het mogelijk moest zijn om producten van goede kwaliteit aan een vaste prijs te leveren. Hij was ook de eerste die "geld-terug-garantie" invoerde.

Geboren 3 maart 1849 te Birnbaum an der Warthe, Preußen
Overleden 14 november 1914 (65) te Köln, Nordrhein-Westfalen, Germany.

Na zijn overlijden zetten zijn zonen zijn werk verder...

Artikelreeks: Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix

Waaslanders overleden te Roubaix in 1885

door Liliane Lenssens.

VERMEULEN Cécile, † Roubaix 18-01-1885 om 06:00 (128)

68 jaar 9 maanden, huishoudster, ° Nieuwkerken, echtg. Jean Baptiste De Wagter, wever
dv. Pierre Judocus en Marie Philippine Lenssens

DE SUTTER Charles Louis, † Roubaix 23-01-1885 om 05:00 (163)

66 jaar, wever, ° Sint-Niklaas, wed. Cecile Maes († Sint-Niklaas), echtg. Stéphanie Engels,
huishoudster
zv. Joseph (†) en Clara De Cuyper (†)

VAN GARSSE Louis Marie, † Roubaix 16-02-1885 om 02:00 (358)

4 jaar 3 maanden 7 dagen, ° Sint-Niklaas
zv. Seraphin Constantin (wt. Roubaix) en Sophie Ghislaine Smet (wt. Roubaix)

DE COCK Colette, † Roubaix 15-02-1885 om 22:00 (360)

59 jaar 6 maanden, huishoudster, ° Waasmunster, wed. Jean Joseph Van Puyenbroeck
(† Waasmunster), wed. Leopold Nuwaert († Charleroi)
dv. Maximilien en Justine Van Driessche

VAN PUymbroeck Pierre Jean, † Roubaix 23-02-1885 om 15:00 (417)

64 jaar 9 maanden, dagloner, ° Nieuwkerken, echtg. Rosalie Françoise Noens, huishoudster
zv. Joseph en Marie Smet

DAELMAN Marie, † Roubaix 05-04-1885 om 17:00 (750)

60 jaar, huishoudster, ° Nieuwkerken, echtg. Pierre De Wachter, wever
dv. Jean († Sint-Niklaas) en Catherine Schers († Sint-Niklaas)

VAN GEETE Maria Jeanne, † Roubaix 20-04-1885 om 12:00 (813)

53 jaar 11 maanden, huishoudster, ° Sint-Niklaas, echtg. François Van den Hove,
weefselbereider
dv. Philippe Antoine († Sint-Niklaas) en Léocadie Françoise Pottiau († Sint-Niklaas)

VAN CAUSBROECK Léonard, † Roubaix 25-04-1885 om 05:30 (848)

36 jaar 2 maanden 16 dagen, ° Temse, echtg. Marie Joseph Heerlein
zv. Pierre François en Thérèse De Ryck

SEGHERS Alphonse Jean, † Roubaix 02-05-1885 om 07:00 (885)

27 jaar, wever, ° Sint-Niklaas, ongehuwd
zv. Jean (wt. Roubaix) en Marie Jeanne Gyselinck (wt. Roubaix)

SANS Isabelle Christine, † Roubaix 12-05-1885 om 18:00 (939)

65 jaar 6 maanden, huishoudster, ° Lokeren, wed. Charles Louis Vermeulen († Deinze)
Ouders onbekend. [Pieter Jacobus en Petronella Josepha Van Der Poorten]

STEVENS Jean François, † Roubaix 12-06-1885 om 10:00 (1132)

33 jaar 4 maanden 2 dagen, weverijmeestergast, ° Sint-Niklaas, echtg. Clémence Van

Rysselberghe, huishoudster
zv. François (wt. Roubaix) en Rosalie Colman (wt. Roubaix)

MERTENS Théophile, † Roubaix 08-07-1885 om 10:00 (1257)
14 jaar 6 maanden, ° Lokeren
zv. Charles Louis (wt. Roubaix) en Rosalie Rogiers (wt. Roubaix)

DE WAGTER Jean Baptiste, † Roubaix 17-08-1885 om 01:00 (1357)
61 jaar 3 maanden, wever, ° Temse, wed. Cecile Vermeulen († Roubaix)
zv. Jean († Sint-Niklaas) en Sophie Van Goey († Sint-Niklaas)

ECKMAN Ursule Constance, † Roubaix 08-09-1885 om 04:00 (1692)
24 jaar, dagloonster, ° Sint-Niklaas, ongehuwd
dv. Jean François (wt. Roubaix) en Silvie De Veireman (wt. Roubaix)

ROSSAERT Judoca, † Roubaix 28-09-1885 om 23:00 (1821)
70 jaar, huishoudster, ° Waasmunster, wed. Pierre De Vilder († Waasmunster)
Ouders onbekend.

CORNELIS Anne Caroline, † Roubaix 18-11-1885 om 18:00 (2099)
68 jaar 6 maanden, dagloonster, ° Sint-Niklaas, wed. Jean Schiettekatte († Dworp), wed.
Charles Louis Claes († Dworp)
dv. Pierre Joseph en Maria De Meester

SILEMBOER Edouard, † Roubaix 24-12-1885 om 10:00 (2311)
55 jaar, dagloner, ° Sint-Niklaas, ongehuwd
zv. Charles en Rosalie Schit

VAN NIEULAND Marie Louise, † Roubaix 27-12-1885 om 19:30 (2319)
38 jaar 8 maanden 12 dagen, ° Sint-Niklaas, echtg. Alphonse Schalckens, wever
dv. Louis († Roubaix) en Dorothée Van Fraeyenhoven (wt. Roubaix)

Bron: Archives Départementales du Nord, Roubaix, D 1885 [1 Mi EC 512 R 048 & 1Mi EC 512 R 049]

Erfgoedontmoeting op 6 februari 2019

De Erfgoedcel Waasland nodigt u graag uit op haar **Erfgoedontmoeting** van 2019. Deze gaat door op **woensdagnamiddag 6 februari van 13u.-17u.15**. De officiële uitnodiging met het concrete programma en locatie heeft u nog te goed, maar het centrale thema geven we u alvast graag mee: **'75 jaar Bevrijding'**.

In 2019 zal het 75 jaar geleden zijn dat het grootste deel van het Belgisch grondgebied werd bevrijd door de geallieerden. Deze Bevrijding betekende in 1944 het einde van de Tweede Wereldoorlog in ons land en zal volgend jaar op heel veel belangstelling kunnen rekenen. De kans is dan ook groot dat u op een of andere manier met dit thema in aanraking zult komen. Met deze erfgoedontmoeting willen we u de nodige ondersteuning geven zodat u aan de slag kan met uw herdenkingsactiviteit, publicatie, lessen, educatief project, reminiscentieactiviteit,... Als u plannen heeft in deze richting, dan mag u deze erfgoedontmoeting zeker niet missen.

Noteer deze activiteit alvast in uw agenda en vertel het verder! Deze activiteit is gratis.

Doodslag te Sinaai op 13 januari 1799 (erratum)

Christel Van Eijnde wist ons te melden dat de 2de dochter van Pieter Martinus en Joanna ingeschreven staat als Stephanía:

GEUBELS (Geubels) **Stephanía**, geboren te Sinaai op 26-12-1784, gedoopt te Sinaai op 26-12-1784 (Bron: Parochieregister: Sinaai) (register op website RA: 0941-252-04) (PUB-2015), dochter van **Geubels Petrus Martinus** (geboren te Sinaai) en **Van Nieuwerborgh Joanna** (geboren te Asch).

Getuigen: Van Nieuwerborgh Egidius (woonplaats: (hab. in Waasmunster)) en Geerinckx Carolina Jacoba.

Bron: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:S3HT-6F8S-CBT?i=251>

Aanvulling van de redactie:

Het artikel “Doodslag te Sinaai op 13 januari 1799”, verschenen in onze Kroniek 2018, n°5, van de hand van Jean Statius, is gemaakt in overleg met Annemie Bogaert van heemkundige Kring “Den Dissel” van Sinaai. We verwijzen graag naar een ander gerelateerd artikel “De familie Geubels in Sinaai” dat van haar hand verscheen in Sinaïek, 1,1, pp.7 - 9 (2005).

Index FV-Kroniek van het Land van Waas 2018

p. 2	In memoriam: Jean-Pierre Vaneygen (1952-2018).
p. 3	Aanvulling website publicatie-landvanwaas.be per 31 december 2017.
p. 4-9	Voornaamste conclusies van de Bevraging 2018 FV - Land van Waas.
p. 9-11	Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix: Waaslanders overleden te Roubaix in 1886.
p. 11	Toevalsvondst in Wiers: huwelijk Bury-Van Maercke.
p. 11-22	Een rechtsgeding te Waasmunster: Pieter van Hese voor de vierschaar.
p. 22	Index FV-Kroniek van het Land van Waas 2017.
p. 24-26	Erfgoeddag 2018: kwartierstaten van burgemeesters.
p. 26-27	Reacties op het overlijden van Jean-Pierre Vaneygen.
p. 27	Gelegenheidsvondst : EVERAERT Marie Louise † Rongy.
p. 28-38	Dit is het verhaal van Jan Verelst.
p. 38	Foute datum op bidprentje: Robert Van Hoecke.
p. 40-42	Aanvulling website publicatie-landvanwaas.be per 10 juli 2018.
p. 42-49	De 16de eeuwse familie de Cock uit Sint-Pauwels.
p. 49-50	Duitse ambulante oculisten in Sint Niklaas in 1739.
p. 50-52	Forum Latijnse teksten: Uit het doopregister van Lokeren, 1730.
p. 54	Online publicatie Familiekunde Land van Waas.
p. 57-61	De Familie Van Eynde, de Kruibeekse tak.
p. 61	Toevalsvondsten: huwelijken van waaslanders te Baasrode: Edmondus Rotthier en Alphonsius Seraphinus Poppé.
p. 61-72	Kwartierstaten van de 10 burgemeesters van het Land van Waas.
p. 76	Toevalsvondsten: huwelijken van waaslanders te Baasrode: Jean François Van den Berghe, Ferdinand Van de Voorde en Servaas Rooman.
p. 76	Toevalsvondsten: huwelijken van waaslanders te Dendermonde: Josephus Vergauwen.
p. 77-80	Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix: Waaslanders gehuwd te Roubaix in 1885.
p. 81-85	Doodslag te Sinaai op 13 januari 1799.
p. 92-97	Uit de oude doos : een brief van 1914 van mijn oma...
p. 98-99	Waaslanders gehuwd/overleden te Roubaix: Waaslanders overleden te Roubaix in 1885.
p.100	Index FV-Kroniek van het Land van Waas 2018.